

ANTWOORDNOTA + AANVULLINGEN

ONTWERP-STRUCTUURVISIE OOSTVAARDERSWOLD en PLANMER GROENBLAUWE ZONE OOSTVAARDERSWOLD

11 juli 2009

**Antwoordnota ontwerp-structuurvisie OostvaardersWold en
PlanMER groenblauwe zone OostvaardersWold**

11 juli 2009

Projectorganisatie OostvaardersWold
Provincie Flevoland
Visarenddreef 1
8232 PH Lelystad
t. 0320 265 702
oostvaarderswold@flevoland.nl

OostvaardersWold is een project van de provincie Flevoland met de gemeenten Almere, Zeewolde en Lelystad, het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, het Waterschap Zuiderzeeland en Staatsbosbeheer. Samen werken zij aan de ontwikkeling van een gebied in Zuidelijk Flevoland dat grootschalige nieuwe natuur, water en recreatie combineert.1111

Antwoordnota structuurvisie en PlanMER OostvaardersWold

Deze antwoordnota bevat de beantwoording op de zienswijzen die in de periode 29 januari tot en met 11 maart 2009 zijn ingediend op de ontwerp-structuurvisie OostvaardersWold en de bijbehorende PlanMER Groenblauwe Zone OostvaardersWold. De ontwerp-structuurvisie is een uitwerking van de inrichting van de groenblauwe zone OostvaardersWold, waarvoor een ruimtelijke reservering is gemaakt in het Omgevingsplan Flevoland 2006. De PlanMER dient ter onderbouwing van de keuzes die zijn gemaakt voor de inrichting van de groenblauwe zone en is in opdracht van projectorganisatie OostvaardersWold opgesteld door het bureau Arcadis.

De ontwerp-structuurvisie OostvaardersWold en bijbehorend PlanMER hebben van 29 januari tot en met 11 maart 2009 ter inzage gelegen. In deze periode is een viertal informatiebijeenkomsten gehouden. Drie bijeenkomsten waren gericht op de agrariërs die binnen en aan weerszijden van het plangebied wonen en werken. Verder was er één algemene informatiemarkt voor alle inwoners van Flevoland en andere belangstellenden. De ontwerp-structuurvisie OostvaardersWold en PlanMER zijn tevens aan diverse overheden en andere instanties toegezonden met het verzoek op- en aanmerkingen in deze periode van 29 januari tot en met 11 maart 2009 door te geven.

Gedurende de inspraaktermijn zijn van 110 personen en instanties zienswijzen ontvangen. Bijna alle reacties hebben zowel betrekking op de structuurvisie als op de PlanMER; vandaar dat de beantwoording in één nota is gebundeld. Drie inspraakreacties vielen buiten de termijn. Deze zijn niet opgenomen in de antwoordnota, de indieners hebben wel de antwoordnota ontvangen en bericht dat hun zienswijze te laat is ingediend.

Veel reacties zijn een weerslag van de gehouden informatiebijeenkomsten. Dit zijn reacties ingediend door agrariërs die in of nabij het plangebied woonachtig dan wel werkzaam zijn. Soms is gebruik gemaakt van een standaardbrief die alleen is ondertekend, soms is er meer op de individuele situatie ingegaan. Verder zijn reacties ingediend door belangenorganisaties, door groepen belanghebbenden en door de betrokken overheidsdiensten (gemeenten, waterschap, rijksdiensten). Alle indieners van een zienswijze ontvangen na vaststelling door GS een exemplaar van deze antwoordnota.

Vanwege het grote aantal reacties is ervoor gekozen in de antwoordnota een bundeling te maken van veelgestelde vragen en die gezamenlijk van een antwoord te voorzien. Daarnaast zijn er diverse vragen die door een beperkt aantal personen zijn gesteld. Ook die vragen zijn gerubriceerd en beantwoord.

Deze opzet heeft als voordeel dat de antwoordnota overzichtelijk is en geen onwerkbaar dik rapport is geworden. Nadeel is dat het voor een inspreker lastig is om de eigen vragen en opmerkingen precies terug te vinden, omdat de brieven niet per inspreker zijn behandeld.

Tot slot waren er bij de zienswijzen ook vragen die gedetailleerd en vaak persoonlijk van aard zijn. Om ervoor te zorgen dat de vragenstellers in deze gevallen persoonlijk antwoord krijgen, ontvangen zij tegelijk met de antwoordnota een brief waarin ingegaan wordt op die resterende onderwerpen.

De opbouw van de antwoordnota is als volgt:

Deel A: Overzicht van veelgestelde vragen en opmerkingen, thematisch gerangschikt en van een antwoord voorzien.

Deel B: Overzicht van aanvullende, incidenteel gestelde vragen, eveneens voorzien van een antwoord.

Deel C: Conclusies, waarin wordt aangegeven in hoeverre de binnengekomen reacties aanleiding geven om de structuurvisie aan te passen.

Een totaaloverzicht van alle ontvangen reacties is opgenomen als bijlage.

Na toezending van de concept-antwoordnota bleek dat er drie inspraakreacties wel tijdig waren ingediend, maar om uiteenlopende redenen niet in de beantwoordingprocedure zijn meegenomen. De vragen uit deze inspraakreacties zijn alsnog beantwoord en in een afzonderlijke brief toegezonden naar de indiener. Deze antwoordbrieven zijn als aanvulling toegevoegd aan de antwoordnota zoals wordt voorgelegd aan Provinciale Staten. Deze brieven zijn te vinden direct na deel C, voorafgaand aan de bijlagen.

Over de PlanMER is advies *uitgebracht* door de commissie voor de m.e.r. Over structuurvisie en PlanMER is advies uitgebracht door de provinciale omgevingscommissie Flevoland en de klankbordgroep OostvaardersWold. Deze adviezen *zijn* samen met de concept-antwoordnota besproken in de Stuurgroep OostvaardersWold en voorgelegd ter advisering aan de algemene besturen van de stuurgroeppartners. Daarna *wordt* de structuurvisie voorgelegd aan Provinciale Staten voor de definitieve besluitvorming.

In deel C is aangegeven in hoeverre de reacties aanleiding geven om de structuurvisie aan te passen. Tegen de vastgestelde structuurvisie staat geen bezwaar of beroep open.

Deel A

Veelgestelde vragen en opmerkingen

De veelgestelde vragen en opmerkingen zijn gerangschikt in een aantal thema's. Dit zijn:

1. Aanpak en volledigheid PlanMER
2. Infrastructuur
Veranderingen in de bestaande infrastructuur en de effecten daarvan
  - a) Omlegging Ibisweg
  - b) Afsluiting Schollevaarweg en omlegging Bosruiterweg
  - c) Functieverandering Flediteweg
  - d) Aanrijdtijden voor ambulances en brandweer
  - e) Toename recreatief verkeer
3. Het watersysteem.
  - a) Omvang van de waterberging
  - b) Watereffecten in omgeving
4. Het natuurbeheer
  - a) Beheer met heckrunderen en konikpaarden
  - b) Mogelijkheden voor agrarisch en particulier natuurbeheer
5. Aansluiting naar Gelderland
6. Natuureffecten op het landbouwgebied
  - a) Risico's op toename van wildschade
  - b) Risico's voor de verspreiding van dierziekten
  - c) Risico's voor de verspreiding van onkruid
7. Risico's voor opbrengstderving van nabijgelegen windmolens
8. Landbouwstructuur en effecten op de grondmarkt
9. Waardevermindering voor agrarische bedrijven
10. Beïnvloeding van sociale infrastructuur in Zuidelijk Flevoland
11. Planschade
12. Financiële haalbaarheid

1. Aanpak en volledigheid PlanMER en de daarin opgenomen landbouweffectrapportage (LER)

Veel indieners geven aan de PlanMER onvolledig te vinden. Met name van de hierin opgenomen landbouweffectrapportage wordt aangegeven dat een aantal aspecten niet is beoordeeld en dat de effecten voor het uiteindelijke ontwerp niet goed beoordeeld zijn. Daarnaast wordt door veel indieners gevraagd waarom er geen overleg is geweest met de bewoners om de juiste gegevens boven tafel te krijgen.

Het doel van een PlanMER-procedure is om bij de besluitvorming het milieu een volwaardige plaats te geven. Voor het OostvaardersWold is er voor gekozen de beoordeling een meer integraal karakter te geven door onder andere ook de effecten op de landbouw inzichtelijk te maken. Deze Landbouweffectrapportage (de LER) is opgenomen in de PlanMER, om een geïntegreerde afweging te kunnen maken, maar wel apart gepresenteerd zodat het ook afzonderlijk leesbaar is. Niet alle informatie die mogelijk relevant kan zijn voor de landbouw is volledig opgenomen in de LER.

Voor de vaststelling van het omgevingsplan in 2006 is een strategische milieubeoordeling opgesteld. Een SMB is de eerste stap in het m.e.r.-traject. Om deze SMB te maken zijn diverse onderzoeken uitgevoerd.

Uit de toetsing van de SMB door de commissie voor de m.e.r. kwamen diverse aanbevelingen voor het vervolg. Mede aan de hand van deze aanbevelingen is een onderzoekstraject in gang gezet welk in december 2007 heeft geresulteerd in een samenvatting van de onderzoeken waarin ook de effecten voor de landbouw zijn weergegeven.

Bij de start van de m.e.r.-procedure is een notitie "Reikwijdte en detailniveau" opgesteld. Dit is te beschouwen als de richtlijnen voor de milieueffectrapportage. Hierin is aangegeven welke aspecten onderzocht zullen worden en op welke wijze. Alle bij het project betrokken overheidsorganen en de commissie voor de m.e.r. hebben op deze notitie kunnen reageren. Deze reacties zijn meegenomen bij het opstellen van de uiteindelijke PlanMER.

In dit stadium is door LTO Noord aangegeven welke onderdelen opgenomen moesten worden in de LER. In aanvulling op de onderwerpen die reeds in de notitie "Reikwijdte en detailniveau" stonden wilde LTO Noord de volgende punten ook onderzocht hebben:

- Kans op beperking mogelijkheden uitbreiding van de bedrijven
- (Plan)schade aan de opbrengst van windturbines door de zone
- Naast waterkwantiteit ook waterkwaliteit meenemen
- Bij bacterievuur ook kijken naar consequenties voor ziektes in relatie met export

In de LER zijn deze punten opgenomen als afzonderlijke beoordelingscriteria, achtereenvolgens:

- Perspectief agrarische bedrijven: mogelijkheden voor uitbreiding van bestaande bedrijven
- Windturbines: effect op opbrengsten van windturbines
- Waterhuishoudkundige effecten: verandering opbrengst als gevolg van een verandering van de waterkwaliteit
- Ecologische effecten vanuit GBZ op landbouw: Effect op risico's ten aanzien van de overdracht van (andere) ziektes (fruit- en boomteelt).

Bij de opdracht aan Arcadis om een PlanMER en een daarin opgenomen LER op te stellen, is er rekening mee gehouden dat er reeds informatie beschikbaar was uit de SMB en de daarna gehouden onderzoeken.

Op 4 februari 2008 is een bijeenkomst georganiseerd om te bepalen of ook de boeren van mening waren dat alle onderzoeksvragen waren geformuleerd en waarbij kort de inhoudelijke bevindingen zouden worden toegelicht. Tijdens deze bijeenkomst waren er zoveel algemene vragen over nut en noodzaak van het project dat er geen ruimte was om met de aanwezigen te spreken over de te onderzoeken punten en de inhoudelijke bevindingen. In de maanden erna is er in overleg met LTO Noord geprobeerd om te komen tot een nieuwe bijeenkomst. Dat is helaas niet gelukt en begin juli heeft LTO Noord het contact met de provincie opgeschort.

Net voor 1 juli was door Provinciale Staten besloten dat er een onafhankelijke landbouwadviseur moest worden aangesteld om het overleg en de relatie met de boeren uit het gebied en LTO Noord te verbeteren.

Dit heeft er o.a. toe geleid dat gedurende de inspraakperiode drie bijeenkomsten met agrariërs en andere bewoners in en rondom het gebied zijn gehouden. Tijdens deze avonden is een aantal vragen gesteld. Op die vragen wordt dan wel in de antwoordnota dan wel op internet antwoord gegeven.

Geconstateerd is dat er geen nieuwe onderzoeksvragen naar voren zijn gekomen.

De commissie voor de m.e.r. is van mening dat de onderzoekspunten op een adequate en juiste manier zijn onderzocht. Desondanks is het duidelijk dat de boeren uit het gebied behoefte hebben aan een toelichting op onderdelen.

In overleg met LTO Noord is tot de volgende actiepunten besloten:

- organiseren van een bijeenkomst met dierziekte-experts en veehouders met hun bedrijven buiten het OostvaardersWold over dierziekerisico's;
- beter beargumenteren van de verkeersoplossing via de (verlegde) Bosruiterweg. Deze informatie te bespreken met de bewoners van de Zuidlob;
- verduidelijken van de effecten van het watersysteem op de omgeving (kwantitatief en kwalitatief) en het resultaat hiervan bespreken met de LTO werkgroep.

Uit de bijeenkomsten en de inspraakreacties komt ook naar voren dat de PlanMER soms lastig te volgen is. De PlanMER beschrijft de stappen die genomen zijn om van een drietal alternatieven te komen tot een voorkeursalternatief. Alle onderdelen van het ontwerp zijn op die wijze wel beoordeeld, maar het is voorstelbaar dat dit niet altijd even goed terug te vinden is. Daarom zal in aanvulling op de PlanMER een toelichtende notitie worden gemaakt waarin alleen die onderdelen van de PlanMER zijn beschreven die van belang zijn voor het ontwerp zoals opgenomen in de structuurvisie. In deze notitie zal voor onderdelen waarover veel vragen zijn gesteld de toelichting iets meer uitgewerkt worden.

Daarnaast zal een aparte brochure worden opgesteld waarin het proces en de uitkomsten van de PlanMER voor een breed publiek te volgen zijn.

Er komt een toelichtende notitie bij de PlanMER waarin alleen die onderdelen die van belang zijn voor de toetsing van het ontwerp dat is opgenomen in de structuurvisie zijn opgenomen. Onderwerpen waarover veel vragen zijn gesteld (zoals infrastructuur, dierziekten en de kweldruk), worden uitgebreider toegelicht. Daarnaast komt er een aparte publieksvriendelijke brochure over de PlanMER.

2. Infrastructuur, veranderingen in de bestaande infrastructuur en de effecten daarvan.

Veel indieners geven aan dat de bereikbaarheid van hun bedrijf door de aanpassingen in de infrastructuur veel slechter wordt. De opmerkingen hebben betrekking op:

- a. Omlegging Ibisweg*
- b. Afsluiting Schollevaarweg en omlegging Bosruiterweg*
- c. Functieverandering Flediteweg*
- d. Aanrijdtijden ambulances en brandweer*
- e. Toename recreatief verkeer*

Zoals in de structuurvisie is aangegeven geldt voor de infrastructuur geen specifieke projectdoelstelling. De realisatie van het OostvaardersWold als natuur- en recreatiegebied leidt echter wel tot gevolgen voor de infrastructuur. Als uitgangspunt is gehanteerd: het aantal doorsnijdingen van het OostvaardersWold te beperken, maar tegelijkertijd de bereikbaarheid van de bedrijven aan weerszijden zoveel mogelijk te handhaven.

Zoveel mogelijk zijn doorgaande wegen daarom ter hoogte van het OostvaardersWold gebundeld langs de grotere infrastructuur (A6, Gooiseweg). Op die locaties worden ecoducten gerealiseerd om een ongestoorde doorgang van verkeer en grote grazers mogelijk te maken.

Uit de inspraakreacties blijkt dat het kaartmateriaal in de structuurvisie en PlanMER op dit onderdeel onvoldoende duidelijk is. Er wordt daarom een beter vormgegeven deelkaart infrastructuur gemaakt.

Kaart 14, de deelkaart infrastructuur wordt verduidelijkt.

a. Omlegging Ibisweg

In de structuurvisie voor het OostvaardersWold is opgenomen dat de Ibisweg wordt omgelegd parallel aan de A6. Door bewoners met name uit het middengebied wordt aangegeven dat deze verlegging hen beperkt in de bedrijfsvoering en leidt tot omrijdtijden richting Almere voor zowel fiets- als auto- en landbouwverkeer.

Getracht wordt het aantal doorsnijdingen van het OostvaardersWold door infrastructuur te beperken. De Ibisweg is daarnaast de aanlandingsplek van het ecoduct over de A6. Daarom is in de ontwerpstructuurvisie opgenomen dat de Ibisweg ter hoogte van het OostvaardersWold naar het noorden wordt verlegd, waarbij zowel de weg als een vrijliggend fietspad langs de A6 zal komen te liggen. Over de Ibisweg zal gebundeld met de A6 een ecoduct worden gerealiseerd. Door de Ibisweg als landbouwweg in stand te houden blijven de bedrijven in het gebied bereikbaar. Er is wel sprake van een omrijdafstand, namelijk van 1,1 tot 1,4 kilometer. Voor het autoverkeer wordt dit niet als een bezwaar gezien.

Voor het landbouwverkeer is er eveneens sprake van deze omrijdafstand, maar de verwachting is dat op termijn in het kader van de schaalprong Almere het landbouwverkeer via de omgelegde Ibisweg sterk zal afnemen.

Voor fietsers wordt een nieuw vrij liggend fietspad aangelegd langs de verlegde Ibisweg. Dit fietspad sluit rechtstreeks aan op zowel de nieuwe fietsbrug over de A6 naar de Kotterbosweg als op de bestaande fietstunnel onder de A6, waardoor de verbinding met Almere verbeterd wordt. De fietsafstanden blijven hetzelfde. Door de aanleg van de vrij liggende fietspaden zal de verkeersveiligheid toenemen. Omdat de bestaande route via de tunnel onder de A6 blijft bestaan, zal de sociale veiligheid vergelijkbaar zijn met de huidige situatie.

b. Afsluiten Schollevaarweg en omleggen Bosruiterweg

Indieners geven aan dat het afsluiten van de Schollevaarweg negatieve gevolgen heeft voor de landbouw. Meerdere insprekers geven aan sociale relaties te hebben met bedrijven die straks aan de andere zijde van het OostvaardersWold liggen en een aantal insprekers geeft aan informele zakelijke relaties te hebben. Door de afsluiting van de Schollevaarweg zal er sprake zijn van grote omrijdafstanden.

Er wordt een aantal voorstellen gedaan voor alternatieve oplossingen. Een aantal insprekers stelt voor de Bosruiterweg te verbreden om daarmee de extra bewegingen van landbouwverkeer te kunnen faciliteren. Andere insprekers stellen voor de fietsbrug over de Hoge Vaart zwaarder en breder uit te voeren en ook open te stellen voor landbouwverkeer. Verder worden er voorstellen gedaan voor het maken van andere aansluitingen, zoals naar de Duikerweg.

Om het aantal doorsnijdingen te beperken is in de ontwerp-structuurvisie opgenomen dat de Schollevaarweg ter hoogte van het OostvaardersWold wordt afgesloten. Daarbij wordt de Adelaarsweg verlegd naar de zuidkant van het OostvaardersWold. Tevens wordt de Bosruiterweg verlegd, deze komt evenwijdig aan de Gooiseweg te liggen. Voor het verkeer blijft daarmee de bereikbaarheid gegarandeerd. Voor de zuidwestkant wordt de situatie verbeterd en leidt de nieuwe Adelaarsweg en brug tot een goede bereikbaarheid zonder omrijden. Voor de Zuidlob is het mogelijk via de omgelegde Bosruiterweg naar het Trekkersveld te rijden (belangrijk in verband met het aldaar gevestigde loonbedrijf).

Daarbij is er wel sprake van het moeten omrijden van de bewoners in de omgeving Duikerweg / Schollevaarweg / Bloesemlaan naar de Zuidlob dan wel bijvoorbeeld naar Nijkerk (in het meest ongunstige geval is dit circa 7,5 kilometer langer dan in de huidige situatie).

Voor het autoverkeer is in de ontwerp-structuurvisie aangegeven dat de omrijdafstand acceptabel is, omdat het een kleine groep bewoners betreft en de verbinding met Zeewolde (wat de belangrijkste verkeersrelatie is) wel in stand blijft.

Het fietsverkeer kan blijvend gebruik maken van de verbinding langs de Hoge Vaart terwijl er ook een extra fietsbrug wordt aangelegd, waardoor de Bosruiterweg en Flediteweg gemakkelijker te bereiken zijn. De situatie voor het fietsverkeer geeft een sterke verbetering ten opzichte van de huidige situatie.

Voor het landbouwverkeer zou er vooral in de relatie tussen het middengebied en de Zuidlob sprake kunnen zijn van een omrijdafstand. Voor het landbouwverkeer telt deze afstand door een minder hoge snelheid zwaarder. Daarom is voor de landbouweffectrapportage een inventarisatie gemaakt van de formele relaties tussen landbouwbedrijven in het gebied rond de Bloesemweg en landbouwbedrijven aan de zuid-oostkant van het OostvaardersWold (de Zuidlob). Geconstateerd is dat er geen formele relaties aanwezig zijn. Het beeld dat er geen formele relaties aanwezig zijn wordt bevestigd in de inspraakreacties.

Uit de vele inspraakreacties blijkt echter dat er wel informele relaties zijn. Vooral sociale relaties (bijvoorbeeld naar Nijkerk en met de Zuidlob), maar ook een beperkt aantal informele zakelijke relaties zoals tijdelijke afspraken over huur of verhuur van land, gezamenlijk gebruik van machines, uitvoeren van bermbeheer.

Daarbij is met de LTO Noord afgesproken dat de verkeersoplossing via de (omgelegde) Bosruiterweg beter beargumenteerd zal moeten worden. Deze informatie zal met de bewoners van de Zuidlob worden besproken.

Daarom is besloten om de verkeerssituatie uitgebreider toe te lichten (zie bijlage bij deze antwoordnota) en te bekijken welke mogelijkheden er zijn voor het verkeerssysteem aan de zuidelijke kant en welke voor- en nadelen deze hebben.

Daarbij is gebleken dat een aantal zaken van belang is:

- het aantal verkeersbewegingen op de diverse wegen is laag en bestaat vrijwel alleen uit lokaal en bestemmingsverkeer;
- het landbouwverkeer uit de Zuidlob heeft er, zeker op langere termijn, belang bij dat er een goede verbinding is naar het gebied ten oosten van het OostvaardersWold om ook in de toekomst mogelijkheden voor teelwisselingen te behouden;
- bij het opstellen van de structuurvisie heeft onderzoek plaatsgevonden naar de relaties in eigendom en gebruik tussen de Zuidlob en het gebied rond de Duikerweg / Schollevaarweg. De conclusie daaruit was dat er op basis van de beschikbare kadastrale gegevens geen formele relaties aanwezig zijn;
- ongeveer 15 bedrijven aan de noordoostzijde van het gebied krijgen te maken met het omrijden via de omgelegde Bosruiterweg. Een aantal mensen heeft aangegeven dat dit sociale relaties beperkt (vooral richting Nijkerk of in Zuidlob) en een beperkt aantal mensen heeft aangegeven informele zakelijke relaties te hebben;
- net ten noorden van de kern van Zeewolde ligt bij Trekkersveld een loonbedrijf waar veel bedrijven onder andere uit de Zuidlob gebruik van maken;
- de bewoners van de Zuidlob en het gebied rond de Duikerweg / Schollevaarweg / Bloesemlaan zijn voor sport, school, winkels enzovoort gericht op Zeewolde;

In de notitie is een aantal alternatieven voor de ontsluiting bekeken en zijn de voor- en nadelen in beeld gebracht. Uit de notitie blijkt dat het voorstel in de structuurvisie voor het landbouwverkeer een structureel goede oplossing biedt die vooral van belang is voor de duurzame agrarische toekomst in de Zuidlob. Er blijft een goede verbinding tussen de Zuidlob en het landbouwgebied ten oosten van het OostvaardersWold en het loonbedrijf op het bedrijventerrein Trekkersveld wordt beter bereikbaar. Daarbij blijven de autoroutes die voor de sociale contacten naar de kern van Zeewolde noodzakelijk zijn in stand. De oplossing voor het fietsverkeer geeft zelfs een sterke verbetering ten opzichte van de huidige situatie. Voorgesteld wordt de voorgestelde verkeersontsluiting op dit punt te handhaven.

De Bosruiterweg zal geschikt gemaakt worden voor landbouwverkeer.
---

c. Functieverandering Flediteweg

In de structuurvisie en PlanMER voor het OostvaardersWold wordt aangegeven, dat de Flediteweg gefaseerd wordt omgevormd naar een fietsverbinding, waarbij voorzieningen worden getroffen zodat het pompstation van Vitens en de recreatieve faciliteiten voor gehandicapten voldoende bereikbaar blijven.

Veel bewoners geven aan de Flediteweg graag open te houden voor auto- en landbouwverkeer. Redenen die hiervoor het meest genoemd worden zijn: dat er meer kilometers moet worden afgelegd naar het dorp Zeewolde en/of het Trekkersveld en dat de Gooiseweg niet als alternatief wordt gezien in verband met de slechte toegankelijkheid met name tijdens de spits. Bovendien maakt men zich zorgen over de sociale veiligheid voor fietsers die door een bosgebied moeten fietsen waar dan zeer beperkte sociale controle meer is. Meerdere insprekers stellen voor om aan weerszijden van de weg een wildrooster te leggen. Ook geven meerdere indieners aan dat nog in 2004 besloten is tot de aanleg van een viaduct en de daarmee gepaard gaande kosten nu een kapitaalsvernietiging betekenen.

De functieverandering van de Flediteweg is onderdeel van het algemene uitgangspunt het aantal doorsnijdingen van het natuur- en recreatiegebied zoveel mogelijk te beperken.

Een aantal insprekers doet de suggestie de Flediteweg te voorzien van wildroosters. Hier is niet voor gekozen vanuit een oogpunt van verkeersveiligheid en om de risico's op de overdracht van dierziekten niet te vergroten. Niet alleen edelherten, maar ook hekrunderen en konikpaarden komen aan weerszijden van de Flediteweg voor. Deze dieren zullen de weg kruisen, en de ervaring leert dat met

name de runderen en paarden graag rusten op het warme asfalt en daarmee de weg zullen blokkeren. Doorstroming van het verkeer wordt daarmee ernstig belemmerd en de kans op aanrijdingen is groot. In een situatie met wildroosters is het bovendien mogelijk dat landbouwverkeer in direct contact komt met de grote grazers. Op basis van de adviezen over het minimaliseren van risico's voor dierziekten is er in het ontwerp voor gekozen dergelijk direct contact niet mogelijk te maken.

Gelet op de keuze voor het OostvaardersWold zou in de huidige situatie niet gekozen worden voor de aanleg van het viaduct voor de Flediteweg. Achteraf gezien is dat echter gemakkelijk te constateren. Ten opzichte van het verleden is er wel een aantal fundamentele verschillen. Zo is er nu sprake van een grootschalig natuurgebied met grote grazers en wordt er een alternatieve route voor landbouwverkeer aangelegd.

Vanuit verkeersoogpunt betekent de functieverandering van de Flediteweg, voor bewoners van het gebied aan de zuidkant van het Horsterwold, de 'Zuidlob', inderdaad enig omrijden richting Zeewolde. De provincie is echter van mening, dat de alternatieven voor het autoverkeer voldoende zijn om de bereikbaarheid van Zeewolde te garanderen. Voor het bestemmingsverkeer wordt een oplossing gezocht. Wel is met de gemeente Zeewolde afgesproken dat er een overgangstermijn gehanteerd wordt. Deze termijn is zo gekozen dat bewoners die nu van de Flediteweg gebruik maken om kinderen van en naar de basisschool te brengen dit kunnen blijven doen tot deze kinderen van de basisschool af zijn. Samen met de gemeente Zeewolde wordt een nadere uitwerking gemaakt van de toekomstige inrichting van de Flediteweg, waarbij rekening wordt gehouden met de sociale veiligheid voor (schoolgaande) fietsers

Voor de alternatieve routes naar Zeewolde is er soms sprake van een lastige toegankelijkheid van de Gooiseweg tijdens spijtstijden. In verband met de autonome groei van het autoverkeer is het gepland om de Gooiseweg in de periode 2015-2020 te verbreden. Hierbij zal ook de veiligheid van toe- en afritten worden meegenomen.

De route voor landbouwverkeer naar het Trekkersveld loopt voortaan via de omgelegde Bosruiterweg. Dit is zowel korter als ook kwalitatief beter dan de bestaande route via de Flediteweg en de Spiekweg. De Bosruiterweg zal geschikt gemaakt worden voor landbouwverkeer.

Fietsverkeer kan blijvend gebruik maken van de Flediteweg. Door het afsluiten van de Flediteweg voor het auto- en landbouwverkeer zal de verkeersveiligheid voor het fietsverkeer aanzienlijk verbeteren. In nauw overleg met de gemeente Zeewolde zal bij de verdere uitwerking naar passende oplossingen worden gezocht, die de sociale veiligheid voor (schoolgaande) fietsers voldoende waarborgen. Bij de verdere uitwerking zal ook rekening worden gehouden met de bereikbaarheid van het pompstation van Vitens en de bereikbaarheid van de recreatieve voorzieningen voor bijvoorbeeld gehandicapten

d) Aanrijdtijden voor ambulances en brandweer

Indieners vragen naar de effecten op de aanrijdtijden van brandweer en ambulances bij calamiteiten

De ambulancepost wordt verplaatst van de Bosruiterweg naar het centrum van Zeewolde. Deze verplaatsing staat los van de ontwikkeling van het OostvaardersWold. Vanuit het centrum van Zeewolde is er sprake van dezelfde aanrijdtijden naar het gebied. In principe is de eerste route van de hulpdiensten via de Gooiseweg. Maar als de Gooiseweg te druk is, worden er ook andere routes door het agrarisch gebied gebruikt. Ten aanzien van de Gooiseweg is de situatie ongewijzigd. Voor de overige wegen is de situatie vanaf de hulpdiensten (centrum van Zeewolde) niet verslechterd. Vanuit Zeewolde kan de omgelegde Bosruiterweg worden benut die niet tot omrijden leidt.

e) Toename recreatief verkeer

Meerdere insprekers geven aan dat zij verwachten dat het recreatief verkeer zodanig zal toenemen dat dit leidt tot hinder voor het landbouwverkeer. Zij geven aan dat de piekperiode van het

recreatieseizoen samenvalt met de piekperiode van het landbouwseizoen. De soms vrij smalle landbouwwegen zijn hier volgens insprekers niet op berekend.

De prognoses van de verwachte verkeersintensiteiten per etmaal laten zien dat naast de autonome groei een toename tengevolge van het recreatieve verkeer vooral zal optreden op de Spiekweg, de Vogelweg, de Nijkerkerweg en de Gooiseweg.

Deze toename door recreatief verkeer is gering ten opzichte van de autonome groei en valt ruim binnen de capaciteit van de betreffende wegen. Alleen op piekdagen is er sprake van wat grotere aantallen. Er zijn echter maar weinig piekdagen voor recreatief verkeer, deze vallen vaak op weekend- of feestdagen. Dat zijn meestal niet de dagen waarop sprake is van intensief landbouwverkeer.

Bovendien is voor de Gooiseweg en de Nijkerkerweg voorzien dat de autonome groei het noodzakelijk maakt deze op termijn te gaan verbreden. Volgens de prognoses zal dit moeten gebeuren in de periode 2015-2020. Deze aanpassingen zijn opgenomen in de meerjarenplanning van de provincie.

3. Het watersysteem

a) Omvang van de waterberging

Het waterschap heeft in december aangegeven dat zij minder water willen bergen in het OostvaardersWold. Meerdere insprekers vragen wat dit betekent voor de interne en externe wateropgave

Een van de projectdoelstellingen is het leveren van een bijdrage aan de waterberging van Zuidelijk en Oostelijk Flevoland. In het ontwerp is rekening gehouden met het oplossen van ruim 400 hectare wateropgave dat zich binnen de contouren van OostvaardersWold bevindt (interne wateropgave) en 300 hectare wateropgave vanuit het afwateringsgebied van de Hoge Vaart (externe wateropgave).

Tussen waterschap Zuiderzeeland en de provincie Flevoland is discussie ontstaan over de omvang van de interne wateropgave. In gezamenlijk overleg is aan de hand van het meest recente model van het waterschap de feitelijke interne opgave voor OostvaardersWold bepaald. Gereconstrueerd is hoe de interne wateropgave in de afgelopen jaren diverse keren is gewijzigd en uiteindelijk nu definitief is bepaald.

- Waterschap Zuiderzeeland heeft in 2006 de omvang van de wateropgave voor Zuidelijk en Oostelijk Flevoland berekend. Deze berekeningen zijn de basis voor de wateropgave zoals weergegeven in het Omgevingsplan Flevoland 2006 en het Waterbeheerplan 2007-2011. Voor de toenmalige contouren van OostvaardersWold (huidige plangebied + 900ha zoekgebied) kwam de interne wateropgave neer op ongeveer 450 ha. Na deze berekeningen werd echter duidelijk dat het gebruikte model van het watersysteem niet goed functioneerde.
- In 2007 heeft waterschap Zuiderzeeland de beschikking gekregen over een verbeterd model van het watersysteem. De interne wateropgave van OostvaardersWold werd met dit model bepaald op ruim 600 ha. Daarnaast is in dezelfde periode een basispakket aan technische maatregelen opgesteld voor Zuidelijk en Oostelijk Flevoland om de wateropgave voor 2015 en 2050 gedeeltelijk op te lossen. Dit had gevolgen voor de omvang van de interne wateropgave van OostvaardersWold, deze werd vervolgens bepaald op 440 ha.
- Later is het zoekgebied teruggebracht van 900 ha naar 300 ha, wat echter geen gevolgen had voor de omvang van de interne wateropgave.
- Met het vaststellen van de Verordening groenblauwe zone OostvaardersWold zijn de definitieve contouren van het OostvaardersWold vastgelegd. Hierdoor zijn enkele kavels van het zoekgebied buiten het plangebied komen te liggen. Als gevolg hiervan is de interne wateropgave in omvang verminderd, de interne wateropgave bedraagt nog 340 ha. Deze aanpassing wordt meegenomen in de wijzigingen van de Structuurvisie.

De externe wateropgave ontstaat op langere termijn in het peilgebied van de Hoge Vaart. Om deze externe wateropgave op te lossen is het mogelijk om water vanuit de Hoge Vaart in OostvaardersWold te bergen. Hiervoor is in de ontwerp-structuurvisie een watersysteem opgenomen met een open verbinding met de Hoge Vaart, waarbij de brede en diepe waterstrengen er voor zorgen dat in tijden

van hevige regenval snel water van de Hoge Vaart OostvaardersWold in kan stromen. Met dit watersysteem kan 300 ha van de wateropgave van de Hoge Vaart opgelost worden (naast de interne wateropgave van 340 ha).

Op 16 december 2008 heeft de Algemene Vergadering van Waterschap Zuiderzeeland besloten dat zij geen gebruik meer wil maken van de mogelijkheid tot het oplossen van een deel van de wateropgave van de Hoge Vaart in OostvaardersWold. Op 18 december 2008 is dit besluit in de stuurgroep OostvaardersWold toegelicht. Tevens is dit besluit door middel van een brief op 21 januari 2009 medegedeeld aan GS. Met dit besluit wordt afstand gedaan van de externe waterbergingsdoelstelling van OostvaardersWold. De onderbouwing vanuit het waterschap voor dit besluit is gelegen in de onzekerheid van de omvang van de lange termijn wateropgave.

De projectdoelstelling "bijdrage aan de waterberging van Zuidelijk en Oostelijk Flevoland" komt met het besluit van het waterschap niet te vervallen. Er wordt nog wel steeds een bijdrage geleverd aan de wateropgave van Zuidelijk en Oostelijk Flevoland door de aanleg van een duurzaam watersysteem. Door functiewijziging wordt de wateropgave binnen het plangebied OostvaardersWold opgelost. Het wegvallen van de externe opgave vraagt om een herbezinning van de randvoorwaarden voor het watersysteem. De noodzaak om ten behoeve van waterberging een open verbinding met de Hoge Vaart te creëren en zowel brede als diepe waterstrengen aan te leggen, vervalt. Met het wegvallen van deze randvoorwaarden is de mogelijkheid ontstaan om een regenwater gestuurd watersysteem te creëren. Een regenwater gestuurd watersysteem heeft de volgende voordelen ten opzichte van het watersysteem zoals weergegeven in de ontwerp structuurvisie:

- Meer zelfvoorzienend watersysteem
- Grotere peilfluctuaties, deze hogere dynamiek leidt tot meer mogelijkheden voor natuur
- Lager gemiddeld peil waardoor de kweldruk afneemt
- Vermindering grondverzet (positieve effecten voor archeologie en bodemkwaliteit)

Gezien de hierboven weergegeven voordelen wordt voorgesteld om het watersysteem van OostvaardersWold om te vormen naar een regenwater gestuurd watersysteem. Ten behoeve hiervan wordt het ontwerp van het watersysteem zoals opgenomen in de Structuurvisie aangepast door de toevoeging van 2 inlaatwerken tussen de waterstrengen in het zuidelijk deel van OostvaardersWold en de Hoge Vaart.

Het spreekt voor zich dat het belangrijkste nadeel van dit systeem is dat er geen mogelijkheid voor externe waterberging is. Indien er voor vaststelling van het bestemmingsplan alsnog behoefte ontstaat tot externe waterberging, is het mogelijk alsnog voor een open verbinding met de Hoge Vaart te kiezen.

In de structuurvisie wordt een regenwater gestuurd watersysteem opgenomen. De teksten over het watersysteem worden hierop aangepast. De kaarten blijven nagenoeg gelijk, er worden wel een aantal inlaatwerken toegevoegd. In de toelichting op de PlanMER zal ingegaan worden op de effecten op de omgeving van het regenwater gestuurd systeem.

b) Watereffecten in de omgeving

Veel indieners geven aan dat zij een toename van kwel in de omgeving verwachten door de aanleg van OostvaardersWold. Daarbij wordt aangegeven dat de conclusie in de PlanMER dat er geen effect is niet klopt met de bijlage van de PlanMER waarin wordt gesproken over een lichte toename van kwel.

Zoals in bijlage 8 van de PlanMER reeds wordt vermeld, is er inderdaad een geringe toename van de hoeveelheid kwel in de omgeving. Deze geringe toename gaat echter niet gepaard met een verhoging van de grondwaterstand. Hierop is in de PlanMER geconcludeerd dat er geen nadelige effecten voor de landbouw optreden. De afvoer van kwelwater door drainage zal wel licht toenemen.

Enkele indieners wijzen op een sterke toename van kwel in de omgeving in de eerste jaren na aanleg van het watersysteem.

Het water dat vanuit de waterstrengen binnen het OostvaardersWold wegzijgt, komt als kwel in de randtochten terecht. Tijdens de aanleg en het vollopen van de waterstrengen zal tijdelijk sterke wegzijging naar de randtochten plaatsvinden. Dit betekent een tijdelijk verhoogde kweldruk op de randtochten. Binnen enkele weken slibben echter de poriën van de wanden en bodem van de waterstrengen binnen het OostvaardersWold en de randtochten aan de oost- en westzijde dicht, waardoor de wegzijging vertraagt en er zich een evenwicht instelt. De randtochten zijn op dit evenwicht gedimensioneerd.

In de ontwerp-structuurvisie is aangegeven dat de oostelijke randtocht in noordoostelijke richting afwatert. Veel indieners voorzien hierdoor problemen bij de waterafvoer, aangezien hiermee tegen het maaiveldverloop in wordt afgewaterd.

Zolang de afvoertocht ook in droge perioden watervoerend blijft, is de verwachting dat er geen problemen met waterafvoer ontstaan. Als gevolg van de wijzigingen in het ontwerp naar aanleiding van het besluit van waterschap Zuiderzeeland en de inspraakreactie van Rijkswaterstaat ontstaat de mogelijkheid om de waterafvoer van de oostelijke randtocht gezamenlijk met de overige onderdelen van het watersysteem te laten plaatsvinden in de richting van de zuidwestelijke kant van het plangebied (richting Wulptocht). Om het risico op problemen met de waterafvoer in de noordoostelijke richting te minimaliseren wordt van deze mogelijkheid gebruik gemaakt. Het ontwerp van het watersysteem zoals opgenomen op pagina 26 (deelkaart 9. water) van de structuurvisie wordt op dit onderdeel aangepast.

Veel indieners vragen zich af wat de gevolgen van verminderde bodemdaling binnen OostvaardersWold zijn op de waterhuishouding in de omgeving.

Bodemdaling verandert het grondwaterpeil niet, maar heeft tot gevolg dat het maaiveld naar het grondwater toe zakt. Zolang het peilbeheer in de omliggende landbouwgebieden of in het OostvaardersWold naar aanleiding van bodemdaling in de toekomst niet wordt aangepast, ontstaat er dan ook geen effect op het grondwaterverloop als gevolg van de verminderde bodemdaling. Door de aanleg van randtochten om het OostvaardersWold waarin sprake is van een polderpeil (-6.20 NAP) blijft afwatering van de aangrenzende landbouwkavels mogelijk, ongeacht een toekomstig maaiveldverschil tussen het OostvaardersWold en het omliggende gebied.

De afvoer van de randtocht aan de noordoostzijde verloopt niet meer richting noordoosten, maar sluit samen met de overige watergangen aan op de Wulptocht. Dit wordt in het ruimtelijke ontwerp aangepast.

c) De kwaliteit van het water in en om het OostvaardersWold

Veel indieners zijn bezorgd over de waterkwaliteit in de randtochten. Zij vragen zich met name af of de waterkwaliteit (als gevolg van zoute kwel) in de randtochten en het daarop aangesloten watersysteem van een voldoende kwaliteit blijft om te gebruiken als beregeningswater. Ook worden vragen gesteld over de normen die gehanteerd worden voor lozing op de Lage Vaart en de monitoring van de waterkwaliteit.

De waterkwaliteit van de randtochten wordt bepaald door een combinatie van kwel vanuit OostvaardersWold, oppervlakkige afstroming vanuit het landbouwgebied en ondiep grondwater dat via drains naar de randtochten wordt afgevoerd. Door het opzetten van het waterpeil treedt binnen OostvaardersWold inzijging van water op (dit is het omgekeerde van kwel). De inzijging van het (regen)water binnen OostvaardersWold heeft een verdringing van het zoute grondwater in het bovenste deel van het eerste watervoerend pakket tot gevolg. Er wordt als het ware een zoetwaterbel gevormd. Dit water wordt door de randtochten, kavelsloten en drains afgevangen. Hierdoor nemen de zoutgehalten in het oppervlaktewatersysteem in de omgeving niet toe en blijft het water geschikt als beregeningswater. De randtochten worden bovendien door middel van een inlaatwerk aangesloten op de Hoge Vaart. Indien nodig, kan water vanuit de Hoge Vaart in de randtochten ingelaten worden om te voorkomen dat de waterkwaliteit in de randtochten achteruit gaat.

Het watersysteem van OostvaardersWold is erop ingericht om aan de eisen van de Kaderrichtlijn Water voor de Lage Vaart te voldoen. Dit betekent dat de waterkwaliteitseisen van de Lage Vaart sturend zijn voor het watersysteem van het OostvaardersWold. Om de waterkwaliteit van zowel het afvoerwater vanuit OostvaardersWold als de randtochten te bepalen, wordt binnenkort gestart met het opzetten van een monitoringsysteem. Met dit monitoringsysteem wordt, onder andere, de waterkwaliteit van het oppervlaktewater bijgehouden.

4. Het natuurbeheer

Indieners vragen wat het nut is van begrazing door konikpaarden en heckrunderen, omdat de dieren toch niet verder kunnen dan het Horsterwold. Zij vragen in het verlengde daarvan waarom er niet voor gekozen is om omliggende boeren vee te laten grazen in het gebied en daarmee de landelijke doelstelling (40% particulier natuurbeheer binnen de EHS) toe te passen.

Ook geven indieners aan dat er in hun ogen op dit moment sprake is van overbegrazing in de Oostvaardersplassen en zij vragen hoe de populatie grazers in de zone in de hand wordt gehouden.

a) Begrazing door konikpaarden en heckrunderen

In 2006 heeft een internationale commissie op verzoek van de Tweede Kamer onderzoek gedaan naar het beheer van de Oostvaardersplassen. Deze commissie, de ICMO-commissie heeft aanbevelingen gedaan die door de minister van LNV zijn overgenomen. Eén van die aanbevelingen is om de robuuste verbinding open te stellen voor zowel de edelherten als de konikpaarden en de heckrunderen. De reden hiervoor is dat daarmee meer variatie in voedsel en meer beschutting in het gebied waar deze grazers voorkomen zal ontstaan. Dit is zowel voor een natuurlijke populatieontwikkeling als voor het dierenwelzijn gunstig. De aanleg van het OostvaardersWold is niet bedoeld om een eventueel 'overschot' aan dieren vanuit de Oostvaardersplassen op te vangen. Dat is ook niet nodig. Het ecosysteem van de Oostvaardersplassen reguleert zichzelf en daarmee ook de aantallen dieren die er leven.

Voor het beheer van de Oostvaardersplassen geldt als uitgangspunt een zo natuurlijk mogelijk systeem, waarbij ingrijpen door de mens tot een minimum gereduceerd is. Door de wisselwerking tussen de verschillende diersoorten met hun omgeving ontstaat er een natuurlijk evenwicht. Dit gaat in aanvang vaak gepaard met grote pieken en dalen in populatieomvang, zoals dat ook gebeurt met andere diersoorten.

In het OostvaardersWold zal de invloed van mensen veel groter zijn, mede doordat vrijwel het gehele gebied wordt opengesteld voor recreanten. In het ontwerp zijn met opzet gedeelten van het gebied niet toegankelijk voor de konikpaarden en heckrunderen. Daardoor zal een gevarieerder beeld ontstaan dan in de Oostvaardersplassen. Hoe de populatie grote grazers zich gaat ontwikkelen is op dit moment nog niet voorspelbaar. De verwachting is dat de populatie als geheel zal toenemen, maar dat er in het totale gebied Oostvaardersplassen – OostvaardersWold – Horsterwold (in de structuurvisie Oostvaardersland genoemd) ook weer een natuurlijk evenwicht zal ontstaan. Op basis van de structuurvisie zal de provincie een natuurbeheerplan opstellen waarin de natuur- en beheerdoelen voor het gebied worden vastgelegd. Daarbij staat voorop dat het OostvaardersWold een gevarieerd en voor mens en dier aantrekkelijk gebied moet worden.

b) Mogelijkheden agrarisch en particulier natuurbeheer

Mede gelet op de rijksambitie om 40% van de nieuwe natuur open te stellen voor particulier of agrarisch natuurbeheer is in 2008 een haalbaarheidsonderzoek gedaan naar de mogelijkheden voor particulier en agrarisch natuurbeheer voor het OostvaardersWold. In dit haalbaarheidsonderzoek, uitgevoerd door Eelerwoude, is zowel naar de inhoudelijke doelstellingen gekeken als ook naar de efficiëntie en de realiteitswaarde.

In dit onderzoek zijn de volgende conclusies getrokken:

- Agrarisch natuurbeheer binnen het OostvaardersWold, wordt als niet realistisch beoordeeld, zowel op basis van inhoudelijke als efficiëntie overwegingen.
- Particulier natuurbeheer is inhoudelijk en technisch mogelijk, maar vergt veel sturing, afstemming en deskundigheidsontwikkeling.

- Financieel is de haalbaarheid van particulier natuurbeheer erg variabel en onzeker. De maximale subsidie voor inrichtingskosten zal niet toereikend zijn en de kans dat een particulier een pluspakket met een hogere beheervergoeding realiseert is zeer gering.
- Deelname door particuliere natuurbeheerders is voor de particulier financieel niet aantrekkelijk in vergelijking met volledige schadeloosstelling bij aankoop.

Gevolg van de keuze om het OostvaardersWold open te stellen voor heckrunderen en konikpaarden is dat het niet mogelijk is om ook particulier natuurbeheer, in de vorm van beweiding door vee, binnen de zone toe te passen. Om de risico's voor uitwisseling van dierziekten zo klein mogelijk te houden is het uitgangspunt dat direct contact tussen de heckrunderen en konikpaarden en landbouwhuisdieren moet worden voorkomen. Inscharing van landbouwhuisdieren is in dit verband niet wenselijk.

Voorgaande conclusies betekenen dat toepassing van particulier natuurbeheer in het OostvaardersWold niet erg kansrijk is. De provincie wil echter mogelijkheden die er zijn niet uitsluiten. Het gebied dat geschikt moet zijn voor kiekendieven ligt deels geïsoleerd van het overige OostvaardersWold. De inrichtingsmaatregelen hier zijn geringer van omvang en ook het gewenste beheer sluit beter aan bij de landbouwpraktijk. Indien er vanuit het gebied belangstelling is om op deze percelen particulier natuurbeheer toe te passen dan wil de provincie daar de ruimte voor geven.

Daarnaast zijn er meerdere agrariërs die aangeven graag een rol te willen vervullen in het beheer van de randzones aan weerszijden, dit om veronkruiding van de omgeving te voorkomen. In dit stadium van planontwikkeling zijn nog geen definitieve afspraken gemaakt over de wijze waarop deze randen beheerd gaan worden en welke partij daarvoor verantwoordelijk is. Het is goed denkbaar dat agrariërs uit de omgeving hierbij een rol kunnen spelen.

5. Aansluiting naar Gelderland

Indieners vragen welke plannen er zijn om het Horsterwold te laten aansluiten bij de Veluwe en wat de positie is van de melkveehouderijen bij het Nijkerkernauw.

De ontwikkeling van robuuste verbindingen is rijksbeleid waarvoor de provincies de regierol hebben. De aansluiting naar de Veluwe is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de provincies Flevoland en Gelderland, waarbij het voortouw voor de realisatie ligt bij de provincie over wiens grondgebied het gaat. Met Gelderland en met de gemeente Zeewolde is afgesproken dat de aansluiting naar Gelderland komt te liggen ter hoogte van de Nulderhoek. Aan de Flevolandse zijde sluit dit aan op reeds bestaande natuur, waardoor de landbouwbedrijven bij het Nuldernauw in stand kunnen blijven.

Ook is afgesproken dat er geen eilandje of andere stapsteen in het water zal worden aangelegd. Edelherten kunnen de afstand zonder problemen overzwemmen en daarmee kunnen de edelherten oversteken naar de Veluwe, of in tegenovergestelde richting. De heckrunderen en konikpaarden kunnen niet naar de Veluwe oversteken, zij worden ter hoogte van de Spiekweg met rasters tegen gehouden.

Wanneer de provincie Gelderland verder is met de planvorming zal ook Flevoland een nadere uitwerking maken van de maatregelen die nodig zijn bij de Spiekweg en het bosgebied tot aan het Nuldernauw. Hiervoor is nog geen tijdsplanning beschikbaar. Algemeen uitgangspunt van het rijksbeleid is dat alle robuuste verbindingen in 2018 gerealiseerd zijn.

6. Natureffecten op het landbouwgebied

a) Risico's op toename van wildschade

Indieners verwachten een toename van ganzen in het gebied en daarmee een toename van vraatschade op de landbouwpercelen. Daarnaast geven indieners aan dat soorten als ree en vos die, nu algemeen in Flevoland voorkomen door watergangen en rasters belemmerd worden en niet meer vrij kunnen bewegen. Ook dit kan naar de verwachting van de indieners leiden tot extra schade door vossen en reeën.

De regelgeving voor fauna en faunaschade is vastgelegd in de Flora- en faunawet. Deze wet is gericht op de bescherming van planten en/of diersoorten, maar voor diersoorten die veelvuldig belangrijke schade aanrichten is er een systeem van vrijstellingen en ontheffingen. Het Flevolandse beleid voor faunabeheer is uitgewerkt in de nota Flora en Fauna Flevoland, op basis waarvan de Faunabeheereenheid Flevoland elke vijf jaar een faunabeheerplan opstelt. Het faunabeheerplan geeft een onderbouwing voor welke soorten beheermaatregelen wenselijk zijn om faunaschade te voorkomen. Op basis hiervan kan Gedeputeerde Staten toestemming geven voor bestrijdingsmaatregelen.

Voor een aantal soorten, waaronder de vos, is een landelijke vrijstelling van kracht, die inhoudt dat de dieren verontrust, gevangen of gedood mogen worden door de grondgebruiker in geval van dreigende schade.

Voor soorten die in Flevoland veelvuldig schade aanrichten, waaronder de vier meest voorkomende ganzensoorten heeft de provincie vrijstelling verleend om ze op agrarische gronden te verjagen, in sommige situaties ondersteund met afschot, om daarmee schade te voorkomen. Ook in andere situaties kunnen schadeveroorzakende soorten worden bestreden. Gedeputeerde Staten moet daar toestemming voor geven. Dit gebeurt op basis van gegevens uit het faunabeheerplan.

Uit gegevens van het Faunafonds blijkt dat dit beleid tot dusverre voldoende effectief is. De schadecijfers in Flevoland zijn relatief laag. Dit wil niet zeggen dat er nooit sprake van schade zal zijn, maar wanneer aantoonbaar is dat er wel maatregelen zijn genomen en de schade desondanks niet kon worden voorkomen komt de agrariër in aanmerking voor een vergoeding vanuit het Faunafonds.

Met de aanleg van het OostvaardersWold zal in dit beleid geen verandering in komen. Verjagen en soms afschieten van de genoemde soorten blijft mogelijk, waardoor schade in de meeste gevallen voorkomen kan worden. Wanneer desondanks toch schade optreedt gelden de vergoedingsregels uit de Flora- en faunawet.

De maatregelen die worden genomen om de grote grazers binnen het gebied te houden, de rasters en de sloten zullen voor vogels in ieder geval geen belemmering vormen. De ervaring leert dat ook vossen, reeën en kleinere zoogdieren en reptielen dergelijke belemmeringen kunnen passeren. De rasters rondom de Oostvaardersplassen vormen alleen een barrière voor de grote grazers.

b) Risico's voor de verspreiding van dierziekten

Indieners geven aan dat zij verwachten dat de kans op verspreiding van dierziekten zal toenemen. Er wordt gevraagd naar de maatregelen die worden genomen om contact tussen mensen, honden en grote grazers te voorkomen, welke risico's er zijn bij het verslepen van kadaverresten door vogels, welke ziektes er nu voorkomen bij de populatie grazers in de Oostvaardersplassen en welke maatregelen worden genomen als er sprake is van een uitbraak van een besmettelijke dierziekte. Specifiek wordt gevraagd naar de aanwezigheid van IBR bij de populatie heckrunderen in de Oostvaardersplassen en het risico op blauwtong, dat verspreid wordt via knutten. Ook wordt gevraagd naar de (infrastructurele) maatregelen die genomen worden als er in Flevoland een uitbraak van een dierziekte zal plaatsvinden.

De zorgen over risico's voor dierziekten zijn begrijpelijk. De impact van een uitbraak is zowel voor de veehouderijbedrijven als voor het natuurgebied met een grote populatie grazers, zeer ingrijpend. In de voorbereiding is daarom expliciet aandacht besteed aan de risico's van dierziekten. Hiervoor zijn twee rapportages opgesteld, die in algemene zin zijn samengevat in de PlanMER.

Het gaat om de volgende rapporten:

1) Robuuste verbindingen en wilde hoefdieren. Verwachte aantallen hoefdieren en mogelijke overlast voor de landbouw, het verkeer en de diergezondheid (door G.W.T.A. Groot Bruinderink, C.J. de Vos, D.R. Lammertsma, G.J. Spek, R. Pouwels, A.J. Griffioen en T.J.A. Gies).

Dit rapport is opgesteld in opdracht van LNV en in 2007 aangeboden aan de Tweede Kamer.

2) Veterinaire risico's en mogelijkheden voor recreatief medegebruik van een robuuste verbinding tussen de Oostvaardersplassen en het Horsterwold (door G.W.T.A. Groot Bruinderink, J.J. Snoep en R.J.H.G. Henkens).

Dit rapport is gemaakt in gezamenlijke opdracht van LNV en de projectorganisatie OostvaardersWold, omdat opdrachtgevers naast de risico's van edelherten (rapport 1) ook die van de heckrunderen en konikpaarden wilden kennen.

Beide rapporten zijn in te zien via de website van het OostvaardersWold.

In deze rapporten is een twintigtal veelvoorkomende of risicovolle dierziektes besproken. Daarbij is ook uitgebreid ingegaan op de verspreidingswijze en de mate waarin wilde diersoorten een bron kunnen zijn voor bepaalde ziekten. Voor bijna alle dierziektes is er nu al een kans aanwezig dat de ziekte zich in de Nederlandse veestapel gaat manifesteren. Onderzocht is in hoeverre deze kans groter wordt door de aanleg van een aantal robuuste verbindingen waaronder het OostvaardersWold. De kansen en gevolgen verschillen per dierziekte. Het veterinaire risico voor de groenblauwe zone OostvaardersWold wordt van de onderzochte verbindingen als het kleinste beoordeeld, dit vooral omdat er in en in de omgeving van deze zone relatief weinig veehouderijbedrijven aanwezig zijn. Bovendien komen er geen wilde zwijnen voor in Flevoland, waardoor er voor een ziekte als klassieke varkenspest (KVP) voor Flevoland geen relatie is met de natuurgebieden.

In verband met de aanwezigheid van hekrunderen en konikpaarden in het toekomstige OostvaardersWold is voor deze soorten nog een aanvullende analyse uitgevoerd. De populaties hekrunderen en konikpaarden in de Oostvaardersplassen worden goed gemonitord op de aanwezigheid van dierziektes. De resultaten hiervan verschillen niet wezenlijk van het beeld bij de reguliere rundveehouderij. Wel wordt bij ca. 90% van de hekrunderen afweerstoffen tegen IBR aangetoond. Bij de onderzochte dieren of in het veld worden echter geen karakteristieke verschijnselen waargenomen, dit betekent dat de dieren hebben wel anti-stoffen hebben maar niet ziek zijn en dus ook geen besmetting kunnen overdragen. In de reguliere veehouderij zijn bij circa 70% van de melkveebedrijven afweerstoffen tegen IBR aangetroffen. Het risico dat het IBR-virus zich verspreidt naar de nabijgelegen veehouderijen is niet geheel uit te sluiten, maar wordt als zeer klein beoordeeld. Dit geldt zeker wanneer er een bufferzone wordt aangehouden en de runderen niet in direct contact kunnen komen met gehouden runderen.

In 2006 is voor het eerst Blauwtong vastgesteld in de Nederlandse veehouderij. Deze ziekte verspreidt zich via bloedzuigende insecten (knutten). Onduidelijk is nog of deze ziekte endemisch wordt in Nederland, maar feit is wel dat het afgelopen jaar een groot deel van de veehouderij (runderen, schapen en geiten) is gevaccineerd tegen Blauwtong. De realisatie van het OostvaardersWold levert weinig extra risico op voor de introductie van Blauwtong omdat knutten al op diverse plekken in Flevoland een goed biotoop kunnen vinden.

Gelet op de grote maatschappelijke betekenis van een uitbraak van dierziektes zijn in het ontwerp maatregelen genomen die de risico's verder kunnen verkleinen:

- direct contact tussen de wilde hoefdieren en het gehouden vee wordt onmogelijk gemaakt;
- het gebied met de hekrunderen en konikpaarden zal niet toegankelijk zijn voor paardrijden en ook honden worden daar niet toegestaan;
- landbouwverkeer kan niet in direct contact komen met de grote grazers, de wegen worden niet gelijkvloers gekruist, maar via een ecodeuct;
- het huidige beleid van de Oostvaardersplassen is dat kadavers van hekrunderen en konikpaarden worden geruimd, waardoor risico's door het verslepen van kadaverresten worden geminimaliseerd. Voor het OostvaardersWold zal dezelfde beleidslijn worden toegepast als in de Oostvaardersplassen.

Welke (infrastructurele) maatregelen worden genomen op het moment dat er wel een dierziekte uitbreekt is afhankelijk van de ziekte waar het om gaat en de plek(ken) waar deze zich manifesteert. Hier zijn op voorhand geen uitspraken over te doen. Wel zal voor het OostvaardersWold een compartimenteringsplan en een handelingsprotocol opgesteld worden zodat er indien noodzakelijk snel en adequaat ingegrepen kan worden. Het ministerie van LNV is daarvoor verantwoordelijk.

In de toelichting bij de PlanMER zal een bijlage worden opgenomen met een toelichting op de informatie over dierziektes die gebruikt is.
Daarnaast wordt er een expertmeeting gehouden met de veehouders die een bedrijf hebben in de directe omgeving van het OostvaardersWold.

c) Risico's voor de verspreiding van onkruiden.

Indieners merken op dat door de realisatie van het OostvaardersWold de onkruiddruk op omliggende landbouwpercelen toe zal nemen. Zij willen weten wat voor maatregelen getroffen worden om dit te voorkomen. Ze stellen voor een distelverordening in te stellen en vragen op welke wijze schade kan worden verhaald.

De realisatie van het OostvaardersWold zal ertoe leiden dat er in het natuurgebied een gevarieerde vegetatie ontstaat van inheemse planten. Zeker in de beginperiode zullen daar pionierssoorten zoals distels bij zijn die volstrekt ongewenst zijn in het landbouwgebied. De zorg vanuit de insprekers is begrijpelijk. Door een aangepaste inrichting en goed beheer van het natuurgebied wordt het probleem van onkruiddruk op het landbouwgebied voorkomen.

De inrichting van het OostvaardersWold aansluitend op de landbouwgebieden is er op gericht een buffer te realiseren van voldoende breedte om het overwaaien van onkruidzaden zoals het zaad van de akkerdistel te voorkomen.

Er is veelvuldig onderzoek gedaan naar de verspreiding van distelzaden en daaruit blijkt dat distelzaad (pluis) grote afstanden kan overbruggen maar dat distelzaad dat verder waait dan 30 tot 40 meter niet kiemkrachtig is. Van vrijwel alle andere inheemse vegetatie die potentieel overlast kan geven in landbouwgebied is de verspreiding van zaad via de wind nog veel geringer.

In het gehele OostvaardersWold zullen de oevers van de waterloop tussen landbouw en natuur via maaibeheer worden onderhouden. Op deze wijze blijft een strook van minimaal 10 meter vrij van onkruiden die zaad verspreiden naar het landbouwgebied. Zodra de aansluitende beplanting gesloten is zullen er niet of nauwelijks onkruiden in of onder deze beplanting aanwezig zijn die zaden verspreiden. De vorming van ongewenste onkruiden kan tot die tijd worden tegen gegaan door de buitenste delen van de beplantingsvakken tot een totale afstand van circa 40 meter uit de landbouwpercelen in te zaaien met klaver en vervolgens eventuele ongewenste onkruiden zoals akkerdistels plaatsgewijs te bestrijden. Met deze aanpak zijn in andere projecten waar natuur en recreatie aan akkerbouwgebied grenst (zoals het Bentwoud) goede ervaringen opgedaan. Bij het opstellen van een gedetailleerd inrichtingsplan zal deze oplossing worden meegenomen

Een bijzonder gebied aan de oostzijde is de locatie van het kiekendieffoerageergebied. Tussen het foerageergebied en het landbouwgebied is geen bufferstrook aanwezig in de vorm van waterlopen en een kade. Om een buffer binnen het foerageergebied te realiseren kan ook hier bij de inrichting een strook van ca. 40 meter aangehouden worden, waar een zadenmengsel ingezaaid wordt dat plantensoorten bevat met weinig tot geen hinderlijke zaadverspreiding

Als enige bron van onkruidzaad resteert dan nog de kade aan de oostzijde. Op deze graskade kunnen geen grote grazers komen; het beheer zal worden uitgevoerd door het maaien van de vegetatie, voordat ongewenste kruiden in staat zijn hun zaad te verspreiden. Door herhaald maaien zal een vegetatie ontstaan met overwegend grassen en zullen pionierssoorten zoals de distel geen kans krijgen.

Er zijn meerdere agrariërs die aangeven graag een rol te willen vervullen in het beheer van de randzones aan weerszijden, dit om veronkruiding van de omgeving te voorkomen. In dit stadium van planontwikkeling zijn nog geen definitieve afspraken gemaakt over de wijze waarop deze randen beheerd gaan worden en welke partij daarvoor verantwoordelijk is. Het is goed denkbaar dat agrariërs uit de omgeving hierbij ingeschakeld worden

De provincie heeft niet het voornemen een distelverordening op te stellen. Flevoland heeft tot dusverre nooit een distelverordening gehad. De overlast werd in de praktijk voorkomen door goed overleg tussen de terreinbeheerders en de daaraan grenzende boerenbedrijven. Ervaringen uit andere provincies geven geen aanleiding om dit goede nabuurschap te willen afdwingen met een verordening en daarmee een verhoging van de regeldruk. Meerdere provincies hebben er om deze reden juist voor gekozen hun distelverordening in te trekken, of ze geven aan dat ze hun verordening niet handhaven.

Aangezien door een doelmatige inrichting en onderhoud de verspreiding van ongewenste zaden wordt voorkomen zal het verhalen van schade niet aan de orde zijn.

Bij de inrichting worden maatregelen genomen aan de randen van het OostvaardersWold om de verspreiding van onkruiden te minimaliseren.
Over het beheer van deze randen zullen afspraken gemaakt worden.

7. Windmolens

Indieners stellen dat hoogopgaande begroeiing in het OostvaardersWold een effect zal hebben op de opbrengsten van windmolens buiten het plangebied. Zij geven aan dat de uitlatingen hierover in de PlanMER onjuist zijn.

In de PlanMER is gekeken naar de effecten die de alternatieven voor ontwikkeling van het OostvaardersWold hebben op de windturbines in het plangebied en daarbuiten. De mening van de geraadpleegde deskundige is dat de beplanting in het OostvaardersWold een reducerende werking op de hoeveelheid wind zal hebben. Dit effect treedt gemiddeld op tot een hoogte van tweemaal de hoogte van de beplanting en de invloed is voornamelijk merkbaar als de windturbine binnen een afstand van 100 meter van de beplanting staat. Om de feitelijke effecten ter plaatse te bepalen wordt bij de opstelling van het bestemmingsplan voor alle molens in de directe omgeving van het OostvaardersWold een analyse uitgevoerd door een onafhankelijk instituut.

Bij de opstelling van het bestemmingsplan zal een nadere analyse worden gemaakt van de precieze effecten op de windmolens nabij het OostvaardersWold

8. Landbouwstructuur en effecten op de grondmarkt

Indieners geven aan dat een inventarisatie van de ontwikkelingsrichting en wensen van de blijvende bedrijven onvolledig is en dat er een verkeerd beeld wordt gegeven van de ontwikkelingsmogelijkheden in de afgelopen 10-20 jaar. Ook verwachten indieners minder uitbreidingsmogelijkheden voor hun bedrijf door:

- *minder grond die beschikbaar zal komen*
- *hogere grondprijzen*
- *minder mogelijkheden voor huur/verhuur en landruil*

In de LER is op hoofdlijnen een karakteristiek van de landbouw in het gebied gegeven. De kritiek die wordt gegeven op de karakteristieke typering in de LER is deels terecht. De eerste jaren na vestiging in het gebied hebben de bedrijven zich relatief weinig ontwikkeld. Bij vestiging in het gebied konden de agrarisch ondernemers hun ambities naar eigen smaak invullen op een nieuw te bouwen bedrijf en de investeringsruimte was op veel bedrijven daarna beperkt. Maar de afgelopen jaren ontwikkelden diverse bedrijven in het gebied zich sterk door specialisatie of verbreding. Voorbeelden zijn akkerbouwbedrijven die uitbreidden met intensieve veehouderij of die zich specialiseerden in aardappelteelt met jaarlijks gehuurd land en met meer eigen opslag, bewerking en afzet van eigen producten. De melkveehouderijbedrijven hebben de afgelopen jaren het melkquotum vergroot en zetten steeds vaker (een deel van de) mest af naar omliggende akkerbouwbedrijven. Daarmee blijft het merendeel van de agrarische ondernemers gericht op de primaire agrarische productie. Ondanks deze nuancering geeft de karakterisering van de landbouw zoals beschreven in de LER een globaal beeld van de huidige situatie, hetgeen nodig is om de effecten van het OostvaardersWold op de structuur en het perspectief in beeld te brengen.

Het is juist dat door de aanleg van het OostvaardersWold gronden aan de landbouw worden onttrokken. Deze aanleg zal rechtstreeks consequenties hebben voor een aantal bedrijven. Die consequenties worden ondervangen door een financiële compensatie ten behoeve van verplaatsing of bedrijfsbeëindiging

De druk op de Flevolandse grondmarkt, de bepaling van de waarde van de gronden, wordt al meerdere jaren grotendeels veroorzaakt door verstedelijkingsvraagstukken in en buiten Flevoland. De aanleg van het OostvaardersWold heeft daarop vrijwel geen invloed.

Voor de lokale grondmarkt, het ruilen van grond met je directe burens, zal er een beperkt effect zijn. Enerzijds vermindert het aanbod van grond, maar daar staat tegenover dat er ook een aantal bedrijven uit het gebied verdwijnen, waardoor ook de vraag naar agrarische grond zal afnemen.

Ten zuidwesten van het OostvaardersWold bestaan ruimtelijke visies voor meer stedelijke functies. Dit heeft een prijsopdrijvend effect gehad. Maar, dit zou niet anders zijn geweest, wanneer de groenblauwe zone niet zou worden gerealiseerd. De realisatie van het OostvaardersWold geeft meer rust op de grondmarkt ten noordoosten van het plangebied, omdat daarop geen claims van buiten de landbouw meer zullen zijn.

Uit onderzoek over de afgelopen jaren is gebleken dat de formele uitruil en huur/verhuur van land in dit gebied erg beperkt is. Voor de mogelijkheden van huur en verhuur van gronden geldt dezelfde werking van vraag en aanbod als hierboven aangegeven. En ook wat betreft huur en verhuur zal door realisatie van het OostvaardersWold de flexibiliteit op de lokale grondmarkt mogelijk afnemen.

9. Waardevermindering voor de agrarische bedrijven

Indieners zijn van mening dat de aanleg van het OostvaardersWold ertoe leidt dat hun landbouwbedrijf dat in de nabijheid van die zone ligt in waarde zal afnemen. Zij geven aan dat de LER op dat punt onjuist is.

In het onderdeel LER dat is opgenomen in de PlanMER is uitgezocht in hoeverre er door de aanleg van het OostvaardersWold negatieve effecten optreden voor de landbouwbedrijven in de omgeving. Geconcludeerd wordt dat er geen grote negatieve gevolgen voor de omliggende bedrijven zullen optreden. Bij de keuze voor een voorkeursalternatief en de daaropvolgende uitwerking naar een ontwerp voor de structuurvisie zijn maatregelen opgenomen om eventueel kleinere negatieve effecten te voorkomen of te minimaliseren.

Op de gevolgen voor landbouwbedrijven in de nabijheid van de zone is in de paragrafen 6 tot en met 8 uitgebreid ingegaan. Hieruit blijkt dat er geen ruimtelijke of milieukundige redenen zijn waardoor agrarische bedrijven in de nabijheid van de zone worden beperkt in hun bedrijfsontwikkeling. Dit neemt niet weg dat veel agrariërs het beeld hebben dat deze natuur belemmerend zal werken en dat daardoor de waarde van de bedrijven zal afnemen. De belemmering waaraan in andere gebieden vaak wordt gerefereerd heeft te maken met de maximaal toelaatbare stikstofdepositie (veroorzaakt door o.a. ammoniakemissie) in een natuurgebied. De natuur in het OostvaardersWold is niet verzuringgevoelig waardoor er geen sprake is van een beperking op dit vlak.

De realisatie van het OostvaardersWold heeft geen waardeverminderend effect op de gronden in de nabijheid ervan. Voor de gronden die worden aangekocht ten behoeve van de realisatie van het OostvaardersWold, zal de waarde altijd worden gebaseerd op de ten tijde van de aankoop geldende agrarische waarde op basis van transacties in de (agrarisch blijvende) omgeving en specifieke waardebeïnvloedende factoren van het betreffende bedrijf.

10. Beïnvloeding van de sociale infrastructuur in Zuidelijk Flevoland

Veel indieners geven aan dat de realisatie van het OostvaardersWold niet alleen hun bedrijf schaadt, maar ook veel sociale consequenties heeft.

De bewoners van het plangebied van Zuid-Flevoland zijn afkomstig uit geheel Nederland en hebben met hun verhuizing naar dit gebied een groot deel van hun sociale netwerk achtergelaten. Zij hebben in de afgelopen 15 jaar een nieuw sociaal netwerk opgebouwd en zijn relaties aangegaan met inwoners van met name Zeewolde en in mindere mate Lelystad en Almere. Dat een deel van de agrarische ondernemers uit Zuid-Flevoland hun bedrijf zullen moeten verplaatsen of beëindigen heeft invloed op de sociale infrastructuur. Burens zijn geen burens meer en gezamenlijke activiteiten (kinderen naar school, zwembad of sportclub brengen) zijn deels niet meer mogelijk. Om deze consequenties zoveel mogelijk te beperken voor de bewoners buiten het gebied is er veel aandacht in de structuurvisie voor de ontsluiting en bereikbaarheid van bedrijven en woningen buiten het gebied. Om het OostvaardersWold te kunnen realiseren, zullen de huidige bewoners van het gebied hun bedrijf

moeten verplaatsen of beëindigen en met het gezin verhuizen. Dat kan voor hen grote consequenties hebben, ook op het sociale en relationele vlak. Het feit dat met de huidige communicatiemiddelen contacten steeds beter zijn te onderhouden doet daar niets aan af. Bij de verplaatsing van bedrijven zal zoveel als mogelijk en wenselijk gebruik worden gemaakt van vrijkomende bedrijven in (Zuid)-Flevoland.

11. Planschade

Diverse indieners geven aan dat zij verwachten schade te zullen lijden door de realisering van OostvaardersWold. Zij houden zich het recht op planschade voor.

Bij de opstelling van de structuurvisie heeft een belangenafweging plaats gevonden. De realisering van OostvaardersWold is in het algemeen belang. De voordelen wegen zwaarder dan de nadelen. Desondanks kan de realisering van OostvaardersWold voor een aantal mensen schade tot gevolg hebben.

De Wet Ruimtelijke Ordening (WRO) kent een regeling voor een tegemoetkoming in schade. Het gaat dan om schade door bijvoorbeeld een bestemmingsplan, maar niet om schade door een structuurvisie. Voor het uitvoeren van OostvaardersWold moeten er eerst nieuwe bestemmingsplannen komen. Eventuele schade ontstaat pas door het bestemmingsplan, en niet door de structuurvisie.

Op dit moment zijn er nog geen nieuwe bestemmingsplannen. Zodra die bestemmingsplannen zijn vastgesteld en eventuele beroepsprocedures zijn afgerond, kan iemand die meent schade te lijden een aanvraag indienen bij de overheid die het bestemmingsplan heeft vastgesteld. Dit is de gemeente voor een gemeentelijk bestemmingsplan en de provincie voor een provinciaal inpassingsplan. De gemeente of de provincie kan dan een tegemoetkoming in de schade uitkeren voor verlies van inkomen of waardevermindering van een onroerende zaak. Een onroerende zaak kan een bedrijfsschuur zijn, maar ook een woning.

Op dat moment zal een schadecommissie worden ingesteld die op basis van de regels in de Wet op de Ruimtelijke Ordening zal bepalen of er sprake is van schade die vergoed moet worden of dat er sprake is van een normaal maatschappelijke risico.

Mensen die pas in de omgeving van OostvaardersWold zijn komen wonen of werken nadat de plannen voor OostvaardersWold bekend waren hebben geen recht op vergoeding van de schade. Zij konden de schade immers 'voorzien'.

12. Financiële haalbaarheid

Indieners geven aan dat gemeenschapsgeld niet bedoeld kan zijn voor een project als het OostvaardersWold, mede omdat de voor Europese steun ingediende plannen niet altijd als zodanig uitgevoerd zijn. Zij zijn van mening dat er sprake is van kapitaalsvernietiging, hetgeen het maatschappelijk draagvlak ondermijnt. Indieners beschouwen het als een prestigeproject, waarbij er geen enkele kijk is op de kosten en zij geven aan dat zij verwachten dat het project een financieel debacle zal worden. Zij vinden dit onverantwoord in een tijd van economische crisis.

Bij ruimtelijke ontwikkeling is per definitie sprake van het wijzigen van functies, waarmee bestaand kapitaal haar huidige waarde verliest. Daar staat echter tegenover dat er investeringen worden gedaan in nieuwe ruimtelijke functies, die op hun manier een nieuwe waarde vertegenwoordigen. De combinatie van de functies natuur, (inclusief kiekendievenfoerageergebied), water en recreatie zijn ieder op een eigen wijze noodzakelijk en rechtvaardigen de daartoe noodzakelijke investeringen. Daarmee is, over de gehele ontwikkeling bezien, geen sprake van kapitaalvernietiging.

Voor wat betreft de investeringen is de veronderstelling dat er geen zicht is op de kosten onjuist. Vanaf de start van de planvorming zijn nadrukkelijk ook de financiële consequenties in beeld gebracht. Bovendien is steeds overleg gevoerd met alle partijen, die ieder voor zich een deel van de investeringen voor hun rekening zullen nemen. Er is geen enkele reden om te veronderstellen dat het

OostvaardersWold financieel niet haalbaar zou zijn. Afspraken hierover zullen overigens, tegelijkertijd met de vaststelling van de structuurvisie, in de samenwerkingsovereenkomst worden vastgelegd.

Insprekers geven aan zich zorgen te maken over de financiële realiseerbaarheid van de groenblauwe zone vanwege dreigende bezuinigingsmaatregelen. Met de partijen van de stuurgroep wordt hierover nauw contact gehouden. Op basis daarvan is er op dit moment geen aanleiding om vraagtekens te plaatsen bij de mogelijkheden voor concrete realisatie van het OostvaardersWold. Mocht onverhoopt toch vertraging ontstaan, dan zal GS zich inspannen om mogelijke schade hieruit voor landbouwbedrijven te voorkomen en de economie voldoende ruimte te geven.

Opmerkingen dat de realisatie van het OostvaardersWold een prestigeproject zou zijn, een speeltje voor salonsocialisten of woorden van gelijke strekking zijn door enkele insprekers gemaakt. Dit wordt opgevat als emotionele uitlatingen, die begrijpelijk zijn, maar onterecht. Er is sprake van duidelijke doelstellingen op het gebied van water, recreatie en natuur, die vastgelegd zijn in nationaal en provinciaal beleid en daarmee een oplossing geven voor maatschappelijke vraagstukken die van belang zijn voor veel huidige en toekomstige inwoners van Flevoland.

Deel B

Beantwoording per indiener.

Zoals in de inleiding is aangegeven zijn veel vragen door meerdere indieners gesteld. Deze vragen en opmerkingen zijn in algemene zin samengevat en in deel A van deze nota beantwoord.

In onderstaande tabel is een overzicht gegeven van aanvullende vragen, die meestal door een of enkele indieners zijn gesteld. De vragen zijn over het algemeen wel zodanig algemeen dat ze ook voor andere sprekers van belang kunnen zijn.

Vragen en opmerkingen die specifiek toegespitst zijn op de situatie van de indiener zijn niet opgenomen in de antwoordnota, maar zijn afzonderlijk beantwoord in een brief die bij de verzending van de antwoordnota aan de indiener is toegezonden.

Aanvullende opmerkingen en vragen, gerubriceerd per indiener

Naam inspreker	Thema (bv natuur, water, kaart, archeologie, etc.)	Samenvatting reactie	Antwoord	Conclusie voor Structuurvisie en PlanMER
ANWB Postbus 93200 2509 BA Den Haag	Recreatie	<p>Indiener stelt voor in het plangebied ruimte te reserveren voor (private) investeringen in recreatief/toeristische voorzieningen op het gebied van vervoer, educatie, verblijf en vermaak. Die voorzieningen spelen in op de bezoekersstromen en gaan deel uitmaken van de primaire poorten. Gedacht wordt aan 3% van het areaal (een kleine 60 ha).</p> <p>Indiener stelt voor te voorzien in een groen, blauwe zone ten westen van het plangebied die aansluit op de ruimte voor recreatief/toeristische voorzieningen in het plangebied. Dat zou kunnen door via een vrijwaringzone ruimte te reserveren voor recreatieve bedrijvigheid die bezoek genereert en overige bedrijvigheid, woningbouw die inspeelt op en aansluit bij het Oostvaardersland.</p>	<p>De structuurvisie geeft ruimte voor recreatieve voorzieningen. De planologische vertaling daarvan vindt later plaats, namelijk in bestemmingsplannen. Wel is het belangrijk nu in de structuurvisie duidelijker aan te geven wat de functie van de poorten is, en dat bij de primaire poorten ruimte is voor intensievere vormen van dagrecreatie.</p> <p>Tussen de samenwerkende overheden onder regie van de provincie is afgesproken, dat de structuurvisie betrekking heeft op het plangebied (OostvaardersWold en delen van Horsterwold, Kotterbos en Vaartbos) en niet op de aangrenzende delen. De structuurvisie kan dus niet “voorzien” in een vrijwaringzone buiten het plangebied. Wel is er aandacht voor de relatie tussen het OostvaardersWold en de omgeving in economisch zin. Dit wordt in de structuurvisie bij het economische perspectief van de recreatie uitgewerkt. Daarin worden de resultaten van de meest recente studies verwerkt.</p>	<p>In de tekst van de structuurvisie wordt de functie van de verschillende poorten duidelijker aangegeven.</p> <p>In de paragraaf economisch perspectief worden de resultaten van de meest recente studies verwerkt.</p>

ANWB Postbus 93200 2509 BA Den Haag	Recreatie	Indiener stelt voor in het OostvaardersWold meer kanomogelijkheden aan te bieden dan de noord-zuidverbinding die op de deelkaart recreatie staat aangegeven.	De kanomogelijkheden worden beperkt door de noodzaak rustgebieden voor edelherten te vrijwaren van recreanten. Dat is de reden, dat alleen de westelijke streng vooralsnog opengesteld wordt voor kano's. Een waterverbinding van de westelijke naar de oostelijke streng kan niet gerealiseerd worden, omdat dit de doortrekmogelijkheden voor grote grazers verhindert.	
ANWB Postbus 93200 2509 BA Den Haag	Recreatie	Indiener stelt voor de passage te schrappen bij punt 4 van het Programma van Eisen "geen (fiets)routes creëren in het midden van de zone". Indiener bepleit ten opzichte van 'deelkaart recreatie' juist een extra fietsverbinding 'west-oost'.	Een extra fietsverbinding west- oost (naast de geplande verbinding over de Vogelweg) zou het gebied tussen de waterstrengen doorkruisen, waar edelherten en grote grazers doorheen trekken. Voor dat gebied is alleen een lichte recreatiedruk wenselijk. Dat wil zeggen, dat te voet struinende recreanten welkom zijn (dit zijn er naar verwachting nooit veel tegelijk), maar dat een fietsverbinding niet geschikt geacht wordt, omdat deze teveel recreanten zou trekken.	
ANWB Postbus 93200 2509 BA Den Haag	Infrastructuur	Indiener stelt voor in het programma van eisen niet vast te leggen (zoals nu wordt gedaan in punt c op pagina 78 van het Programma van Eisen), dat de Vogelweg ter hoogte van het OostvaardersWold een 60 km weg wordt, maar in plaats daarvan aan te geven, dat daar veilige kruisingen met de fietspaden zullen worden gecreëerd.	Op de Vogelweg worden maatregelen genomen om de maximumsnelheid te beperken ter hoogte van het OostvaardersWold. Dit is ingegeven door drie redenen; het terugdringen van sluisverkeer, een reductie van geluidsoverlast en het veiliger maken van de kruisingen met fietspaden.	In het programma van eisen zal worden opgenomen dat er snelheidsreduceren de maatregelen moeten worden genomen.
Beusichem van, L. en J. Duikerweg 10 3897 LM Zeewolde	Financiën	Indiener geeft aan dat in de structuurvisie is opgenomen dat uiterlijk 1 Januari 2011 het bestemmingsplan klaar moet zijn. Dit betekent dat voor de boeren die	Indiener geeft terecht aan dat het vinden van een passende plek elders voor de huidige bewoners van het toekomstige OostvaardersWold niet eenvoudig zal zijn, vanwege de uniciteit van locatie, gronden en	

		<p>er nu wonen en hun gezinnen dan een passende plek elders moet zijn gevonden. Volgens indiener is een passende plek niet eenvoudig. Hij vraagt zich af of het mogelijk zal zijn een passende locatie te vinden.</p> <p>Onder het kopje mitigerende maatregelen bladzijde 175 staat dat er voldoende financiële middelen beschikbaar moeten zijn, en dat accuraat wordt gereageerd op het aanbieden van grond voor verkoop. Wat wordt verstaan onder het accuraat reageren? Door de huidige financiële crisis waarin ons land zich bevindt twijfelen wij ook aan de haalbaarheid van dit project.</p>	<p>bedrijfsgebouwen. Het vinden van een volledig vergelijkbare bedrijf zal vrijwel onmogelijk zijn. Op sommige punten zal een bedrijf elders een mindere kwaliteit bieden dan het huidige bedrijf. Er zijn echter ook zaken waarop een bedrijf elders mogelijk een hogere kwaliteit kan bieden, bijvoorbeeld de concrete ligging, de bereikbaarheid of de grootte. In alle gevallen geldt dat het verschil in waarde tot uitdrukking zal komen in de schadeloosstelling. Concreet betekent dit dat een agrariër bij verplaatsing naar een nieuwe locatie financieel in de gelegenheid wordt gesteld om zodanige investeringen in bedrijfsgebouwen te doen, dat er een situatie van vergelijkbare kwaliteit met de huidige situatie ontstaat.</p> <p>Onder “accuraat reageren op het aanbieden van grond voor verkoop” wordt verstaan dat zo snel mogelijk een gesprek met de grondaanbieder wordt aangegaan, om de wensen en mogelijkheden te inventariseren. Direct daarna wordt dan, samen met de grondaanbieder, gezocht naar de best passende oplossing. Meerdere teams van deskundigen houden zich daar op dit moment dagelijks mee bezig. Ten aanzien van de financiële haalbaarheid, zie deel A van de antwoordnota.</p>	
Boerma, T. Koraal 31 3893 EL Zeewolde	Infrastructuur	<p>Indiener geeft aan dat volgens de tekening op blz. 39 van het ontwerp het niet mogelijk is om van het Nijkerkerpad op de Gooiseweg te komen. Alleen oversteken naar de Adelaarsweg is mogelijk. Wanneer</p>	<p>Op figuur 15, op blz. 39 is de situatie aangegeven zoals gerealiseerd wordt bij de aanleg van het OostvaardersWold. Autoverkeer vanaf het Nijkerkerpad kan vlak bij de rotonde de Gooiseweg opkomen en landbouwverkeer en fietsverkeer kan op die</p>	

		<p>dat zo moet als dat nu het geval is dan levert dat wederom zeer gevaarlijke situaties op. Een viaduct zal uiteindelijk de oplossing zijn. Het gemotoriseerd verkeer zal daar op de Gooiseweg moeten komen en daarnaast de mogelijkheid moeten hebben om op het Trekkersveld te komen. Of kunnen we direct op de rotonde aansluiten?</p> <p>De nieuwe brug in de Bosruiterweg zal zwaar verkeer moeten kunnen verdragen. Gaarne daarover meer informatie.</p>	<p>plek oversteken naar de parallelweg langs de Gooiseweg. Doordat de oversteek dichterbij de rotonde komt te liggen dan de huidige oversteek zal deze veiliger zijn dan de huidige situatie.</p> <p>Voor de langere termijn is de verwachting dat er een verdubbeling komt van de Gooiseweg (na 2015). Bij die verdubbeling zal een ongelijkvloerse oversteek voor landbouwverkeer en fietsverkeer worden gerealiseerd. Een aansluiting op de Gooiseweg voor autoverkeer blijft gehandhaafd.</p> <p>De omgelegde Bosruiterweg is bedoeld voor landbouwverkeer, dat betekent dat daar waar constructies worden gerealiseerd de normen voor landbouwverkeer gehanteerd zullen worden.</p>	
Bos, M. Appelvinkweg 6 3897 LD Zeewolde	Onkruid	<p>Indiener merkt op dat de zone naast onkruiddruk ook schaduwshade en slechter drogen van de akkers veroorzaakt. Inspreker wil weten hoe dit wordt opgelost.</p>	<p>De reactie op onkruidschade is opgenomen in deel A van de antwoordnota</p> <p>Door de afstand tussen de opgaande beplanting in het gebied en de grens van de akkerbouwpercelen zal er niet of nauwelijks sprake zijn van schaduwshade of slechter drogen van de akkers. Naast de genoemde negatieve effecten van beplanting zijn er overigens door een beter microklimaat ook voordelen van beplanting in het landschap.</p>	
Bos, M. Appelvinkweg 6 3897 LD Zeewolde	Infrastructuur	<p>Indiener geeft aan dat een uitbreiding van de Vogelweg tot vierbaansweg noodzakelijk zal zijn door toename van recreatief verkeer.</p>	<p>De doorrekening van de verwachte bezoekersaantallen geeft geen aanleiding om de Vogelweg te verbreden. Zie ook deel A van de antwoordnota.</p>	
Bos, M. Appelvinkweg 6 3897 LD Zeewolde	Milieu	<p>Indiener vraagt wat de effecten zijn van extra uitstoot van uitlaatgassen van auto's en tractoren, veroorzaakt</p>	<p>In de PlanMER is uitgezocht wat de toename is van stikstofdioxide (N₂) en fijn stof (PM10) als gevolg van het extra recreatief</p>	

Ook: Andel van, P. Winkelweg 21 3897 LH Zeewolde		door de langere omrijdtijden.	verkeer. Geconcludeerd wordt dat op de drukste weg (de Vogelweg) de concentraties niet in betekende mate toenemen. Extra verkeersbewegingen als gevolg van omrijden vormen nog niet 1% van de toename van de recreatieve verkeersbewegingen en hebben dus een verwaarloosbaar effect op de luchtkwaliteit.	
Bossema, P. Gruttoweg 41 3897 LS Zeewolde	Juridisch	Indiener vraagt zich af wat de sancties zijn van een niet kloppende PlanMER.	De PlanMER vormt een onderbouwing van de structuurvisie en wordt getoetst door een onafhankelijke commissie voor de m.e.r. Voor zowel de PlanMER als de structuurvisie geldt dat deze op grond van de Wet ruimtelijke ordening niet vatbaar zijn voor bezwaar en/of beroep. De wet voorziet dan niet in een sanctie. Voordat OostvaardersWold gerealiseerd kan worden zal er een vertaling in bestemmingsplannen moeten plaatsvinden. Ook deze plannen moeten worden onderbouwd met een milieueffectrapportage. Tegen een bestemmingsplan kan wel beroep worden ingesteld.	
Bruyne de, H.P. en J.M. Reigerweg 17 3897 LH Zeewolde	Landbouw	Indiener vraagt of door de realisatie van het Oostvaarderswold de omzet van toeleveringsbedrijven niet afnemen waardoor sluiting onvermijdelijk is.	In de SMB die is opgesteld bij de vaststelling van het Omgevingsplan 2006 is onderzocht in hoeverre het landbouwgebied voldoende omvang houdt voor de toeleveringsbedrijven. Geconcludeerd is dat dit het geval is.	
Cammingha Spijkerweg 15 8256 RJ Biddinghuizen	Recreatie	Indiener constateert dat een functieverandering van Flevoresort de Bosruiter, zoals beschreven in de brief van de Cammingha groep van 14 juli 2008, geheel past in de omschrijving doe-natuur.	In de structuurvisie wordt onder doe-natuur verstaan een recreatief gebruik waarbij ruimte is voor alle mogelijke activiteiten, van actief en sportief tot en met relaxed en ontspannen. Deze omschrijving heeft betrekking op dagrecreatie en niet zozeer op verblijfsrecreatie. Verblijfsrecreatie is voorzien in het Horsterwold en vooral buiten het plangebied.	

		<p>Indiener vraagt er rekening mee te houden dat Flevoresort de Bosruiter direct gelegen is tegenover de gebieden zoals genoemd in variant 2 en variant 4 van de PlanMER.</p> <p>Indiener constateert dat in de PlanMER, par 5.3 de huidige en beoogde recreatieve invulling van het Vaartbos ontbreekt.</p> <p>Indiener geeft aan dat het niet wenselijk is dat Flevoresort de Bosruiter in een extensief belevingsgebied zou liggen, direct grenzend aan een niet toegankelijk gebied, één en ander volgens de recreatieve inrichting van het voorkeursalternatief (par. 9.3.3 van de PlanMER).</p>	<p>In hoeverre de voorgestelde functieverandering mogelijk is, is in eerste instantie ter beoordeling aan de gemeente. Op basis van de verordening Groenblauwe zone zal de gemeente een dergelijke aanvraag aan de provincie voorleggen voor ontheffing. De eventuele mogelijkheden zullen op dat moment beoordeeld worden.</p> <p>Het zoekgebied zoals genoemd in varianten 2 en 4 is niet meer aan de orde. Voor de vastgestelde grenzen geldt de kaart van het plangebied in de structuurvisie.</p> <p>Kampeercentrum Flevoresort de Bosruiter ontbreekt inderdaad in de opsomming van bestaande recreatiebedrijven. Zoals op kaart 18 van de structuurvisie is te zien is er wel rekening gehouden met de aanwezigheid van Flevoresort.</p> <p>Flevoresort de Bosruiter ligt binnen het gedeelte dat in de structuurvisie is aangegeven als doe-natuur. Op zeker twee kilometer afstand ligt een smalle zone in het verlengde van het ecoduct die niet voor recreanten toegankelijk is. Naar onze inschatting zal dat geen belemmering vormen voor het huidige gebruik.</p>	
De Alliantie Ontwikkeling Stadsring 139 3817 BA Amersfoort	Relatie Almere	Inspreker acht het van belang, dat na de definitieve besluitvorming over de structuurvisie met grote voortvarendheid de verwerving en (basis)inrichting van het OostvaardersWold worden	Voor wat betreft de verwerving is deze voortvarendheid al realiteit, hetgeen blijkt uit het grote aantal contacten met de huidige grondeigenaren hierover en de concrete verwerving van circa 15% van de te verwerven gronden.	

		<p>gerealiseerd. Hiermee kan de aanleg van het OostvaardersWold vooruitlopen op de Schaalsprong Almere en het landelijk woonmilieu dat daarin wordt voorgestaan in het gebied ten zuidwesten van OostvaardersWold. Inspreker acht dit zowel vanuit het functioneren van de groenzone als voor het toekomstig woongebied wenselijk.</p>	<p>Na vaststelling van de structuurvisie zal, conform de "Verordening Groenblauwe Zone", uiterlijk op 31-12-2010 een bestemmingsplan voor het OostvaardersWold zijn vastgesteld, waarna met de concrete aanleg kan worden gestart op de op dat moment verworven gronden. De (basis)inrichting van het OostvaardersWold zal in 2014 gerealiseerd zijn en daarmee ruim vooruitlopen op de Schaalsprong Almere.</p>	
<p>Driehoek advocaten namens Meyer , Voeten, Vromans en Vingerhoets Postbus 570 8000 AN Zwolle</p>	<p>Landbouw</p>	<p>Indiener geeft aan dat in het Omgevingsplan Flevoland 2006 is opgenomen dat er een Masterplan Landbouw OostvaardersWold zal worden opgesteld. Niet duidelijk is wat het doel en de inhoud is van dit masterplan en wanneer het gereed moet zijn. Als het masterplan (mede) ziet op de uitplaatsing van de nu gevestigde bedrijven in het OostvaardersWold dan had dit masterplan reeds gereed moeten zijn.</p>	<p>Afgesproken is dat het Masterplan Landbouw de volgende elementen dient te bevatten:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. In beeld brengen van mogelijkheden en beperkingen van het zoekgebied. 2. Effecten natuur op omliggende landbouw (en vice versa) en mogelijkheden van landbouw door realisatie van groenblauwe zone. 3. Gevolgen voor de landbouw door wegvallen Europese landbouwsubsidies. 4. Onderzoek naar (on-)mogelijkheden voor het toepassen van de complexwaarde voor het gebied (inclusief rood voor rood en consequenties nieuwe exploitatiewet). 5. Mogelijkheden van rood voor rood (hoe om te gaan met agrarische bebouwing) en van rood voor groen (ondermeer hoe om te gaan met de extra waarde woningen door de groenblauwe zone). <p>De inhoud van het Masterplan is gebaseerd op diverse documenten die zijn gebruikt voor de structuurvisie de PlanMER en de LER. Daarmee geeft het Masterplan een samenhangend beeld van de genoemde</p>	

			thema's en geen nieuwe informatie. Het Masterplan is in concept gereed en zal naar verwachting binnenkort uitkomen.	
Driehoek advocaten namens Meyer , Voeten, Vromans en Vingerhoets Postbus 570 8000 AN Zwolle	Juridisch	Indiener geeft aan dat de aanwezigheid van een natuurgebied dat grenst aan het bedrijf van één van zijn cliënten nadelige gevolgen zal hebben voor de milieuhygiënische situatie van het bedrijf. Die gevolgen zullen merkbaar zijn bij wijziging of uitbreiding van de bedrijfsactiviteiten waarvoor in het kader van de wet milieubeheer vergunning of meldingen vereist zijn.	Binnen het ruimtelijk beleid van Flevoland is in overwegende mate sprake van een strikte scheiding van functies, waarbij effecten op naastliggende gebieden meestal intern gebufferd worden. Vanuit het milieubeleid heeft de meest voorkomende milieuhygiënische relatie tussen natuurgebieden en landbouwbedrijven betrekking op verzuringgevoeligheid van de natuur. Binnen Zuidelijk Flevoland zijn er echter geen verzuringgevoelige gronden aanwezig en zal dit effect niet aan de orde zijn.	
Driehoek advocaten namens Meyer, Voeten, Vromans en Vingerhoets Postbus 570 8000 AN Zwolle	Financiën	Indiener verwijst naar de samenwerkingsovereenkomst en geeft aan dat het daarbij van belang is wat de investeringskosten zullen zijn. Volgens artikel 2.2 WRO gaat de structuurvisie in op de wijze waarop Provinciale Staten zich voorstellen de voorgenomen ontwikkeling te doen verwezenlijken. Essentieel onderdeel van die verwezenlijking is de financiering ervan. Op zijn minst zal duidelijk moeten zijn wat de kosten zijn van de verwezenlijking. Indiener verzoekt daarover alsnog duidelijkheid te geven in de structuurvisie met name met betrekking tot de kostenpost grondverwerving. Te allen tijde dient te worden voorkomen dat de aankoop van de agrarische bedrijven een sluitpost zal vormen	In de structuurvisie wordt volstaan met een overzicht van de verdeling van de financiële verantwoordelijkheden over de betrokken partijen. Daarmee wordt voldaan aan wat in artikel 2.2 WRO van Provinciale Staten wordt gevraagd. Zie verder deel A antwoordnota.	

		op de begroting.		
Driehoek advocaten namens Meyer, Voeten, Vromans en Vingerhoets Postbus 570 8000 AN Zwolle	Natuur	Indiener vraagt in hoeverre verzekerd kan worden dat het OostvaardersWold geen Natura 2000 status zal krijgen.	Het ministerie van LNV is verantwoordelijk voor de aanwijzing van Natura 2000 gebieden. Voor wat betreft het risico dat de groenblauwe zone OostvaardersWold alsnog als Natura 2000 gebied wordt aangewezen kan verwezen worden naar de uitspraken van de minister richting Tweede Kamercommissie. De minister van LNV heeft aangegeven dat de 162 gebieden die nu in concept zijn aangewezen alle Natura 2000 gebieden voor Nederland zijn en dat de Europese Commissie heeft bevestigd dat Nederland daarmee aan de verplichtingen op basis van de Europese Richtlijnen voldoet. De provincie heeft in overleggen met LNV ook aangegeven aanwijzing van de groenblauwe zone OostvaardersWold als Natura 2000 gebied ongewenst te vinden.	
Geerse, L.J. Dodaarsweg 33 3897 LP Zeewolde	Natuur	Indiener merkt op dat hij weinig enthousiasme voor agrarisch natuurbeheer proeft. Hij ziet hiervoor zeker mogelijkheden.	Zoals in deel A is aangegeven is op basis van een rapportage van Eelerwoude geconcludeerd dat er binnen het plangebied geen mogelijkheid is voor agrarisch natuurbeheer, en dat de mogelijkheden voor particulier beheer beperkt blijven tot het kiekendiefgebied. In de landbouwpercelen rondom het OostvaardersWold zijn wel mogelijkheden voor agrarisch natuurbeheer. De provincie ondersteunt een lopend project gericht op akkervogels, waaronder de grauwe kiekendief. In het Omgevingsplan Flevoland 2006 heeft de provincie al opgenomen dit te willen uitbreiden.	
Geling, M.E. Dodaarsweg 26 3897 LP Zeewolde	Natuur zoekgebied	Indiener stelt: De provincie wilde 5 kavels in het zoekgebied verwerven t.b.v. de compensatie voor	De uitbreiding van het gebied met de kavels in het zoekgebied is in eerste instantie gericht op de doelstelling die niet kan	

		<p>kiekendieven. Nu is de bovenste kavel voor de helft ook voor een ander doel ingetekend (voor de edelherten, konikpaarden en heckrunderen). Nu er onvoldoende kavels beschikbaar zijn voor de compensatie voor kiekendieven is het vreemd dat deze kavel zo wordt ingevuld.</p>	<p>worden gerealiseerd zonder deze kavels, namelijk de compensatie voor de kiekendieven. Daarnaast is ook in de PlanMER aangegeven dat deze toevoeging ook voor andere onderdelen een versterking betekent, onder andere de verbetering van het aanlandingspunt bij de A6. In het ontwerp is er voor gekozen beide functies zo optimaal mogelijk in te vullen, waarbij een deel van het eerste kavel wordt ingericht met het oog op de aanlanding van het ecoduct, tegelijkertijd wordt een deel van de kavels die niet in het zoekgebied liggen ingericht als optimaal kiekendiefgebied, waardoor er geen verlies is aan oppervlakte kiekendiefgebied. Zie deelkaart 12 in de structuurvisie, arcering "kiekendieven".</p>	
<p>Geling, M.E. Dodaarsweg 26 3897 LP Zeewolde</p>	Water	<p>Indiener geeft aan dat zijn kavel met de lange zijde grenst aan het OostvaardersWold en dat hij daardoor aanzienlijk meer last van kwel zal hebben dan anderen. Hij stelt daarom voor de sloot met het hoge waterpeil te verleggen.</p>	<p>Ten behoeve van de PlanMER is onderzoek uitgevoerd naar de effecten van peilopzet binnen het Oostvaarderswold op de waterhuishouding in de omgeving. De resultaten van dit onderzoek zijn ruimtelijk weergegeven in de afbeeldingen 4, 5 en 6, bijlage 8 van het PlanMER. Hierbij zijn ook de effecten op de kavels die aan twee zijden aan het OostvaardersWold grenzen, bepaald. Conclusie van dit onderzoek is dat er door de aanwezigheid van een slecht doorlatende deklaag geen effect zal zijn op de freatische grondwaterstand in de aangrenzende kavels en dat er geen problemen voor de landbouw ontstaan.</p>	
<p>Geling, M.E. Dodaarsweg 26 3897 LP Zeewolde</p>	Water	<p>Indiener vraagt hoe een waterbergingsopgave vanuit Almere is te realiseren als het waterpeil in OostvaardersWold een meter hoger ligt dan het gebied ernaast.</p>	<p>De waterbergingsopgave van Almere wordt niet opgelost in OostvaardersWold. De stedelijke wateropgave van Almere wordt zoveel mogelijk binnen het stedelijk gebied van Almere zelf opgelost. OostvaardersWold</p>	

			lost wel een deel van de waterberging van Zuidelijk en Oostelijk Flevoland op. Het gaat hier dan om de wateropgave van het gebied ten oosten van Almere (het Middengebied). In deel A van deze antwoordnota wordt het oplossen van deze opgave aangeduid als interne wateropgave.	
Geling, M.H. Gruttoweg 2 3897 LT Zeewolde	Wind	Indiener stelt de vraag of er nieuwe lijnen windmolens aan de rand van het OostvaardersWold gerealiseerd kunnen worden.	Bij de ontwikkeling van nieuwe windparken moet worden voldaan aan het provinciale windenergiebeleid. Nieuwe parken moeten bestaan uit minimaal 12 windturbines met een ashoogte van minimaal 100 meter en een vermogen van tenminste 3 MW. Ook moet de opstelling landschappelijk goed ingepast worden. Een nieuw park vraagt dus om veel ruimte, deze is in de omgeving van het OostvaardersWold maar zeer beperkt aanwezig. De komende decennia zal de nog beschikbare ruimte naar verwachting nog verder worden ingeperkt door de stedelijke ontwikkeling van Almere. Kortom de mogelijkheden voor de realisatie van nieuwe lijnopstellingen in de omgeving van het OostvaardersWold lijkt zeer beperkt tot niet aanwezig te zijn.	
Geling, M.H. Gruttoweg 2 3897 LT Zeewolde	Recreatie	Indiener vraagt waarom er nu sprake is van 85% beleefbaar voor het gebied waar er in het Omgevingsplan Flevoland 2006 gesproken werd over 85% toegankelijk.	Bij de notitie reikwijdte en detailniveau zijn de doelstellingen van het gebied vastgelegd. Geconstateerd is dat voor de recreant vooral het kunnen beleven van het gebied van belang is, niet alleen of je er wel of niet in kunt. Als doelstelling is toen opgenomen dat het gebied 85 % beleefbaar moet zijn. Overigens is het gebied grotendeels toegankelijk. In ca 70% van het gebied mag vrij rondgezworven worden.	
Gemeente Almere	Financiën	Indiener geeft aan zeer te hechten	De participatie van de gemeente Almere aan	In de paragraaf

<p>Postbus 200 1300 AE Almere</p>		<p>aan de ontwikkeling van het OostvaardersWold en daarin ook te willen participeren. Door de invulling van bestaande compensatieverplichtingen, zoals bijvoorbeeld de boscompensatie, participeert de gemeente nu al voor een bedrag van 37,8 miljoen euro. De invulling van de participatie van de gemeente Almere in de recreatieve opgave is afhankelijk van de besluitvorming over de schaa sprong in ruimtelijke en bestuurlijke zin. Alsmede de afspraken die daarover met de rijksoverheid zullen worden gemaakt.</p>	<p>het OostvaardersWold wordt zeer gewaardeerd. Het is begrijpelijk dat de gemeente de invulling van participatie voor wat betreft recreatie afhankelijk stelt van de besluitvorming over de schaa sprong in ruimtelijke en bestuurlijke zin.</p>	<p>over financiering zal worden aangegeven dat de recreatiebijdrage van de gemeente Almere afhankelijk is van de besluitvorming over de schaa sprong.</p>
<p>Gemeente Almere Postbus 200 1300 AE Almere</p>	<p>Ontwerp</p>	<p>Indiener is van mening dat de plankkaart een ander beeld geeft dan de tekst over de inrichtingsprincipes van de ondergrond en het landschap, met name betreft dit de hoofdstructuur van het middengebied. Door de dichte begroeiing van de westzijde verdwijnt de gewenste zichtrelatie in het middengebied. Ook pleit indiener voor het behoud van laanbeplantingen ter plaatse van de Vogelweg.</p>	<p>De huidige openheid van het middengebied zal met de ontwikkeling van OostvaardersWold veranderen. Net als de huidige ecologische zone Grote Trap zal het OostvaardersWold een ruimtelijke structuur in het open polderlandschap zijn. In de structuurvisie is opgenomen dat de laanbeplanting langs de Vogelweg in principe in stand wordt gehouden, maar ter hoogte van de groenblauwe zone opgaat in de beplanting rond het ecoduct.</p>	
<p>Gemeente Almere Postbus 200 1300 AE Almere</p>	<p>Recreatie</p>	<p>Indiener vraagt waarom de Ibisweg en de Scholle vaarweg niet gehandhaafd blijven als recreatieve route.</p>	<p>Voor een goed functioneren van het OostvaardersWold als robuuste verbinding is het van belang dat er zo min mogelijk doorsnijdingen zijn van het gebied. Om desondanks de bereikbaarheid van het gebied goed te houden is er voor gekozen een aantal wegen om te leggen en onder</p>	

			<p>een ecoduct te laten doorlopen. De uiteinden van die ecoducten komen precies uit op de locaties waar nu de wegen liggen. Juist op die plekken is het wenselijk de verstoring door menselijk gebruik zo klein mogelijk te houden. De Schollevearweg doorsnijdt bovendien het rustgebied van edelherten.</p>	
<p>Gemeente Almere Postbus 200 1300 AE Almere</p>	<p>Recreatie</p>	<p>Indiener stelt voor de tekst in paragraaf 3.6 van de structuurvisie "Almere houdt rekening met...tot., ruimtebeslag van 400 hectare" te schrappen. Deze tekst wekt anders verwachtingen die wellicht niet waargemaakt zullen worden.</p> <p>Verder stelt indiener voor om in het tweede deel van de tekst op pagina 48 toe te voegen: "naast zeer hoogwaardige woonmilieus ook hoogwaardige en recreatieve werkmilieus".</p>	<p>Het uitgangspunt vanuit het OostvaardersWold is dat er te zijner tijd, bij de invulling van de toekomstige verstedelijking, een geleidelijke overgang ontstaat tussen het verstedelijkte gebied en het natuur- en recreatiegebied. Belangrijk is naast de overgang dat er geen invulling plaats zal vinden net naast de zone die leidt tot de aantasting van de natuurkwaliteit.</p> <p>In de tekst in par. 3.6 is het voorbehoud van besluitvorming van de schaa sprong duidelijk aangegeven. De laatste zin van deze tekst is inderdaad erg stellig. Voorgesteld wordt deze aan te passen.</p> <p>In de tekst op pagina 48 wordt een aantal voorbeelden genoemd die als recreatief werkmilieu zijn te beschouwen. Het is terecht om deze term dan ook op te nemen.</p>	<p>Nieuwe tekst: <i>Alhoewel hierover nog definitieve besluitvorming moet plaatsvinden, is bijvoorbeeld bij een strook van 400 meter over de gehele lengte, al sprake van een ruimtebeslag van 400 hectare</i></p> <p>Nieuwe tekst: Voor zeer hoogwaardige woon- en werkmilieus</p>
<p>Gemeente Almere Postbus 200 1300 AE Almere</p>	<p>Infrastructuur</p>	<p>Indiener geeft aan dat het voorkeursalternatief in de structuurvisie Almere 2030+ uitgaat van een volwaardige aansluiting van de A27 op de A6. Indiener verzoekt hiervoor een ruimtelijke reservering op te nemen.</p>	<p>In de stuurgroep OostvaardersWold is een afspraak gemaakt over de wijze waarop met een eventuele verbreding van de A6 of een verlegging van de A27 rekening wordt gehouden. Op basis hiervan is in de verordening groenblauwe zone een vrijwaringszone voor infrastructuur</p>	<p>Op de plankaart wordt een reservering opgenomen.</p>

			<p>opgenomen.</p> <p>In de structuurvisie voor het OostvaardersWold is bevestigd dat er reservering langs de A6, die even breed is als het huidige knooppunt Almere-Buiten Oost. Voor de duidelijkheid zal dit worden opgenomen op de plankaart.</p>	
<p>Gemeente Zeewolde Raadhuisplein 1 3890 AA Zeewolde</p>	<p>Recreatie</p>	<p>Indiener constateert dat de huidige fietsroutestructuur voor velen te grofmazig is om aantrekkelijk te zijn. Indiener wil in de meer gedetailleerde uitwerking van de structuurvisie in overleg met de provincie bezien waar de structuur meer fijnmazig kan zijn.</p> <p>Indiener constateert dat uitkijkpunten en tertiaire entrees aan de noordoostzijde op dit moment alleen bereikbaar lijken te zijn voor de (lange afstand) fietser en wandelaar en bepleit parkeerplaatsen aan te leggen, met name bij de uitkijkpunten.</p> <p>Indiener stelt dat zonder adequate oplossing van de bestaande knelpunten in delen van het Horsterwold de gewenste intensivering van recreatie niet van de grond komt. Indiener vraagt van de provincie een inspanning om de juiste randvoorwaarden te creëren.</p>	<p>In de structuurvisie is niet getracht om het gehele routenetwerk voor wandelen, fietsen, kanoën en dergelijke in detail al aan te geven. Dit is onderdeel voor de volgende fase van uitwerking, waarbij een actieve bijdrage van betrokken partijen zoals de gemeente Zeewolde, maar ook Staatsbosbeheer en de gemeente Almere zeer gewaardeerd wordt.</p> <p>Tertiaire poorten zijn niet meer dan een ingang van het gebied. Afhankelijk van de situatie ter plekke kan het wenselijk zijn om een enkele parkeerplaats te realiseren. Dit zal bij de inrichting worden bepaald. Bij de andere poorten wordt sowieso voorzien in parkeerplaatsen, die zijn ook als zodanig in de structuurvisie opgenomen.</p> <p>In het kader van het project OostvaardersWold wordt gezamenlijk een uitwerking gegeven van de maatregelen en mogelijkheden van recreatie en toerisme in het Horsterwold. Eventuele beperkingen en randvoorwaarden zullen daarbij ook aan de orde komen. Horsterwold maakt deel uit van de EHS en zal dat ook blijven, dit wil niet zeggen dat er geen mogelijkheden zijn voor</p>	

			uitbreiding van recreatie en toerisme. De provincie zal zich vanzelfsprekend inspannen om de randvoorwaarden voor intensievere vormen van recreatie te creëren.	
Gemeente Zeewolde Raadhuisplein 1 3890 AA Zeewolde	Infrastructuur	Indiener geeft aan dat niet wordt ingegaan op recreatief autogebruik en aantrekkelijke routes via kleinere wegen. Zo is er in de structuurvisie geen lichte autoverbinding van de Bloesemlaan over de Hoge Vaart richting Gooiseweg opgenomen.	Bij het ontwerp van de fietsverbindingen is ernaar gestreefd om routes te creëren die volledig door het natuurgebied lopen en zo min mogelijk autoverkeer kruisen. Een lichte autoverbinding tussen de Bloesemlaan en de Gooiseweg zou het Vaartbos en de fietsroutes daarin doorkruisen en dus afbreuk doen aan deze opzet. Het is ook de vraag in hoeverre een dergelijke autoverbinding noodzakelijk is, omdat autoverkeer vanuit Zeewolde het OostvaardersWold uitstekend kan bereiken.	
Gemeente Zeewolde Raadhuisplein 1 3890 AA Zeewolde	Natuur	Indiener geeft aan de structuurvisie heel positief en uitnodigend te vinden voor de ontwikkeling van recreatie in het Horsterwold, maar is van mening dat de EHS-status van het Horsterwold een beperking hiervoor vormt en stelt voor de EHS-begrenzing voor een deel van het Horsterwold te laten vervallen.	In het Omgevingsplan Flevoland 2006 heeft de provincie aangegeven voor het natuurbeleid een omslag te willen maken van het nee, tenzij-regime, naar een ja, want benadering. Dit is bijvoorbeeld mogelijk via een systeem van saldobenadering. Uitgangspunt is altijd dat de omvang van de EHS minimaal gelijk blijft en dat de ambitie is de kwaliteit van het geheel te verbeteren. De ontwikkeling van het OostvaardersWold, is mede ingegeven door deze ambitie. Eén van de doelstellingen van het OostvaardersWold is ruimte te bieden voor compensatieopgaven vanuit elders in de provincie. Deze benadering kan ook toegepast worden voor het Horsterwold. Binnen de bestaande EHS zijn er locaties aan te geven die zich lenen voor een meer recreatieve ontwikkeling en die daarmee van functie kunnen veranderen. Dit zal wel	

			gepaard moeten gaan met een uitbreiding en versterking van de EHS op een andere locatie, zoals het OostvaardersWold. Dit betekent dat de initiatiefnemer van de recreatieve ontwikkeling verantwoordelijk blijft voor de realisatie van de compensatieopgave. Pas wanneer de vervangende natuur ook daadwerkelijk gerealiseerd is of kan worden is intrekking van de EHS status aan de orde.	
Hartkamp, H. Schollewaardweg 54 3897 LA Zeewolde	Juridisch	Indiener verwacht nog vele nu niet voorziene problemen met zijn bedrijfsvoering.	In de landbouweffectrapportage, die onderdeel uitmaakt van de PlanMER, zijn alle mogelijk te voorziene gevolgen van een ontwikkeling als OostvaardersWold meegenomen. Voor zover ons bekend zijn er geen mogelijke gevolgen buiten beschouwing gelaten. Het is niet mogelijk te anticiperen op niet voorziene problemen. De structuurvisie is daarmee goed onderbouwd.	
Hartog den, L. Bloesemlaan 4 3897 LN Zeewolde	Onkruid	Indiener merkt op dat de druk van luizen sterk toe zal nemen en dat zijn huidige vorm van bestrijden, zoveel mogelijk biologisch, niet meer voldoende zal zijn. Indiener stelt voor een 0-meting en monitoring uit te laten voeren.	Wat betreft de druk van luizen wordt opgemerkt dat in een gezond natuurlijk systeem luizenplagen zelden of nooit voorkomen doordat de natuurlijke vijanden van de luizen ook toenemen zodra er een toename van luizen is. Het is in een natuurlijk systeem wel gebruikelijk dat er enige fluctuatie zit in de hoeveelheid exemplaren omdat de toename van predatoren steeds iets achter loopt op de ontwikkeling van het (voedsel) aanbod. Monitoring ligt niet voor de hand.	
Hoiting, A. Dodaarsweg 46 3897 LP Zeewolde	Landbouw	Indiener geeft aan dat hij naast zijn akkerbouwbedrijf op het perceel een bedrijf exploiteert ten behoeve van voorzieningen aan golf- en sportvelden door het gehele land. Onder de naam Flevo Green	Door de aanwezigheid van een nevenbedrijf ten behoeve van voorzieningen aan golf- en sportvelden, is dit een bijzonder agrarisch bedrijf. Bij de waardebepaling van dit agrarische bedrijf zal ook rekening worden gehouden met de consequenties voor het	

		Support is deze bedrijfstak inmiddels een lucratieve onderneming met landelijk bekendheid. Ook deze bedrijfstak zal ernstig worden beperkt in zijn gebruiksmogelijkheden waardoor indiener aangeeft ernstige schade te gaan lijden.	nevenbedrijf.	
Jager de, J.M.A. Wulpweg 25 3897 LW Zeewolde	Relatie Almere	Indiener stelt dat Almere plannen heeft om uit te breiden in de richting van Amsterdam, hij vraagt wat het dan voor zin heeft om op zijn bedrijf een recreatiezone te willen hebben, waar nooit iemand komt.	Almere is op dit moment bezig een structuurvisie te ontwikkelen voor de schaa sprong. Daarin wordt zowel een ontwikkeling richting Amsterdam als een ontwikkeling aan de oostzijde voorzien. Dit komt ook overeen met het provinciaal beleid zoals opgenomen in het Omgevingsplan Flevoland 2006.	
Jager de, J.M.A. Wulpweg 25 3897 LW Zeewolde	Relatie Almere	Indiener geeft aan dat hij nog kan begrijpen dat er vanuit Den Haag een doelstelling is om een verbinding te maken tussen Oostvaardersplassen en de Veluwe, maar om daar tegelijk projecten aan te koppelen die pas over 20 jaar nodig zijn (recreatie Almere) vindt hij niet van deze tijd en geld verslindend.	De keuze om een aantal doelstellingen te combineren en daarbij niet alleen naar vandaag de dag te kijken maar ook reeds te anticiperen op toekomstige ontwikkelingen is juist ingegeven vanuit een oogpunt van ruimte- en kostenbesparing.	
Jager de, J.M.A. Wulpweg 25 3897 LW Zeewolde	Landschap	Indiener stelt dat ruimte voor boscompensatie ruimtelijk gezien geen gezicht is in een open gebied.	De aanleg van de zone leidt tot een vermindering van de openheid. Nu is in het gebied de verbindingzone Grote Trap zichtbaar, als onderbreking van de openheid van het gebied. Het OostvaardersWold komt aan weerszijden van de Grote Trap te liggen. De hoofdstructuur van het middengebied, bestaande uit de Vogelweg en beboste randen langs de A6 / Lage Vaart en de Hoge Vaart, blijft herkenbaar. Ook zonder boscompensatie zal het aanzien van het	

			OostvaardersWold veranderen door plaatselijk hoger opgaande begroeiing.	
Jager de, J.M.A. Wulpweg 25 3897 LW Zeewolde	Landbouw	Indiener geeft aan dat de grens van het OostvaardersWold aan de zuidkant dwars door diverse bedrijven heen snijdt. Hij vraagt om de bedrijfsgrenzen te hanteren, wat aan de noordelijke kant wel gedaan wordt en aan de zuidelijk kant niet..	Provinciale Staten heeft bij de vaststelling van het Omgevingsplan Flevoland 2006 de grenzen vastgelegd zoals deze nu zijn. Dat was de uitkomst van politieke besluitvorming die bij de uitwerking van de structuurvisie niet meer aan de orde is.	
Kamer van Koophandel Het Ravelijn 1 8233 BR Lelystad	Algemeen	Indiener geeft aan een integrale gebiedsontwikkeling belangrijk te vinden, het OostvaardersWold wordt volgens indiener te weinig in relatie met zijn omgeving ontwikkeld (woningbouw en werkgelegenheid Zuidelijk Flevoland).	In de toekomst zal er een relatie zijn tussen het stedelijk gebied van Almere en de natuur van OostvaardersWold. Het OostvaardersWold zal dan een recreatieve versterking betekenen aan de oostzijde van Almere. Dit stelt eisen aan de inrichting van de zone, en aan het gebied net buiten de zone. Voor het gebied buiten de zone moeten er eerst nog keuzes worden gemaakt over de mate van verstedelijking en de scenario's die daarbij worden gehanteerd.	
Kamer van Koophandel Het Ravelijn 1 8233 BR Lelystad	Recreatie	Indiener stelt: de hoofddoelstelling 'de realisatie van een robuuste ecologische verbinding met als doelsoort het edelhert' als te eenzijdig te ervaren. Indiener vindt, dat de toevoeging van recreatieve en andere subdoelstellingen het besluit compleet maken. Indiener stelt dat in verband met de economische ontwikkeling van de Noordvleugel en de uit de woningbouwopgaven voor Zuid-Flevoland voortvloeiende werkgelegenheidseis de overheden zich niet kunnen onttrekken aan integrale gebiedsontwikkeling.	Het is plezierig dat ook de Kamer van Koophandel het besluit uit het Omgevingsplan Flevoland 2006 onderschrijft om de ecologische verbinding te willen combineren met doelen op het vlak van wateropgave en recreatie. Tussen de samenwerkende overheden onder regie van de provincie is afgesproken, dat de structuurvisie betrekking heeft op het plangebied (OostvaardersWold en delen van Horsterwold, Kotterbos en Vaartbos) en niet op de aangrenzende delen. In de structuurvisie is het dan ook niet mogelijk een vrijwaringzone in de gebieden buiten het	In de paragraaf economisch perspectief worden de resultaten van de meest recente studies verwerkt.

		<p>Indiener stelt dat het OostvaardersWold en -in haar verlengde- het Oostvaardersland nu te veel als stand-alone worden ingericht. Indiener geeft een tekstsuggestie om een planologische vrijwaring op te nemen.</p> <p>Indiener stelt dat de ontwerp-structuurvisie zich beperkt tot louter gebruiksvoorzieningen voor recreanten – niet voor bedrijfsmatige ontwikkelingen. Momenteel is slechts een horecavoorziening bij de primaire poort (Vogelweg) voorzien. Indiener vindt dit wel erg minimaal voor een totaalgebied van 15000 ha (bedoeld wordt: Oostvaardersland). Indiener doet hiervoor een tekstsuggestie waarbij specifiek genoemd worden de Vogelweg, de Ibisweg en de Blauwe Diamant.</p>	<p>plangebied op te nemen. Wel is de relatie tussen het OostvaardersWold en de omgeving beschreven in economische zin. Dit wordt in de structuurvisie bij het economische perspectief van de recreatie uitgewerkt. Daarin worden de laatste resultaten van recente studies verwerkt.</p> <p>De structuurvisie geeft ruimte voor recreatieve voorzieningen. De planologische vertaling vindt later plaats, namelijk in bestemmingsplannen. Wel is het belangrijk nu in de structuurvisie meer inzicht te geven aan de invulling van de poorten en dat bij de primaire poorten ruimte is voor intensievere vormen van dagrecreatie. Daarbij is geconstateerd dat ook de poort aan de Ibisweg, naast de poort bij de Vogelweg een specifieke functie zal hebben die meer is dan een secundaire poort. Dit komt door de ligging van deze poort dichtbij de huidige bebouwing van Almere.</p> <p>De entree bij de Blauwe Diamant valt buiten het plangebied dus daar zal in algemenere termen over gesproken worden dan over de entrees aan de Vogelweg en Ibisweg.</p>	<p>In de tekst van de structuurvisie wordt de functie van de verschillende poorten duidelijker aangegeven. Tevens zal de poort bij de Ibisweg worden aangeduid als primaire poort.</p>
<p>Kamer van Koophandel Het Ravelijn 1 8233 BR Lelystad</p>	<p>Financiën</p>	<p>Indiener vraagt:een indicatieve financiële begrotingsparagraaf toe te voegen aan de structuurvisie en daarin aan te geven welke partij de diverse kosten voor zijn rekening neemt. Indiener stelt voor een indicatie van de proces-, verwervings-, inrichtings- en exploitatiekosten bij</p>	<p>In de structuurvisie is volstaan met een overzicht van de verdeling van de financiële verantwoordelijkheden over de betrokken partijen. Afspraken over de kosten en de verdeling hiervan over de partners zullen in een samenwerkingsovereenkomst worden vastgelegd.</p>	

		te voegen.		
Knijff, A. van der Dodaarsweg 42 3897 LP Zeewolde	Landbouw	Indiener vraagt zich af of maaisel uit het OostvaardersWold kan worden gebruikt voor zijn co-vergistingsinstallatie.	Binnen het OostvaardersWold zal voor het beheer zo veel mogelijk gebruik worden gemaakt van natuurlijke processen. De aanwezige graslanden zullen dan ook door de edelherten, konikpaarden en heckrunden worden begraaasd en kort gehouden. Mogelijk dat aan de randen van het OostvaardersWold die grenzen aan het landbouwgebied, beheer door maaien nodig is. Mocht dit nodig zijn en het maaisel kan worden afgevoerd, dan is benutting bijv. in een co-vergistingsinstallatie een interessante optie.	
Langhout en Wiarda namens Hellinga, P. en Luniastate Heidelaan 15 8453 XG Oranjewoud	Financiën	Indiener geeft aan dat op blz. 65 van de structuurvisie wordt ingegaan op de financiering. Opgemerkt wordt dat de gemeente Almere primair financieel verantwoordelijk is voor de recreatieve- en de compensatieopgave. De gemeente Lelystad wordt eenzelfde rol toebedeeld. De gemeente Almere heeft de compensatieopgave gedeeltelijk overgedragen aan Staatsbosbeheer door gronden in eigendom van Staatsbosbeheer, die gelegen zijn binnen haar grenzen, te kopen voor € 387.000,-- per hectare. Dit bedrag is van een geheel andere orde dan de €74,500,-- per hectare, waarvoor DLG grond binnen het OostvaardersWold wil verwerven. In het kader van de vraag naar de uitvoerbaarheid van het plan dient	Er is inderdaad een verschil tussen de waarde waarvoor de gemeente Almere gronden van Staatsbosbeheer heeft aangekocht en de waarde waarvoor Staatsbosbeheer gronden binnen de groenblauwe zone aankoopt, om eerstgenoemde te compenseren. Dit verschil is verklaarbaar vanwege de toekomstige waardeontwikkeling van de gronden, welke in Almere van een heel andere orde is dan in de toekomstige groenblauwe zone. Bovendien dient Staatsbosbeheer de benodigde compensatiegronden niet alleen aan te kopen, maar ook in te richten en te beheren.	

		aan deze vraag nadere aandacht te worden geschonken.		
Langhout en Wiarda namens Hellinga, P. en Luniastate Heidelaan 15 8453 XG Oranjewoud	Infrastructuur	Indiener vraagt of Adelaarsweg 5-7 nog te bereiken is met zware vrachtwagens. Hij is van mening dat de plaats van de nieuwe brug over de Hoge Vaart een verslechtering betekent van het woon- en leefklimaat (Adelaarsweg nr 5) en bedrijfsvoering (Adelaarsweg nr 7), in verband met het aan te brengen landhoofd met taluds. Indiener stelt voor de brug ca. 750 m te verplaatsen en aan te sluiten op de Gruttoweg.	In de toekomstige situatie zal de constructie van de brug over de Hoge Vaart en Adelaarsweg minimaal voldoen aan de eisen, zoals die gesteld zijn aan de huidige constructies. Omdat vrachtwagens gebruik maken van de huidige route over de Adelaarsweg en de daarin liggende brug over de Hoge Vaart zal dit in de toekomstige situatie dan ook niet veranderen. De exacte ligging van de nieuwe brug over de Hoge Vaart ter plaatse van de Verlegde Adelaarsweg wordt bepaald bij het vaststellen van het bestemmingsplan. Daarbij zal rekening worden gehouden met een goede inpassing ten opzichte van de bestaande bebouwing.	
Lichtveld Buis en Partners namens, Beek ter, G.S. Postbus 1475 3430 BL Nieuwegein	landbouw	Indiener geeft aan dat in het voorkeursalternatief is aangegeven dat de kade met de daarnaast gelegen watergang een goede barrière vormt voor overwaaiende onkruiden. Door de aanpassing van de begrenzing komen echter twee natuurpercelen buiten de kade en buiten het watersysteem van het OostvaardersWold te liggen. De kans op toename van onkruiden is hierdoor groter dan nabij de rest van het OostvaardersWold. Ook vreest indiener een groter risico op dierziekten. Hij geeft aan dat er maatregelen genomen moeten worden om deze risico's uit te sluiten, ofwel dat er een betere barrière wordt gecreëerd tussen de zone en de agrarische percelen.	Op 11 december 2008 hebben Provinciale Staten van Flevoland de Verordening Groenblauwe zone vastgesteld. In die verordening is opgenomen dat drie kavels ten noorden van het Vogelweg, deels onder voorwaarden, worden toegevoegd aan het plangebied van het OostvaardersWold. De tussenliggende kavels grenzen aan twee zijden aan het natuurgebied en komen inderdaad buiten de kade en het watersysteem van het OostvaardersWold te liggen. In deel A van de antwoordnota is ingegaan op de risico's voor de verspreiding van onkruiden. De risico's op dierziekten zijn in dit gebied niet anders dan in andere gedeelten.	

<p>Lichtveld Buis en Partners namens, Beek ter, G.S. Postbus 1475 3430 BL Nieuwegein</p>	<p>Communicatie</p>	<p>Indiener geeft aan dat zijn cliënt graag op de hoogte wil worden gehouden van de nog op te stellen plannen cq. in de gelegenheid worden gesteld over de inhoud hiervan mee te praten en mee te denken om te voorkomen dat er maatregelen opgenomen worden die nadelig zijn voor de bedrijfsvoering van zijn cliënt.</p>	<p>De provincie begrijpt dat bewoners in en rondom het plangebied van OostvaardersWold nauwlettend de planvorming in de gaten houden. Daarom mag van de provincie en de betrokken partnerorganisaties verwacht worden dat ze belangrijke momenten in de planvorming tijdig kenbaar maken aan belanghebbenden. U bent als omwonende beslist belanghebbende.</p> <p>Om de communicatie met boeren zo goed mogelijk te laten verlopen heeft de provincie in september 2008 twee landbouwadviseurs aangesteld. Die organiseren informatiebijeenkomsten maar kunnen ook gesprekken aangaan met individuele boeren. In die gesprekken kunnen alle specifieke wensen naar voren komen. Boeren die daar prijs op stellen kunnen ten alle tijden contact opnemen met één van de landbouwadviseurs voor een gesprek. Daarnaast kan elke geïnteresseerde zich abonneren op de digitale nieuwsbrief waarin over de voortgang van het project wordt bericht.</p> <p>Vanzelfsprekend zal de provincie daarnaast haar wettelijke plichten nakomen die verbonden zijn aan inspraakprocedures.</p>	
<p>Lichtveld Buis en Partners namens, Beek ter, G.S. Postbus 1475 3430 BL Nieuwegein</p>	<p>Recreatie</p>	<p>Indiener geeft aan te verwachten dat de toename van recreatieverkeer hinder voor cliënt veroorzaakt. De Dodaarsweg is namelijk in de visie opgenomen als een recreatieve route. Dit punt klemt des te meer omdat in de PlanMER is vermeld dat er nog leemten in kennis bestaan, zoals</p>	<p>Na realisatie van het OostvaardersWold is een toename te verwachten van recreatief verkeer. De berekeningen in het kader van de PlanMER tonen aan dat het hier om geringe aantallen gaat in relatie tot de autonome groei van het wegverkeer (zie ook deel A). Deze berekeningen kunnen niet anders dan indicatief zijn, omdat de werkelijke bezoekersaantallen pas zullen</p>	<p>Op de kaart infrastructuur zal de fietsverbinding aan oostzijde worden aangepast. Deze loopt langer door over de kade en voor het meest noordelijke deel als</p>

		<p>voor de bezoekersaantallen waarvoor slechts indicatieve berekeningen zijn uitgevoerd. Indiener geeft aan dat zijn cliënt meer zekerheid wil over het aantal bezoekers en niet gehinderd wenst te worden door het extra recreatieve verkeer.</p>	<p>blijken na realisatie. De getallen zijn voldoende onderbouwd om betrouwbaar te zijn.</p> <p>De recreatieve fietsroute, die in de structuurvisie staat ingetekend op een deel van de Dodaarsweg zal in het noordelijk deel als vrijliggend fietspad in de berm worden uitgevoerd en voor een ander deel over de kade lopen. De kaarten in de structuurvisie zullen daarop aangepast worden.</p>	<p>vrijliggend fietspad langs de Dodaarsweg.</p>
<p>Lingeman en Ritsema namens Koops, E.G. Postbus 132 3890 AC Zeewolde</p>	<p>Water</p>	<p>Indiener stelt dat veel gebouwen op palen zijn gefundeerd. Deze gebouwen zijn extra kwetsbaar voor een toename van kwel. Hiermee is onvoldoende rekening gehouden.</p>	<p>Fundering op palen is niet gevoelig voor een toe- of afname van kwel, maar voor een eventuele grondwaterstandsverandering die dit met zich meebrengt. Zoals in de PlanMER is geconstateerd, zorgt een lichte toename van kwel in de omgeving niet voor een grondwaterstands-verhoging (zie voor dit onderwerp ook deel A van de antwoordnota). Hierdoor worden er geen gevolgen voorzien voor de gebouwen die op palen zijn gefundeerd.</p>	
<p>Lingeman en Ritsema namens Koops, E.G. Postbus 132 3890 AC Zeewolde</p>	<p>Algemeen</p>	<p>Indiener vraagt waarom het standaard model van een LER, erkend door LTO Noord, niet gebruikt is.</p>	<p>Het standaardmodel is gekoppeld aan het afzonderlijk (los van een PlanMer) door de LTO Noord maken van een LER. Voor het OostvaardersWold is gekozen voor een PlanMer met daarin opgenomen onder andere de LER. Het totale rapport is opgesteld door Arcadis, die ook in het kader van de SMB bij het Omgevingsplan Flevoland 2006 al veel informatie verzameld hadden.</p> <p>Voor de PlanMER is in overleg met LTO Noord een notitie "Reikwijdte en detailniveau" opgesteld (zie ook deel A van de antwoordnota).</p>	
<p>LTO Noord Postbus 186</p>	<p>Wind</p>	<p>Indiener vraagt zich af of in 2020 alle windturbines zijn opgeschaald</p>	<p>Het is aan de markt om binnen het gegeven beleidskader nieuwe windparken te</p>	

9200 AD Drachten		en waar de nieuwe lijnen worden gerealiseerd.	ontwikkelen. Binnen de mogelijkheden van de vigerende wet- en regelgeving kan de markt de locaties en het tempo van de ontwikkeling van nieuwe windparken bepalen.	
LTO Noord Postbus 186 9200 AD Drachten Ook: Geerse, L.J. Dodaarsweg 33 3897 LP Zeewolde	Wind	Indieners vragen zich af of het windenergiebeleid van de provincie haalbaar is omdat vervanging van de bestaande windturbines door windturbines van eenzelfde type mogelijk blijft.	Het is mogelijk om een bestaande windturbine te vervangen door een windturbine van exact hetzelfde type. Het is echter de vraag of er op termijn nog vervangende windturbines beschikbaar zijn op de markt. Zo worden de NEC Micon turbines en Vestas V54 turbines nu al niet meer geleverd. Voor eigenaren is het veel winstgevender om hun bestaande windturbine te saneren en vervolgens te participeren in een nieuw opgeschaald windpark dat bestaat uit 3MW turbines.	
LTO Noord Postbus 186 9200 AD Drachten	Infrastructuur	Indiener vraagt waarom bij de verkeersberekeningen in de PlanMER gerekend is met de 24-uursbelasting en niet met de piekbelasting. Volgens indiener is dit onjuist.	In een PlanMER is het gebruikelijk uit te gaan van 24-uurs intensiteiten. De spitsuurintensiteit in dit gebied zal ongeveer 10% bedragen van de 24 uursintensiteit. Rekening houdend met de autonome groei, betekent het dat er niet duidelijk sprake is van een echte spits. Verondersteld mag worden, dat het recreatieve verkeer vooral buiten de spits optreedt en op zon- en feestdagen.	
Macleane, L.A. Duikerweg 25 3897 LM Zeewolde	Water	Indiener vraagt zich af wat de gevolgen zijn van de afwatering van "vervuild" water vanuit OostvaardersWold op de Lage Vaart voor de recreatie op onder andere de Reigerplas.	Het water dat vanuit OostvaardersWold afwatert, voldoet aan de eisen vanuit de Kaderrichtlijn Water. Dit houdt in dat er geen achteruitgang van waterkwaliteit mag optreden (zie hiervoor ook deel A van de antwoordnota). Er ontstaan dan ook geen effecten voor recreatie op de Lage Vaart en de daarop aangesloten watersystemen zoals de Reigerplas. De afvoer vanuit het OostvaardersWold is daarnaast dusdanig	

			beperkt in omvang, dat er ook geen effecten vanuit waterkwantiteit op de recreatie op de Lage Vaart en de daarop aangesloten watersystemen te verwachten zijn.	
Meijer, H. Dodaarsweg 49 3897 LP Zeewolde	Recreatie	<p>Indiener is bezorgd dat: de omgeving voor opgroeiende en fietsende kinderen onveilig zal worden door de verwachte 300.000 bezoekers per jaar aan OostvaardersWold.</p> <p>Indiener denkt dat er conflicten kunnen komen tussen agressieve burgers en boeren.</p> <p>Indiener vraagt of er sprake is van brandgevaar in droge periodes.</p>	<p>In deel A van de antwoordnota is opgenomen in hoeverre er sprake is van een toename van recreatief verkeer. Er wordt aan beide zijden van het OostvaardersWold een nieuw vrijliggend fietspad aangelegd. Hiermee ontstaat een veiliger situatie.</p> <p>Het overgrote deel van de bezoekers aan het OostvaardersWold wil genieten van de rust en de natuur en de verwachting is niet dat conflicten tussen agressieve burgers en boeren zullen optreden.</p> <p>In de Flevolandse bossen is nog nooit sprake geweest van een grootschalige bosbrand. In verband met de hoge waterstand in de polder en de van nature natte omstandigheden, ook in de bossen, is dat ook zeer onwaarschijnlijk. Bovendien bestaat 95% van de bestaande bossen uit loofhout en zal ook de aanplant in het OostvaardersWold uit loofhout bestaan. Deze soorten zijn per definitie veel minder gevoelig voor brand, dan naaldhout. In theorie zouden alleen droge rietvelden in Flevoland brandgevoelig kunnen zijn, maar gezien de begrazing daarvan (zodat het riet wordt kort gehouden) en de hoge waterstanden is ook dit zeer onwaarschijnlijk.</p>	
Meijssen, G. Olstgracht 51 1315 BH Almere	Natuur	Indiener gaat in op het belang van een goede natuurlijke vispopulatie met een gezonde leeftijdsopbouw	Eén van de doelstellingen van het OostvaardersWold is het creëren van topnatuur. Daarbij hoort ook een gezonde en	

		en een goede verhouding van proovissen en predatoren. Hij wijst daarbij op het belang van vistrappen om verbindingen tussen verschillende wateren te realiseren.	natuurlijke vispopulatie. In hoeverre daarvoor specifieke inrichtingsmaatregelen nodig zijn zoals de aanleg van vistrappen is in dit stadium van planvorming nog niet uitgezocht, maar zal een aandachtspunt zijn voor de nadere uitwerking.	
Monsma, D. Winkelweg 61 3896 LH Zeewolde	Cultuurhistorie	Indiener maakt bezwaar tegen het verleggen van het tracé van de Nijkerkerweg en wijst daarbij ook op nadelige gevolgen voor de niet reproduceerbare bodemeigenschappen van de gronden waar sinds de ontginning geen gewasbeschermingsmiddelen zijn ingezet.	Met de aanwijzing van de locatie van het OostvaardersWold in het Omgevingsplan Flevoland 2006, verviel de reservering voor een verlenging van de N30. De structuurvisie OostvaardersWold verandert niets aan dat besluit en behelst ook geen wijziging van het tracé van de N30. De landbouwfunctie op de percelen van de Stichting Beheer Nz 27 worden door de aanleg van OostvaardersWold niet beperkt, hetgeen blijkt uit de plankaart van de structuurvisie.	
Mts. Enthoven, N.D. en J. Duikerweg 46 3897 LM Zeewolde	Landbouw – bodem	Indiener stelt dat er een risico is op het overbrengen door vogels van bodemziekten (aaltjes enz.) vanuit het natuurgebied naar het landbouwgebied. In de PlanMER wordt dit in grote mate onderschat.	In de bodem van zowel het landbouw- als natuurgebied kunnen ziekten (oa aaltjes) voorkomen. Onder natuurlijke omstandigheden worden dergelijke ziekteverwekkers vrijwel nooit in zodanige hoeveelheden aangetroffen dat er sprake is van een plaag. Het risico op verspreiding van deze ziekten door vogels is verwaarloosbaar ten opzichte van de verspreiding door landbouwkundig gebruik.	
OMVR Advocaten namens Broeren, L.J.M. en J.A.M. Postbus 308 8070 AH Nunspeet	Juridisch	Indieners hebben sinds 1994 een akkerbouwbedrijf, een intensieve veehouderij en een windmolen aan de Wulpweg 21. Het jonge bedrijf kan het best renderen door opschaling van de veehouderijtak. Indieners zijn een traject van uitbreiding gestart. Zij zijn van mening dat zij niet konden voorzien dat hun bedrijf in OostvaardersWold	De keuze voor de ligging van de groenblauwe zone is gemaakt bij de vaststelling van het Omgevingsplan Flevoland 2006. Deze keuze is gebaseerd op een afweging van meerdere, heel verschillende belangen. De onderbouwing hiervoor is te vinden in het omgevingsplan. Het Omgevingsplan Flevoland 2006 bevat een figuur waarop de ligging van de	

		<p>zou vallen omdat deze eerder ten noordoosten van het bedrijf was ingetekend. De provincie had bij de goedkeuring van het bestemmingsplan rekening kunnen houden met OostvaardersWold.</p> <p>Indieners zijn het niet eens met de verlegging van de groenblauwe zone. Dit heeft nadelige gevolgen voor het bedrijf.</p>	<p>groenblauwe zone is aangegeven (figuur 25). De zuidwestelijke grens van de zone in de structuurvisie is hetzelfde als de zuidwestelijke grens in het Omgevingsplan Flevoland 2006. Deze grens is nogmaals bevestigd in de Verordening Groenblauwe zone.</p> <p>De effecten van het OostvaardersWold zijn uitgewerkt in de PlanMER OostvaardersWold en hebben meegewogen bij de besluitvorming.</p>	
<p>Raedthuys Windenergie B.V. Hengelosestraat 569 7500 DC Enschede</p>	<p>Wind</p>	<p>Indiener dringt er op aan dat de provincie zich actief opstelt om locaties voor nieuwe windparken te vinden.</p> <p>Indiener wil niet worden gedwongen om bij de ontwikkeling van nieuwe windparken eerst de windturbines in het OostvaardersWold te moeten saneren.</p> <p>Indiener dringt er op aan dat in de structuurvisie wordt opgenomen dat een volledige schadeloosstelling wordt uitgekeerd voor de te verwijderen turbines, zoals ook in de PlanMER staat vermeld.</p> <p>Indiener geeft aan over ontvankelijke bouwvergunningaanvragen voor de vervanging van 4 windturbines te</p>	<p>De provincie Flevoland faciliteert binnen haar mogelijkheden de initiatiefnemers van nieuwe windparken.</p> <p>Voor de realisatie van een nieuw park moeten eerst oude turbines worden gesaneerd. De te saneren turbines in het OostvaardersWold zijn dan voor de hand liggende objecten. Initiatiefnemers zijn echter vrij om te bepalen welke turbines zij waar en wanneer saneren.</p> <p>Er wordt een volledige schadeloosstelling uitgekeerd gebaseerd op de onteigeningswaarde.</p> <p>Het is bekend dat deze procedures lopen. De uitkomsten van de procedure zijn nog niet bekend. In de structuurvisie en de PlanMER is opgenomen dat de windturbines</p>	

		beschikken: Bosruiterweg 30 en 33 en Duikerweg 38 en 42 te Zeewolde. Verzocht wordt in de definitieve structuurvisie en in het definitieve PlanMER aan te geven dat de realisatie van de aangevraagde turbines is toegestaan.	in het plangebied van het OostvaardersWold zorgen voor te veel verstoring van natuur en recreatie. Om die reden zullen alle windturbines in het plangebied worden gesaneerd.	
Rijkswaterstaat IJsselmeergebied Postbus 600 8200 AP Lelystad	Infrastructuur	Indiener wenst dat in het programma van eisen opgenomen wordt dat het watersysteem van OostvaardersWold geen negatieve gevolgen heeft voor het grondlichaam van de A6.	Dit is een logische eis van de wegbeheerder en zal worden opgenomen in het programma van eisen. In het aangepaste ontwerp naar aanleiding van de inspraak van het waterschap is de randtocht tussen de A6 en het watersysteem van OostvaardersWold met een streefpeil van -6.20 NAP opgenomen. Hierdoor worden negatieve effecten op het grondlichaam van de A6 voorkomen.	In programma van eisen als randvoorwaarde opnemen dat geen negatieve effecten op het grondlichaam van de A6 plaatsvinden als gevolg van het watersysteem van OostvaardersWold.
Romme, P. Reigerweg 2 3897 LH Zeewolde	Infrastructuur	Indiener verwacht toename van auto- en fietsverkeer op de Reigerweg. In verband met fietsveiligheid verzoekt hij om aanleg van een fietspad langs de Reigerweg.	In de structuurvisie OostvaardersWold worden alle bestaande fietsverbindingen gehandhaafd. Daarnaast wordt een aantal nieuwe fietsverbindingen gerealiseerd. De Reigerweg ligt buiten het plangebied van het OostvaardersWold en bovendien op zodanige afstand dat de hier geen effecten worden verwacht die maatregelen voor het fietsverkeer nodig maken.	
Schipper, J. en M. Ooievaarsweg 22 3897 LG Zeewolde	Beheer	Indiener geeft aan dat hij denkt dat het OostvaardersWold geen bijdrage levert aan de overbevolking in de Oostvaardersplassen. Hij stelt dat edelherten destijds in de Oostvaardersplassen zijn uitgezet omdat er teveel waren op de	De bewering dat edelherten destijds in de Oostvaardersplassen zijn uitgezet omdat er teveel zouden zijn op de Veluwe is niet juist. De motivatie voor de introductie van edelherten in de Oostvaardersplassen is een heel andere geweest: Het edelhert was en is een beschermde inheemse diersoort die staat op de rode lijst van beschermde	

		Veluwe en dat ze overlast veroorzaakten. Hij vraagt waarom ze nu weer terug moeten.	soorten in ons land. Bij de introductie van het edelhert ging het destijds om een nieuw leefgebied dat reeds geschikt was voor het edelhert. Zie ook deel A van de antwoordnota.	
Schipper, J. en M. Ooievaarsweg 22 3897 LG Zeewolde	Beheer	Indiener geeft aan dat naar zijn mening de konikpaarden de aangelegde natuur ruïneren.	Het OostvaardersWold wordt zodanig ingericht dat de konikpaarden en heckrunderen zich alleen tussen de twee hoofdwaterstrengen kunnen bewegen. De edelherten kunnen zich wel door het hele OostvaardersWold bewegen. Door niet overal de konikpaarden en heckrunderen toe te laten en het verschillende dieet van de grote grazers zal een gevarieerd beeld ontstaan met open graslanden, bosgebieden en tussenvormen van een meer parkachtig landschap. Juist die variatie is aantrekkelijk voor mens en dier.	
Smid, S. Dodaarsweg 53 3897 LP Zeewolde	infrastructuur	Indiener stelt dat de toename van het recreatief verkeer het verbreden van de Vogelweg noodzakelijk maakt.	Uit de berekeningen van de toename van het verkeer blijkt geen aanleiding voor een verbreding van de Vogelweg.	
Stichting Vogel- en Natuurwacht 'Zuid-Flevoland'. Glenn Millerweg 102 1311 RW Almere	Natuur	Indiener geeft aan het goed te vinden dat het project zich niet alleen beperkt tot het creëren van een robuuste verbinding voor edelherten, maar dat ook behoud en herstel van de biodiversiteit is meegenomen met de doelstelling "creëren van topnatuur. Indiener is echter van mening dat de balans tussen recreatie en natuur te veel is doorgeslagen naar recreatie en stelt voor een aantal nattere gebieden af te sluiten voor recreatief gebruik.	Het OostvaardersWold wordt gerealiseerd in een dicht bevolkte omgeving. Draagvlak voor natuur en natuurontwikkeling is mede afhankelijk van de mate waarin de omwonenden ook ervaren dat het natuurgebied een bijdrage levert aan hun woonomgeving. Met de realisatie van het OostvaardersWold ontstaat een bijna 15.000 hectare groot, aaneengesloten natuurgebied. Ca. 1/3 ^e deel daarvan (de Oostvaardersplassen) is voor grote delen niet toegankelijk. Het OostvaardersWold wordt voor grote delen zo ingericht dat het primaat ligt bij de natuurontwikkeling en dat de recreant het	

			gebied wel mag betreden, maar dat de faciliteiten beperkt blijven tot een bruggetje of een zwerfpad. Een dergelijke zonering leidt automatisch tot grote verschillen in bezoekersintensiteit, die naar verwachting zijn weerslag zullen krijgen in de soortensamenstelling van de verschillende delen van het gebied.	
Stichting Vogel- en Natuurwacht 'Zuid-Flevoland'. Glenn Millerweg 102 1311 RW Almere	Natuur	Indiener vraagt zich af in hoeverre onderzocht is of het mogelijk is de dynamiek in het systeem nog wat groter te maken. Als voorbeeld wordt genoemd om het gebied eens in de paar jaar onder water te zetten of het in de zomer juist wat verder te laten uitdrogen.	In de PlanMER zijn verschillende invullingen van het watersysteem onderzocht. De keuze voor een online-systeem was gemaakt met het oog op de gewenste waterberging. Door de keuze van het waterschap (zie deel A) om de waterberging van Zuidelijk Flevoland slechts gedeeltelijk in het OostvaardersWold een plek te geven ontstond de mogelijkheid om te kiezen voor een watersysteem met meer dynamiek. Het ontwerp wordt daar op aangepast.	
Stichting Vogel- en Natuurwacht 'Zuid-Flevoland'. Glenn Millerweg 102 1311 RW Almere	Natuur	Indiener staat kritisch ten opzichte van het niet kunnen realiseren van voldoende foerageergebied voor kiekendieven. In de structuurvisie wordt nu slechts 170 hectare aangewezen. Indiener geeft aan dat het niet aanwijzen van de overige 130 ha negatieve gevolgen kan hebben, zowel voor het realiseren van landelijke natuurdoelen als voor de ontwikkeling van delen van Lelystad en Almere.	In het ontwerp is opgenomen dat 600 ha suboptimaal foerageergebied overlapt met de andere doelstellingen en daarnaast 300 ha optimaal foerageergebied nodig is. De keuze om slechts 170 ha van de beoogde 300 ha kiekendiefgebied te begrenzen is gemaakt, vanwege de toezegging van Provinciale Staten dat de percelen in het zoekgebied alleen op vrijwillige basis verworven zullen worden. GS en PS zijn zich bewust dat deze keuze betekent dat er nog een restopgave van 130 ha optimaal foerageergebied overblijft. Er zal daarom de komende tijd onderzocht worden welke andere mogelijkheden er zijn om de totale opgave in Zuidelijk Flevoland te realiseren. Daarbij worden ook vormen van langdurig agrarisch natuurbeheer	

			onderzocht.	
Trip, J. Dodaarsweg 21 3897 LP Zeewolde	Infrastructuur	<p>Indiener geeft aan dat de Vogelweg een belangrijke verkeersverbinding is. Over deze weg gaan zeer veel producten richting A27, tijdens de bietencampagne elke 5 minuten een vrachtauto. Door snelheidsbeperkingen tot 60 en stukken 30 km/uur heeft dit verkeer zeer veel hinder.</p> <p>Indiener vraagt een oplossing voor stilstaand recreatief verkeer op smalle doorgaande wegen, die geen gebruik maken van de parkeerplaatsen, waardoor gevaar ontstaat voor het normale woon/werkverkeer.</p>	<p>Op de Vogelweg zal door de vormgeving te wijzigen de maximumsnelheid beperkt worden.</p> <p>Deze snelheidsremmende maatregelen op de Vogelweg worden genomen om een drietal redenen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - het tegengaan van sluipverkeer - het tegengaan van geluidshinder - de veiligheid voor overstekende fietsers <p>In het PlanMER zijn verdergaande maatregelen onderzocht, maar daar is niet voor gekozen.</p> <p>Langs een aantal wegen zijn in het plan voor recreatief verkeer parkeerplaatsen voorzien. De omvang daarvan wordt gedimensioneerd op de verwachte bezoekersaantallen. Als bezoekers hier onvoldoende gebruik van gaan maken dan zal dat aanleiding kunnen zijn om handhavend op te treden.</p>	
Verschure. A. Duikerweg 13 3897 LM Zeewolde	Communicatie	Indiener vraagt waarom er op geen enkele normale manier gecommuniceerd wordt met de bewoners van het gebied.	<p>De communicatie met de bewoners in en om het gebied is niet altijd gemakkelijk gebleken. Om begrijpelijke redenen volgen veel boeren het project kritisch en nauwlettend. Voor alle agrarische bedrijven en de gezinnen die in of rondom het plangebied van OostvaardersWold wonen heeft de realisatie van het project veel impact.</p> <p>Om de communicatie met boeren zo goed mogelijk te laten verlopen heeft de provincie in september 2008 twee landbouwadviseurs aangesteld. Die organiseren informatiebijeenkomsten maar kunnen ook gesprekken aangaan met individuele boeren.</p>	

			<p>In die gesprekken kunnen alle specifieke wensen naar voren komen. Boeren die daar prijs op stellen kunnen ten alle tijden contact opnemen met één van de landbouwadviseurs voor een gesprek. Daarnaast kan elke geïnteresseerde zich abonneren op een digitale nieuwsbrief waarin over de voortgang van het project wordt bericht. Vanzelfsprekend zal de provincie daarnaast haar wettelijke plichten nakomen die verbonden zijn aan inspraakprocedures.</p>	
<p>Verschure. A. Duikerweg 13 3897 LM Zeewolde</p>	Natuur	<p>Hoe zit het met de mogelijkheden voor de omliggende ondernemers om in het gebied actief te ondernemen. Volgens mij staat er een verplichting op van 40% particulier natuurbeheer. Dit wordt tot nu toe continu afgewezen.</p>	<p>Vanuit het landelijk beleid is 40% particulier natuurbeheer geen verplichting, maar een ambitie. Zoals in deel A onder punt 4 is te lezen is de keuze van de minister om het gebied open te stellen voor hekrunderen en konikpaarden zeer bepalend voor de mogelijkheden voor particulier natuurbeheer. Vormen met begrazing door landbouwvee worden uitgesloten om te voorkomen dat er extra risico's op dierziekten ontstaan. Dit betekent dat de mogelijkheden voor particulier natuurbeheer beperkt blijven tot het kiekendievengebied.</p>	
<p>Verwelius Projectontwikkeling B.V. Postbus 1795 1000 BT Amsterdam</p>	Kaarten	<p>Indiener geeft aan dat hij uit de kaarten niet goed kan opmaken welk deel van zijn bedrijf nu binnen de groenblauwe zone ligt. Op de kaart van de structuurvisie lijkt bijna 50% van zijn bedrijf binnen de zone te vallen terwijl op sommige kaarten van de PlanMER het perceel maar voor 10% binnen de zone ligt.</p>	<p>De kaarten uit de verordening groenblauwe zonen zijn bepalend voor de begrenzing en overgenomen in de structuurvisie. In de PlanMER zijn soms voor een bepaald onderwerp detailkaarten opgenomen waarbij de plangrens niet geheel duidelijk is. Voor het betreffende perceel is de exacte begrenzing nagegaan. Het perceel meet ruim 49 ha. Hiervan vallen 7 ha in het OostvaardersWold en 42 ha erbuiten. Ongeveer 15% van het perceel ligt daarmee in de zone.</p>	

VROM Postbus 30940 2500 GX Den Haag	Buizen	Indiener geeft aan dat er gewerkt wordt aan een nieuw structuurschema buisleidingen en vraagt de provincie hier in de structuurvisie rekening mee te houden.	De provincie heeft kennis genomen van de ruimtelijke analyse buisleidingstroken en tracés d.d. 1 december 2008 in het kader van de structuurvisie buisleidingen. Bij de verdere uitwerking van het OostvaardersWold zal met VROM contact worden opgenomen om in overleg het tracé en ruimtebeslag vast te leggen.	
Waterschap Zuiderzeeland Postbus 229 8200 AE Lelystad	Juridisch	Indiener verzoekt in het programma van eisen op te nemen dat de inrichting van de tocht in combinatie met een raster ervoor zorgt dat edelherten niet uit het OostvaardersWold kunnen.	In het programma van eisen is aangegeven dat de tocht zo moet worden ingericht dat de edelherten het gebied niet uit kunnen. Een raster is daarvoor een goede mogelijkheid. In de volgende fase wordt dit nader uitgewerkt.	
Waterschap Zuiderzeeland Postbus 229 8200 AE Lelystad	Financiën	Indiener geeft aan dat op blz. 65 wordt aangegeven dat het grondverzet t.b.v. realisatie van de waterrijke structuur, de belangrijkste kostenfactor is als het gaat om de inrichting van het gebied. Uit de "Globale kostenraming plan OostvaardersWold" die op 2 februari j.l. (versie van 23 januari) aan de gebiedspartners toegestuurd is, is echter op te maken dat de diverse ecoducten de grootste kostenpost vormen m.b.t. de inrichting van het OostvaardersWold. Indiener vraagt deze passage hierop aan te passen.	Indiener heeft gelijk dat niet het grondverzet ten behoeve van de waterrijke structuur, maar de realisatie van de ecopassages de belangrijkste kostenfactor vormt met betrekking tot de inrichting van het gebied. De passage hierover in de structuurvisie zal worden aangepast.	De passage over kosten in structuurvisie wordt aangepast.
Waterschap Zuiderzeeland Postbus 229 8200 AE Lelystad	Water	Indiener schetst het proces dat doorlopen is met betrekking tot het bepalen van de omvang van de waterberging voor Zuidelijk en Oostelijk Flevoland. Hierbij geeft indiener aan dat in de loop van de	Over dit onderwerp heeft ambtelijke en bestuurlijke afstemming plaatsgevonden tussen provincie en waterschap.	In de structuurvisie zullen de nieuwe uitgangspunten met betrekking tot water verwerkt worden. Dit werkt ook door

		<p>tijd een beter en nauwkeuriger beeld is ontstaan van de wateropgave.</p> <p>Indiener verwoordt in haar inspraakreactie enkele principiële discussiepunten ten aanzien van de structuurvisie. De discussiepunten omvatten:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Loslaten van de externe waterbergingsdoelstelling 2. Omvang van de autonome wateropgave 3. Verantwoordelijkheid van het waterschap met betrekking tot OostvaardersWold 4. Omvang van de wateropgave en de normering <p>In de structuurvisie is aangegeven dat geen uitwisseling plaatsvindt van water door kwel (pagina 48 en 80). Indiener stelt dat dit onjuist is omdat er wel kwel vanuit OostvaardersWold in de randtochten terechtkomt.</p> <p>Indiener adviseert om onderzoek te doen naar de aanwezigheid van kleischeuren in de bodem en op basis van dit onderzoek de minimale afstand tussen het watersysteem binnen OostvaardersWold en de randtochten te bepalen. Daarnaast wil indiener dat in het programma</p>	<p>In deel A van de antwoordnota wordt verder ingegaan op de discussiepunten 1 en 2. De discussiepunten 3 en 4 zijn momenteel onderwerp van afstemming tussen provincie en waterschap. Om beïnvloeding van dit proces te voorkomen, wordt in deze antwoordnota niet ingegaan op deze discussiepunten, maar wordt verwezen naar de uitkomsten van het afstemmingsproces tussen provincie en waterschap. Afspraken over financiën en de verantwoordelijkheid worden vastgelegd in de samenwerkingsovereenkomst.</p> <p>De randtochten worden in de ontwerpstructuurvisie gezien als onderdeel van het watersysteem van het OostvaardersWold. Kwel vanuit OostvaardersWold naar de randtochten toe wordt dan ook niet gezien als uitwisseling van water met de omgeving.</p> <p>Tijdens het opzetten van een monitoringsysteem voor OostvaardersWold wordt archeologisch en bodemkundig onderzoek verricht. Hierbij wordt ook de eventuele aanwezigheid van kleischeuren bepaald. Bij aanwezigheid van kleischeuren in het gebied tussen het watersysteem van OostvaardersWold en de randtochten</p>	<p>in het programma van eisen.</p> <p>De minimale afstand van 25 meter wordt opgenomen in het programma van eisen.</p>
--	--	---	---	--

		<p>van eisen opgenomen wordt dat de minimale afstand tussen de watergangen binnen OostvaardersWold en de randtochten minimaal 25 meter bedraagt (bij afwezigheid van kleischeuren).</p> <p>Indiener ziet graag dat de randtochten aan beide zijden duurzaam ingericht worden met een brede rietoever.</p> <p>Indiener ziet graag dat in het programma van eisen wordt opgenomen dat bij het realiseren van de verbinding tussen de randtochten, de strengen en de Lage Vaart waar mogelijk gebruik wordt gemaakt van het bestaande watersysteem. Indiener geeft aan dat diverse maatregelen zoals het plaatsen van duikers noodzakelijk zijn om het watersysteem van het omliggende gebied goed te laten functioneren.</p> <p>Indiener geeft aan dat ten behoeve van het doorspoelen van de randtochten inlaatwerken als aansluiting op de Hoge Vaart moeten worden gerealiseerd. Deze inlaatwerken zijn niet opgenomen in</p>	<p>worden technische maatregelen genomen om de kleischeuren te dichten. De minimale afstand van 25 meter wordt opgenomen in het programma van eisen.</p> <p>Vooralsnog wordt rekening gehouden met het profiel zoals weergegeven in afbeelding 19 op pagina 49 van de structuurvisie. De precieze breedte van het profiel is afhankelijk van de hoeveelheid water dat door deze randtochten moet worden afgevangen.</p> <p>Met het doorvoeren van de wijzigingen in het watersysteem naar aanleiding van de inspraakreactie van de indiener (zie deel A) en de inspraakreactie van Rijkswaterstaat wordt reeds waar mogelijk gebruik gemaakt van het bestaande watersysteem. Met het waterschap zijn tijdens ambtelijke werksessies de maatregelen zoals aangegeven door indiener reeds besproken.</p> <p>De inlaatwerken worden opgenomen in de structuurvisie.</p>	
--	--	--	--	--

		<p>de structuurvisie.</p> <p>Indiener geeft aan dat ook het opzetten van het waterpeil positieve effecten heeft op de waterkwaliteit binnen OostvaardersWold. In de structuurvisie wordt echter alleen de open verbinding met de Hoge Vaart aangedragen als positieve bijdrage aan de waterkwaliteit. Indiener verzoekt om de teksten op pagina 31 van de structuurvisie op dit punt aan te passen.</p> <p>Indiener merkt op het gebied van fasering op dat eerst gestart moet worden met de aanleg van de randtochten alvorens gestart kan worden met de werkzaamheden aan het watersysteem binnen OostvaardersWold.</p> <p>Indiener geeft aan dat er geen sprake is van een bergingsopgave maar van een wateropgave. Daarnaast geeft indiener aan dat het niet gaat om een opgave van 400 ha, maar van 340 ha (interne wateropgave).</p> <p>Indiener stelt dat de constatering in de PlanMER dat de waterkwaliteit buiten de groenblauwe zone bij de variant kijknatuur slechter is dan bij de andere alternatieven niet juist is. Door de lange verblijftijden en optimale condities voor</p>	<p>Het opzetten van het waterpeil heeft inderdaad positieve effecten op de waterkwaliteit. De teksten van de structuurvisie worden op dit onderdeel aangepast. Overigens vervalt door de inspraakreactie van indiener (zie deel A) de tekst over de effecten van de open verbinding met de Hoge Vaart op de waterkwaliteit.</p> <p>De structuurvisie gaat niet in deze mate van detail in op de fasering van de uitvoering. In de verdere uitwerking wordt de fasering gedetailleerd. Daarbij wordt aandacht besteed aan dit onderdeel.</p> <p>Het gaat inderdaad om een wateropgave en niet om een bergingsopgave. Waterberging is daarbij een mogelijke maatregel om de wateropgave te verkleinen. De structuurvisie wordt waar nodig hierop aangepast. Voor de omvang van de opgave, zie deel A van deze antwoordnota.</p> <p>In het onderzoek naar de effecten op de waterkwaliteit buiten de groenblauwe zone is rekening gehouden met de door indiener genoemde aspecten. De kwaliteit van het uitstromende water wordt in deze variant daarom als matig tot slecht beoordeeld.</p>	
--	--	--	---	--

		<p>onderwaterplanten wordt immers ingezet op uitputting van nutriënten. Indiener verzoekt om de PlanMER op dit punt aan te passen.</p> <p>Indiener geeft aan dat in de PlanMER het voorkeursalternatief de grootste ontgravingsdiepte kent en daardoor foutief de beoordeling neutraal meekrijgt voor het beoordelingscriterium "mobilisatie arseen".</p>	<p>De ontgravingsdiepte van het voorkeursalternatief is gelijk aan de variant zwerfnatuur. Het voorkeursalternatief hoort dan ook dezelfde beoordeling te krijgen. Dit zal in de toelichting op de PlanMER worden meegenomen.</p>	
<p>Weevers, C.P.D. De smaragd 9 8255 AM Swifterbant</p>	<p>Algemeen</p>	<p>Indiener geeft aan dat hij het onverantwoord vindt om goede landbouwgrond te bestemmen voor natuur.</p>	<p>De keuze om het OostvaardersWold te realiseren is gemaakt in 2006, bij het vaststellen van het Omgevingsplan Flevoland 2006. Deze keuze is gebaseerd op een afweging van meerdere, heel verschillende belangen. De onderbouwing hiervoor is te vinden in het Omgevingsplan Flevoland 2006.</p>	
<p>Wilzing, H. A. Winkelweg 37 3896 LH Zeewolde</p>	<p>Landbouw</p>	<p>Indiener geeft aan dat hij een gezamenlijk machinepark heeft met twee collega-ondernemers die verplaatst moeten worden. Hij merkt op dat hier sprake is van een samenwerkingsverband wat niet genoemd wordt in de LER.</p>	<p>Bij de inventarisatie is gekeken naar formele samenwerkingsverbanden. In deel A van deze antwoordnota is ingegaan op de mogelijke logistieke effecten (bereikbaarheid en omrijden) met betrekking tot het gezamenlijk gebruik cq uitruilen van gronden.</p> <p>Wanneer in dit geval sprake is van een formeel vastgelegd, gezamenlijk machinepark, dan zal daar bij de waardebepaling van de bedrijven in de zone rekening mee worden gehouden en kan het bedrijf buiten de zone in aanmerking komen voor planschade.</p>	
<p>Winkelman namens mts. Ramshorst van, A. en Borren, E.</p>	<p>Juridisch</p>	<p>Voor de indieners is niet duidelijk waarom in de doelstellingen voor OostvaardersWold in tegenstelling</p>	<p>Realisatie van OostvaardersWold is ingegeven vanuit verschillende doelstellingen. Dit betreft doelstellingen die</p>	

<p>Postbus 307 5240 AH Rosmalen</p>		<p>tot in het Omgevingsplan Flevoland 2006 geen aandacht is besteed aan de agrarische belangen. De landbouw kan als een bijdrage aan het realiseren van de groenblauwe zone worden aangemerkt.</p>	<p>zijn afgeleid uit opgaven die er voor OostvaardersWold liggen. Het realiseren van de doelstellingen betekent een omvorming van OostvaardersWold van landbouwgebied naar natuur- en recreatiegebied. Het door indieners bedoelde fragment uit het Omgevingsplan Flevoland 2006 ging er vanuit dat de opgaven zich zou laten combineren met extensieve landbouw. In deel A van de antwoordnota is ingegaan op de mogelijkheden voor agrarisch en particulier natuurbeheer. Deel C van de structuurvisie geeft aan welke gedeelten van het Omgevingsplan Flevoland 2006 met de structuurvisie wijzigen. Tot die gedeelten hoort ook het fragment uit het Omgevingsplan Flevoland 2006 dat indieners noemen.</p>	
<p>Winkelman namens mts. Ramshorst van, A. en Borren, E. Postbus 307 5240 AH Rosmalen</p>	<p>Financiën</p>	<p>Indiener geeft aan dat het bedrijf van zijn cliënt mogelijkwerijs opnieuw verplaatst moet worden, ten behoeve van de realisering van natuur en recreatie. Indiener merkt op dat zijn cliënt in beginsel tegen een gehele of gedeeltelijke verplaatsing van hun agrarisch bedrijf geen overwegende bezwaren heeft, wanneer dat in het kader van het algemeen belang noodzakelijk is. Wel dient er dan overeenstemming te worden bereikt over de uitgangspunten van een dergelijke verplaatsing en de toe te kennen schadevergoeding. Cliënt heeft in het recente verleden reeds aangegeven bereid te zijn daartoe met de provincie te onderhandelen.</p>	<p>De provincie waardeert het feit dat de cliënt van indiener in beginsel geen overwegende bezwaren heeft tegen een gehele of gedeeltelijke verplaatsing van zijn agrarisch bedrijf ten behoeve van de realisatie van natuur en recreatie. Graag wordt met cliënt het gesprek aangegaan over de specifieke mogelijkheden voor gehele of gedeeltelijke verplaatsing van zijn bedrijf en de bijbehorende vergoeding. Uitgangspunt daarvoor is een volledige schadeloosstelling op basis van de agrarische waarde.</p>	
<p>Winkelman namens</p>	<p>Wind</p>	<p>Indiener ziet niet dat sanering van</p>	<p>In het Omgevingsplan Flevoland 2006 is als</p>	

<p>mts. Ramshorst van, A. en Borren, E. Postbus 307 5240 AH Rosmalen</p>		<p>de aanwezige windmolens noodzakelijk is. Hij verwijst daarbij naar de windturbines aan de Oostvaardersdijk nabij het Natura 2000 gebied Markermeer-IJmeer.</p>	<p>beleidslijn voor de gehele provincie opgenomen een traject van saneren en opschalen. Dit beleid is in het Omgevingsplan Flevoland 2006 onderbouwd. De noodzaak van het saneren is daarmee vastgelegd. Het samengaan van het genoemde windpark met de Natura 2000 doelen in het Markermeer en IJmeer kan niet 1 op 1 worden doorvertaald naar de situatie in het OostvaardersWold. De gewenste natuurkwaliteit in het OostvaardersWold is een andere en het beleven van de natuur voor recreanten is ook een belangrijk doel</p>	
<p>Winkelman namens mts. Ramshorst van, A. en Borren, E. Postbus 307 5240 AH Rosmalen</p>	<p>Landbouw</p>	<p>Indiener vraagt zich af met welke (autonome) ontwikkelingen rekening is gehouden bij de vaststelling van het referentiesituatie?</p>	<p>Bij de autonome ontwikkeling van de landbouw is rekening gehouden met het vigerende Nederlandse beleid, het Gemeenschappelijk Landbouw Beleid en diverse Europese richtlijnen. In het referentiescenario is voor de landbouw geen rekening gehouden met de beperkingen die voortkomen uit de specifieke ontwikkelingsruimte van individuele bedrijven.</p>	
<p>Winkelman namens mts. Ramshorst van, A. en Borren, E. Postbus 307 5240 AH Rosmalen</p>	<p>Wind</p>	<p>Indiener geeft aan dat nagegaan moet worden in hoeverre windturbines ter plekke gevestigd kunnen blijven mede gelet op de omvang van het onderzoeksgebied. Een slimme inrichting maakt naar mening van de inspreker een combinatie van agrarische bedrijfsvoering en windmolens mogelijk.</p> <p>Indiener constateert dat onduidelijk</p>	<p>In het plangebied van het OostvaardersWold staan 27 windturbines opgesteld. Belangrijke doelstellingen van het project zijn het creëren van topnatuur en het bieden van een unieke ervaring op het gebied van natuurgerichte recreatie. Het opwekken van windenergie gaat niet samen met deze doelstellingen.</p> <p><i>Natuurbeleving</i> De natuurbeleving staat centraal in dit gebied dat grenst aan de dichtbevolkte</p>	

		<p>is waarop de conclusie is gebaseerd dat windturbines in de zone kunnen leiden tot barrièrewerking. Persoonlijke ervaring leert dat er geen sprake is van een substantiële afname van het vogelbestand als gevolg van de nu aanwezige turbines in het plangebied. Onduidelijk is welk referentiekader bij de effectbeoordeling wordt gehanteerd en waarop de conclusie van barrièrewerking is gebaseerd.</p>	<p>Randstad. Natuurbeleving en windturbines gaan om twee redenen niet met elkaar samen. De landschappelijk wrijving tussen beide is evident; een meerderheid van de bezoekers zal het beeld natuur niet associëren met dat van windturbines en het visueel hinderlijk vinden. Naast deze visuele hinder zal ook het geluid dat windturbines produceren als hinderlijk worden ervaren. Anders dan het geluid van de snelwegen in het gebied en passerende vliegtuigen is het geluid van een windturbine (nabij de turbine vergelijkbaar met een druk kantoor) voor veel mensen nieuw en vreemd. Het zal daarom al snel als vervelend en hinderlijk worden ervaren.</p> <p>Naast de natuurbeleving vormen het benodigde onderhoud en de ontsluiting van het de windturbines belangrijke redenen voor sanering.</p> <p><i>Onderhoud</i> Net als auto's is het noodzakelijk dat windturbines regelmatig onderhoud krijgen, soms gaan er ook onderdelen stuk (turbines, rotorbladen) die vervangen moeten worden. Hiervoor moeten onderhoudsteams en incidenteel grote mobiele kranen naar de windturbines toe. Deze activiteiten werken verstorend op de doelsoorten waarvoor het gebied wordt ingericht. In de Plan MER is daarnaast aangegeven dat de windturbines een barrière kunnen vormen voor de vogels die gebruik maken van het gebied.</p>	
--	--	--	---	--

			<p><i>Ontsluiting</i> Windturbines zijn geen op zichzelf staande apparaten. Er loopt een ontsluitingsweg naar toe en de stroom moet worden afgevoerd. Om het OostvaardersWold te maken is grootschalig grondverzet nodig, ook worden nieuwe waterpartijen gerealiseerd. Voordat gestart kan worden met het grondverzet zullen de kabel en weg naar de windturbine verwijderd moeten worden. Het verwijderen en vervolgens weer opnieuw verbinden van de windturbines is een te kostbare aangelegenheid. Een verdere kostenopdrijvend factor is dat een aantal turbines tussen of in waterpartijen gesitueerd zal zijn wat noodzaakt tot forse extra investeringen in de vorm van kunstwerken en dergelijke.</p>	
Zonnehoeve, IJzendoorn, P. Priempad 6 3896 LJ Zeewolde	Beheer	<p>Indiener geeft aan dat boeren het beheer van het OostvaardersWold, wat betreft runderen en paarden goed kunnen uitvoeren. Begrazing, druk, afstemming is daarbij beter mogelijk en de dieren kunnen dan ook gewoon voor menselijke consumptie gebruikt worden. Bovendien kan het gebied dan gewoon opengesteld worden voor bezoekers wat belangrijk is voor een basis van gevoel, respect voor leven in onze cultuur.</p>	<p>Voor de Oostvaardersplassen is gekozen voor een zo natuurlijk mogelijk systeem. In een dergelijk systeem is het van belang dat de dieren ook jaarrond aanwezig zijn, omdat alleen dan de draagkracht van het gebied ook daadwerkelijk bepalend kan zijn voor de omvang van de populaties. Met landbouwhuisdieren is uitstekend begrazing uit te voeren, maar dan is het te beschouwen als een beheermaatregel die constant bijgestuurd moet worden door de beheerder. Op basis van het ICMO-rapport (zie ook deel A) is besloten het OostvaardersWold ook open te stellen voor hekrunderen en konikpaarden. Vanwege de risico's op dierziekten is een combinatie tussen wilde hoefdieren en landbouwvee niet gewenst. Binnen het OostvaardersWold is ook het gedeelte met de grote grazers toegankelijk</p>	

			voor recreanten. Daarbij zal er vanzelfsprekend aandacht zijn voor de manier waarop met deze dieren omgegaan moet worden.	
Zwanenburg, C.G. Kluutweg 3 1348 RA Almere	Bekabeling	Indiener vraagt duidelijkheid over de bekabelinginfrastructuur langs de Scholleveerweg. Hij vraagt of de hoogspanningskabels verlegd moeten worden, en geeft aan dat dit gepaard gaat met hoge kosten en rendementsverlies	Het is afhankelijk van de diepte waarop de kabels liggen of het al dan niet noodzakelijk zal zijn deze te verleggen. Bij het maken van een concreet inrichtingsplan zal hiermee rekening worden gehouden. In de investeringsramingen is hier in algemene zin een post voor opgenomen.	
Zwanenburg, C.G. Kluutweg 3 1348 RA Almere	Natuur	Indiener vraagt of het niet mogelijk is om in plaats van een afsluiting van de Scholleveerweg te kiezen voor het plaatsen van wildroosters, vergelijkbaar met die in de Praamweg bij de Oostvaardersplassen.	Binnen de PlanMER is in de variant natuurpark onderzocht wat de effecten zijn van een snelheidsreductie op de Scholleveerweg in combinatie met wildroosters. Geconcludeerd is dat dit grote risico's oplevert voor de verkeersveiligheid. De ervaring bij de Praamweg leert ook dat de konikpaarden en waarschijnlijk ook de hekrunderen het warme asfalt graag gebruiken als rustplek. Doorstroming van het verkeer wordt daarmee ernstig belemmerd. Een tweede reden om niet voor een gelijkvloerse kruising te kiezen is het risico's op dierziekten. Landbouwverkeer over de Scholleveerweg zou dan direct in aanraking kunnen komen met de grote grazers. In het ontwerp is als randvoorwaarde opgenomen dat die directe contacten vermeden moeten worden.	

Deel C:

Conclusies voor structuurvisie en PlanMER

Op basis van de ontvangen reacties wordt aan de Stuurgroep en daarna aan Gedeputeerde en Provinciale Staten voorgesteld een aantal wijzigingen door te voeren in de structuurvisie. Daarnaast wordt in de vorm van een toelichting op de PlanMER een aantal elementen uit de MER-beoordeling verduidelijkt. Een inhoudelijke toelichting op deze voorstellen is in deel A en B van de antwoordnota opgenomen. Hieronder zijn de hoofdlijnen van wijziging kort weergegeven.

A. Wijzigingen in de structuurvisie.

- Watersysteem.

In de structuurvisie zal de tekst over het watersysteem worden aangepast. De besluitvorming binnen het waterschap leidt ertoe dat er gekozen wordt voor een regenwatergestuurd systeem. De consequenties van deze keuze voor de precieze waterbergingsopgave en het programma van eisen wordt in de tekst verwerkt.

De aanpassingen betreffen:

- de externe wateropgave wordt losgelaten
- de interne wateropgave wordt 340 ha
- er komt geen open verbinding met de Hoge Vaart, in plaats daarvan komen er inlaatwerken
- de hoogte van het waterpeil en de mate van fluctuatie

De afvoer van de randtocht aan de noordoostzijde verloopt niet meer richting noordoosten, maar sluit samen met de overige watergangen aan op de Wulptocht. Dit wordt in het ruimtelijk ontwerp aangepast.

- Infrastructuur.

Het kaartmateriaal voor de infrastructuur wordt verduidelijkt.

Op de plankaart zal ook een aanduiding worden opgenomen van de ruimtelijke reservering voor het knooppunt Almere-Buiten Oost.

In de structuurvisie wordt opgenomen dat de inrichting van de Bosruiterweg geschikt wordt gemaakt voor landbouwverkeer.

Voor de Flediteweg wordt opgenomen dat voor het bestemmingsverkeer een oplossing wordt gezocht.

De fietsroute aan de noordoostzijde zal langer doorlopen over de kade en het meest noordelijke gedeelte wordt gerealiseerd als vrijliggend fietspad langs de Dodaarsweg

In het programma van eisen wordt opgenomen dat voor het grondlichaam van de A6 voldoende drooglegging wordt gegarandeerd.

In de structuurvisie is opgenomen dat er voor de Vogelweg snelheidsreducerende maatregelen worden genomen. In het programma van eisen staat dat de Vogelweg een 60 kilometerzone krijgt ter hoogte van het OostvaardersWold. De tekst in de samenvatting en het programma van eisen wordt aangepast.

- Recreatie

De teksten over recreatie worden op een aantal punten aangepast. Hiermee wordt duidelijker aangegeven wat de functie van de poorten is en welke ruimte daar is voor recreatieve ontwikkelingen.

Deze aanpassingen betreffen:

- de functie van de verschillende typen poorten wordt duidelijker beschreven
- de poort bij de Ibisweg wordt aangemerkt als primaire poort
- de beschrijving van de economische effecten wordt aangescherpt. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de meest recente onderzoeksrapportages

- Relatie met omgeving

De paragraaf over de overgangszone Almere wordt aangepast, hierin wordt aangegeven dat de recreatieopgave van Almere afhankelijk is van besluitvorming over de schaa sprong van Almere.

In het programma van eisen wordt opgenomen dat er binnen het OostvaardersWold inrichtingsmaatregelen worden genomen om verspreiding van onkruid tegen te gaan.

- Realisatie (paragraaf financiën)

In de paragraaf over realisatie zal duidelijker worden aangegeven dat de bijdrage van Almere voor de recreatieve opgave gekoppeld is aan de groei van Almere.

In de paragraaf financiering zal worden aangegeven dat voor de inrichting niet het grondverzet maar de ecoducten de grootste kostenpost zijn.

B. Toelichting op de PlanMER

De PlanMER zoals nu ter inzage heeft gelegen is de PlanMER waarover de commissie voor de m.e.r. advies heeft uitgebracht. Aan dit rapport wordt naar aanleiding van het overleg met de commissie voor de m.e.r. een erratum toegevoegd over de effecten voor ganzen en smienten. Juridisch gezien is dat de PlanMER die dient als onderbouwing voor het besluit.

Uit de bijeenkomsten en de inspraakreacties komt ook naar voren dat de PlanMER soms lastig te volgen is. De PlanMER beschrijft de stappen die genomen zijn om van een drietal alternatieven te komen tot een voorkeursalternatief. Alle onderdelen van het ontwerp zijn op die wijze wel beoordeeld, maar het is voorstelbaar dat dit niet altijd even goed terug te vinden is. Daarom zal in aanvulling op de PlanMER een toelichtende notitie worden gemaakt waarin alleen die onderdelen van de PlanMER zijn beschreven die van belang zijn voor het ontwerp zoals opgenomen in de structuurvisie. In deze notitie zal voor onderdelen waarover veel vragen zijn gesteld de toelichting iets meer uitgewerkt worden.

Aandachtspunten voor deze toelichtende notitie zijn:

- De beschrijving en beoordeling van het regenwatersysteem;
- Een toelichting op de informatie over de mate van kwel en de kwaliteit van de kwel;
- De routes voor autoverkeer, landbouwverkeer en fietsverkeer in de omgeving van de Scholle vaarweg;
- De beschikbare informatie over dierziekten, waar veel vragen over gesteld zijn zal in een bijlage worden toegevoegd.
- Hoe omgegaan wordt met de precieze effecten op windmolens nabij het OostvaardersWold.

Daarnaast zal een aparte brochure worden opgesteld waarin het proces en de uitkomsten van de PlanMER voor een breed publiek te volgen zijn.

Tot slot zal er nog een aantal ambtshalve wijzigingen worden doorgevoerd. Dit zijn aanpassingen van teksten of kaarten waarbij sprake is van kleine inconsistenties of onduidelijkheden. Deze hebben niet direct geleid tot vragen of opmerkingen van de insprekers, maar het is wel wenselijk ze in de eindversie van de stukken te corrigeren. Geen van deze ambtshalve wijzigingen houdt een verandering van koers of visie in.

Aanvullende brieven antwoordnota.

de heer/mevrouw van Overbeek
Gruttoweg 15
3897 LS ZEEWOLDE
en
familie van Overbeek
Gruttoweg 9
3897 LS Zeewolde

Datum

19 MEI 2009

Onderwerp

Reactie ontwerp-structuurvisie OostvaardersWold

Bijlagen

1

Uw kenmerk

Ons kenmerk

835296

Geachte familie van Overbeek,

Op 9 maart heeft u een zienswijze op de ontwerp-structuurvisie OostvaardersWold verzonden. Deze zienswijze is binnen de inspraaktermijn ontvangen, maar per abuis niet in de antwoordnota opgenomen. Hierover is reeds telefonisch contact met u opgenomen, en per brief nogmaals onze excuses hiervoor.

Wij zullen er zorg voor dragen dat uw brief en de beantwoording alsnog wordt toegevoegd aan de antwoordnota zodat Provinciale Staten deze kan betrekken bij de besluitvorming over de structuurvisie.

Een groot deel van de door u gemaakte opmerkingen komt overeen met opmerkingen van andere insprekers, voor die onderdelen verwijzen wij daarom naar de antwoordnota van april 2009, die bij deze brief als bijlage is toegevoegd.

In punt 1 en 3 gaat u in op de snelheidsbeperkingen voor de Vogelweg, u vindt deze ongewenst. Daarbij geeft u aan dat de Vogelweg volgens u niet als sluiproute bestempeld kan worden, omdat het hier een provinciale N-weg betreft.

Zoals in deel B van de antwoordnota ook is opgenomen worden op de Vogelweg maatregelen genomen om de maximumsnelheid te beperken ter hoogte van het OostvaardersWold. Dit is ingegeven door drie redenen; het terugdringen van sluihverkeer, een reductie van geluidsoverlast en het veiliger maken van de kruisingen met fietspaden.

Met het terugdringen van sluihverkeer wordt bedoeld sluihverkeer dat in principe gebruik kan maken van de A6. Zoals ook op pag. 41 van de ontwerp-structuurvisie is aangegeven staat de gehele Vogelweg op dit moment bekend als een onveilige route. Door wijziging van de vormgeving is het mogelijk de maximumsnelheid te beperken. Dezelfde formulering zal worden opgenomen op pag. 19 en in het programma van eisen.

In punt 2 geeft u aan dat de mening van de mensen in het participatieproces volgens u betekent dat er groot draagvlak aanwezig is omdat er slechts 30 mensen deelnamen aan de ontwerpessie. Het participatieproces bestond uit een aantal onderdelen, ongeveer 30 mensen hebben deelgenomen aan een ontwerpessie, de resultaten hiervan zijn getoetst bij een veel bredere groep mensen. In totaal hebben ruim 500 mensen een bijdrage geleverd aan het participatieproces, dit kan worden beschouwd al een betrouwbaar en representatief beeld.

In punt 4 geeft u aan dat de aanpassingen aan infrastructuur ten tijde van de uitvoering hinder veroorzaken en dat dit niet wordt beschreven. In de PlanMER is een aparte paragraaf opgenomen over de effecten in de aanlegfase, de aanleg van infrastructuur is daarin meegenomen.

In punt 5 gaat u in op de populatie grote grazers in de Oostvaardersplassen, u vraagt zich af of deze populatie wel gezond is en u geeft aan dat de politiek verantwoording moet nemen voor de welzijnseisen. In de antwoordnota wordt onder punt 4 (het natuurbeheer) ingegaan op het beleid voor de grote grazers en de politieke keuzes die gemaakt zijn door de minister van LNV en de Tweede Kamer naar aanleiding van het rapport van de ICMO-commissie. Snelle realisatie van het OostvaardersWold is een van de aanbevelingen van deze commissie, ingegeven vanuit het oogpunt van dierenwelzijn. De gezondheidstoestand van de dieren wordt goed gemonitord en in de rapporten die genoemd zijn in punt 6b van de antwoordnota kunt u hier meer informatie over vinden.

In punt 6 geeft u aan de term zo min mogelijk overlast onduidelijk te vinden. U vindt elke vorm van overlast ongewenst en schadelijk. Zoals in punt 11 van de antwoordnota aangegeven heeft bij de opstelling van de structuurvisie een belangafweging plaatsgevonden. De realisering van het OostvaardersWold vindt plaats voor het algemeen belang. De voordelen wegen zwaarder dan de nadelen. Desondanks kan de realisering van het OostvaardersWold voor een aantal mensen schade tot gevolg hebben. Na vaststelling van het bestemmingsplan geldt daarvoor een regeling in het kader van de Wet Ruimtelijk Ordening.

Punt 7 en 8 van u brief worden beantwoord in de antwoordnota onder punt 6a - risico's op toename van wildschade en onder punt 6b - risico's voor de verspreiding van dierziekten.

In punt 9 geeft u aan dat de potentie van het OostvaardersWold niet afgewogen is ten opzichte van de betekenis van het huidige gebied. De afweging om tot realisatie van het OostvaardersWold te komen is gemaakt in het Omgevingsplan 2006. De onderbouwing daarvoor is opgenomen in de toen opgestelde strategische milieubeoordeling.

In punt 10 stelt u de verordening groenblauwe zone als zeer negatief te ervaren en het tempo dat de provincie hanteert bij het doorlopen van de procedures veel te hoog te vinden. Wij betreuren het dat de verordening en het tempo deze reactie bij u oproept, maar hebben bewust gekozen voor duidelijkheid en snelheid, omdat langdurige onzekerheid door veel mensen als zeer bezwaarlijk wordt ervaren.

In punt 11 en 12 gaat u in op de economische uitvoerbaarheid en financiële haalbaarheid. In de antwoordnota is hier onder punt 12 op ingegaan.

In punt 13 geeft u aan dat het u bevreemdt dat er geen specifieke doelstellingen voor de landbouw gelden. De doelstellingen die zijn geformuleerd zijn doelstellingen die binnen de contouren van het OostvaardersWold gerealiseerd moeten worden. Dit wil niet zeggen dat er geen aandacht is voor de landbouw of dat er geen randvoorwaarden worden gehanteerd. In de politieke discussie is juist de positie van de landbouw volop aan de orde geweest. Het gaat dan o.a. om het voorkomen van overlast op de omgeving maar ook over de keuze van Provinciale Staten om de landbouwbedrijven die moeten verdwijnen uit het gebied in aanmerking te laten komen voor een volledige schadeloosstelling. Bij de realisatie van het project wordt hier nadrukkelijk inhoud aan gegeven.

De wijzigingen van het Omgevingsplan Flevoland, zoals opgenomen op blz. 83 t/m 85 van de structuurvisie zijn onderdeel van de besluitvorming door Provinciale Staten. Ook hier konden gedurende de inspraaktermijn bedenkingen worden ingediend, voor zover het ging om wijzigingen.

U geeft terecht aan dat het vinden van een passende plek elders voor de huidige bewoners van het toekomstige OostvaardersWold niet eenvoudig zal zijn, vanwege de uniciteit van de locatie, gronden en bedrijfsgebouwen. Het vinden van een volledig vergelijkbaar bedrijf zal vrijwel onmogelijk zijn. Op sommige punten zal een bedrijf elders een mindere kwaliteit bieden dan het huidige bedrijf. Er zijn echter ook zaken waarop een bedrijf elders mogelijk een hogere kwaliteit kan bieden, bijvoorbeeld de concrete ligging, de bereikbaarheid of de grootte. In alle gevallen geldt dat het verschil in waarde tot uitdrukking zal komen in de schadeloosstelling. Concreet betekent dit dat een agrariër bij verplaatsing naar een nieuwe locatie financieel in de gelegenheid wordt gesteld om zodanige investeringen in bedrijfsgebouwen te doen, dat er een situatie van vergelijkbare kwaliteit met de huidige situatie ontstaat.

Er wordt in nauwe samenwerking met de Dienst Landelijk Gebied gezocht naar passende oplossingen. Meerdere teams van deskundigen houden zich daar op dit moment dagelijks mee bezig om de ambitie te kunnen waarmaken.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Flevoland,
de secretaris,

de voorzitter

mr. drs T. van der Wal

L. Verbeek

Recreatiegebied Erkemederstrand
de heer J. Chaigneau
Erkemederweg 79
3896 LB ZEEWOLDE

Datum
19 MEI 2009

Bijlagen

Uw kenmerk

Ons kenmerk
833857

Onderwerp

Inspraak ontwerp-structuurvisie OostvaardersWold

Geachte heer Chaigneau,

Op 11 maart heeft u per fax een inspraakreactie op de structuurvisie en PlanMER OostvaardersWold ingediend. Dezelfde brief heeft u de dag daarna per post ook verzonden. Door een technisch mankement van ons FAX-apparaat is uw inspraakreactie van 11 maart niet ontvangen. De reactie per brief is buiten de inspraaktermijn verzonden en daarom niet meegenomen in de antwoordnota. Naar aanleiding van uw reactie hebben we dit uitgezocht en geconcludeerd dat uw reactie wel binnen de inspraaktermijn is ingediend. Wij vinden het heel vervelend dat dit gebeurd is, daarvoor onze excuses. Hierbij ontvangt u alsnog het antwoord op de door u ingediende reactie, deze zal worden toegevoegd aan de antwoordnota en zo worden meegenomen bij de besluitvorming.

In u reactie geeft u aan dat de oversteek van Flevoland naar Gelderland over het Erkemederstrand loopt en dat dit negatieve gevolgen kan hebben voor uw bedrijf. U heeft hier ook in het kader van het Omgevingsplan reeds op gereageerd. Als alternatief stelt u voor de oversteek plaats te laten vinden ter hoogte van het natuurgebied ten noorden van het Erkemederstrand.

Wanneer u kijkt naar de plankaart OostvaardersWold, is te zien dat er ten opzichte van het omgevingsplan Flevoland 2006 een aanpassing is doorgevoerd ten aanzien van de oversteek naar Gelderland. In het omgevingsplan was nog sprake van een breed aangeduid zoekgebied, terwijl er in de structuurvisie OostvaardersWold in de vorm van een indicatieve pijl is aangegeven waar de aansluiting zal worden gerealiseerd.

Op basis van nader onderzoek naar de randvoorwaarden voor edelherten is overleg geweest met de Provincie Gelderland en de gemeenten Zeewolde, Nijkerk, Putten en Ermelo over de meest logische plek om de oversteek naar Gelderland te realiseren. Er is gekeken naar de bestaande functies aan weerszijden van het Nuldernauw, naar de ligging van de A28 ten behoeve van de realisatie van een ecoduct en naar de eventuele maatregelen in en nabij het water om de oversteek voor edelherten mogelijk te maken.

Geconcludeerd is dat edelherten goede zwemmers zijn en dat het daarvoor niet nodig is om specifieke maatregelen in het water te nemen in de vorm van stapstenen of eilandjes.

Aan weerszijden van het Nuldernauw bevinden zich recreatiegebieden die redelijk intensief gebruikt worden. De Flevolandse kustlijn is minder bebouwd dan de Gelderse kustlijn en vrijwel over de hele breedte te passeren door edelherten.

Voor de realisatie van een ecopassage voor de A28 is geconcludeerd dat het gebied net ten zuiden van de polder Arkemheen de beste mogelijkheden biedt voor het realiseren van een robuuste aansluiting.

Op basis van dit onderzoek en het overleg met de betrokken gemeenten en provincies en gekozen voor een aansluiting die aan Flevolandse zijde geheel door bestaande bos en natuurgebieden loopt en waarbij de oversteek in de nabijheid van polder Arkemheen kan plaatsvinden. Deze aansluiting loopt daarmee ten noorden van het recreatiegebied Erkemederstrand. Dit betekent dat er geen sprake is van het in tweeën delen van uw bedrijf, maar een bewuste keuze voor het natuurgebied aan de noordzijde, conform het voorstel in uw reactie.

De aansluiting is nog indicatief aangegeven omdat er bij de nadere uitwerking van de aansluiting gekeken moet worden in hoeverre er maatregelen nodig zijn om de oversteek tot een bepaalde zone te beperken of dat er ook ruimte is om de natuur- en recreatiefunctie meer te integreren. Indien dit laatste aan de orde is zal dit vanzelfsprekend in overleg gaan met u als ondernemer van dit recreatiegebied.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Flevoland,
de secretaris, de voorzitter,

mr. drs T. van der Wal

L. Verbeek

Postbus 55
8200 AB Lelystad

Telefoon
(0320)-265265

Fax
(0320)-265260

E-mail
provincie@Flevoland.nl

Website
www.flevoland.nl

de heer S.A. Dubbelboer
Duikerweg 5
3897 LM ZEEWOLDE

Datum
09 JUNI 2009
Onderwerp

Bijlagen
2

Uw kenmerk

Ons kenmerk
843354

Inspraakreactie ontwerp-structuurvisie en PlanMER OostvaardersWold

Geachte heer Dubbelboer,

Op 10 maart heeft u een zienswijze op de ontwerp-structuurvisie OostvaardersWold en op de PlanMER groenblauwe zone OostvaardersWold verzonden. U heeft deze reactie gemaild naar het algemene mail-adres van de provincie Flevoland. Per abuis is deze reactie niet ingeboekt als ingekomen post en ook niet doorgezonden naar de projectorganisatie OostvaardersWold. Hierdoor is uw reactie niet opgenomen in de antwoordnota.

Onze excuses hiervoor. Wij zullen er zorg voor dragen dat uw brief en de beantwoording alsnog wordt toegevoegd aan de antwoordnota zodat Provinciale Staten deze kan betrekken bij de besluitvorming over de structuurvisie.

Een groot deel van de door u gemaakt opmerkingen komt overeen met opmerkingen van andere insprekers, voor die onderdelen verwijzen wij daarom naar de antwoordnota van april 2009, die bij deze brief als bijlage is toegevoegd. Zo verwijst u naar de inspraakreactie van de LTO, deze is beantwoord in de antwoordnota, evenals vragen over overlast door veronkruiding of water. Verder wordt in de antwoordnota uitgebreid ingegaan op de argumenten en overwegingen ten aanzien van de infrastructuur.

Op een aantal vragen gaan wij hieronder in.

U geeft aan dat de situatie voor schoolgaande kinderen verslechtert. Wij delen deze mening niet, door de realisatie van meer losliggende fietspaden wordt de situatie voor schoolgaande kinderen op veel plekken juist veiliger.

In de structuurvisie wordt voorgesteld de Flediteweg van karakter te veranderen. Nu is de weg nog toegankelijk voor autoverkeer, maar in de toekomst wordt de weg omgevormd tot fietsverbinding. In de antwoordnota geeft de provincie aan dat de alternatieven voor het autoverkeer voldoende zijn om de bereikbaarheid van Zeewolde te garanderen. Voor het bestemmingsverkeer wordt een oplossing gezocht. Denkbaar is dat de bewoners van de Zuidlob de Flediteweg voor sociaal verkeer mogen blijven gebruiken, waarbij door de vormgeving van de Flediteweg de veiligheid van de fietsers en grote grazers die daar rondlopen geborgd wordt.

Fietsverkeer kan blijvend gebruik maken van de Flediteweg. Door het afsluiten van de Flediteweg voor het auto- en landbouwverkeer zal de verkeersveiligheid voor het fietsverkeer aanzienlijk verbeteren. In nauw overleg met de gemeente Zeewolde zal bij de verdere uitwerking naar passende oplossingen worden gezocht, die de sociale veiligheid voor (schoolgaande) fietsers voldoende waarborgen.

U zegt dat de extra voorzieningen voor infrastructuur niet zijn meegenomen in de PlanMER. Onder extra voorzieningen voor infrastructuur wordt o.a. bedoeld de omlegging van de Adelaarsweg en de

Adelaarsbrug, de realisatie van meer fietspaden en de aanleg van ecoducten. Deze maatregelen zijn allemaal meegewogen in de PlanMER, doordat ze zijn opgenomen in minimaal één van de onderzochte varianten. Of een omrijdafstand acceptabel is is natuurlijk voor elke persoon anders, maar in de PlanMER en de ontwerp-structuurvisie is dit afgezet tegen de gemiddelde rijafstanden in Zuidelijk Flevoland.

In uw brief stelt u dat het advies om de robuuste verbinding zo snel mogelijk te realiseren en deze open te stellen voor Konikpaarden, edelherten en Heckrunderen geen onderdeel is van het ICMO-advies, maar slechts is opgenomen in een bijlage. Dit is niet juist. Dit advies is het antwoord van de commissie op één van de drie vragen die de minister gesteld heeft en ook integraal onderdeel van het advies van deze commissie aan de minister. Ter informatie is bijgevoegd een afschrift van het persbericht van de minister van LNV waarin wordt aangegeven dat de minister het advies overneemt.

U vraagt of de economische activiteiten zijn uit te voeren door privé-personen of zijn voorbehouden aan de nieuwe eigenaar of gebruiker van de grond. Over de recreatieve en economische potenties van het gebied is in samenspraak met o.a. de Kamer van Koophandel en de ANWB een verkenning opgesteld. Deze geeft duidelijk aan dat deze mogelijkheden er zijn, maar gaat nog niet in op de vraag wie dergelijke activiteiten kan en mag ontplooiën.

U vindt het onterecht dat er in de PlanMER is aangegeven dat er geen sprake is van cultuurhistorische waarden in het gebied. In de uitspraken over de cultuurhistorische waarden heeft het onderzoeksbureau onderscheid gemaakt in cultuurhistorische waarden en landschappelijke waarden. De uitspraken over het al of niet aanwezig zijn van deze waarden heeft het onderzoeksbureau gebaseerd op de kaarten over landschappelijke en cultuurhistorische kernkwaliteiten in het Omgevingsplan Flevoland 2006. Op basis van die kaarten is geconcludeerd dat er in het gebied geen elementen aanwezig zijn die door de provincie zijn gekwalificeerd als cultuurhistorisch waardevolle kernkwaliteit. Er is wel sprake van landschappelijke kernkwaliteiten, waar mogelijk is er in het ontwerp aangesloten bij deze structuren.

Tot slot gaat u in op de beleefbaarheid van het gebied. Juist voor het OostvaardersWold is er voor gekozen om het gebied beleefbaar en toegankelijk te laten zijn voor het publiek. Het is dus niet zo dat het gebied alleen vanaf de kant aanschouwd kan worden. Grote delen zijn opengesteld voor publiek. Langs de westelijke rand in de vorm van goed toegankelijke doe-natuur en in het meer centrale gedeelte in de vorm van wildere, avontuurlijke zwerfnatuur. Alleen die gebieden waar vanwege de natuurfunctie verstoring echt vermeden moet worden zullen afgesloten worden, het gaat dan om de ecoducten, het rustgebied voor de edelherten en het foerageergebied voor de kiekendieven. In totaal is 85% van het gebied beleefbaar, waarbij in ca. 70% van het gebied vrij rondgezworven mag worden.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Flevoland,
de secretaris, de voorzitter,

mr. drs T. van der Wal

drs. H. Dijkma

Postbus 55
8200 AB Lelystad

Telefoon

(0320)-265265

Fax

(0320)-265260

E-mail

provincie@Flevoland.nl

Website

www.flevoland.nl

Maatschap H.G. en B.J. van de Westeringh
Winkelweg 6
3896 LH ZEEWOLDE

Datum
11 AUG. 2009

Bijlagen

Uw kenmerk

Ons kenmerk
874278

Onderwerp

Antwoordnota structuurvisie OostvaardersWold en PlanMER
groenblauwe zone OostvaardersWold

Geachte heer Van de Westeringh,

Recent heeft u contact met de provincie opgenomen in verband met de verkeersenquête over de Zuidlob. Toen is gebleken dat een email van u van 24 februari niet is beantwoord en dat u, naast een schriftelijk ingediende zienswijze op de structuurvisie, ook een inspraakreactie had verstuurd per mail. De mail bleek bij binnenkomst niet leesbaar en ten onrechte is ervan uitgegaan dat de mail en de schriftelijke reactie wel gelijklopend zouden zijn. Onze excuses hiervoor. Door middel van deze brief ontvangt u alsnog antwoord op de per email ingediende zienswijze. Op 31 juli 2009 heeft de heer de Vet, van DAS rechtsbijstand NV, nog een aanvulling op de per mail ingediende zienswijze toegestuurd. Deze aanvulling is betrokken bij het antwoord. Wij zullen er zorg voor dragen dat de email, de aanvulling op de email en de beantwoording door GS ter kennis worden gebracht aan Provinciale Staten zodat deze worden betrokken bij de besluitvorming over de structuurvisie. Daarnaast zullen wij deze brief in afschrift toezenden naar de heer de Vet, zodat ook hij de beantwoording rechtstreeks ontvangt.

Voor de volledigheid is de eerder opgestelde antwoordnota meegestuurd als bijlage bij de brief. In de eerste delen van de antwoordnota staan de veelgestelde vragen en opmerkingen (thematisch gerangschikt) en de aanvullende en/of meer incidenteel gestelde vragen (alfabetisch gerangschikt naar indiener). Alle vragen en opmerkingen zijn uiteraard voorzien van een antwoord. In het laatste deel geven wij aan welke aanpassingen aan de structuurvisie wij hebben aangebracht naar aanleiding van de ingediende zienswijzen.

In de per mail ingediende zienswijze en de aanvulling daarop gaat u specifiek in op de maatregelen betreffende de Flediteweg. U geeft aan dat uw akkerbouwbedrijf aan de Winkelweg ligt, met daarnaast nog 90 ha aan de Sternweg. Op deze laatste locatie heeft u geen gebouwen, waardoor u frequent met landbouwmachines gebruik maakt van de Flediteweg voor het verkeer tussen de Winkelweg en de Sternweg.

In de antwoordnota staan ondermeer de volgende passages over de Flediteweg:

“De functieverandering van de Flediteweg is onderdeel van het algemene uitgangspunt het aantal doorsnijdingen van het natuur- en recreatiegebied zoveel mogelijk te beperken. Een aantal insprekers doet de suggestie de Flediteweg te voorzien van wildroosters. Hier is niet voor gekozen vanuit een oogpunt van verkeerveiligheid en om de risico's op de overdracht van dierziekten niet te vergroten. Niet alleen edelherten, maar ook heckrunderen en konikpaarden komen aan weerszijden van de Flediteweg voor. Deze dieren zullen de weg kruisen, en de ervaring leert dat met name de runderen en

paarden graag rusten op het warme asfalt en daarmee de weg zullen blokkeren. Doorstroming van het verkeer wordt daarmee ernstig belemmerd en de kans op een aanrijding is groot. In een situatie met wildroosters is het bovendien mogelijk dat landbouwverkeer direct in contact komt met de grote grazers. Op basis van de adviezen over het minimaliseren van risico's voor dierziekten is er in het ontwerp voor gekozen dergelijk direct contact niet mogelijk te maken."

"De route voor landbouwverkeer naar het Trekkersveld loopt voortaan via de omgelegde Bosruiterweg. Dit is zowel korter als ook kwalitatief beter dan de bestaande route via de Flediteweg en de Spiekweg. De Bosruiterweg zal geschikt gemaakt worden voor landbouwverkeer."

De route van de Winkelweg naar de Sternweg hebben wij nogmaals nagerekend. Voor zover wij kunnen nagaan is de route via de omgelegde Bosruiterweg voor uw bedrijf circa 2 kilometer langer dan via de Flediteweg. Dat is ongeveer 10% van de totale afstand (ca 20 km), en daarmee geen onredelijk alternatief.

Uit de gesprekken met u bleek dat u verwacht dat vooral de reistijd via de omgelegde Bosruiterweg een probleem gaat vormen, doordat de huidige passage van de Gooiseweg soms tijdrovend is. Bij de aanleg van het OostvaardersWold zal de passage van het Nijkerkerpad over de Gooise Weg echter gewijzigd worden en plaatsvinden via een aanpassing van de rotonde Gooise Weg-Nijkerkerweg. Hierdoor zal er zelfs in het spitsuur slechts sprake zijn van een beperkte vertraging en zal een veilige oversteek gewaarborgd worden.

Ook op het autoverkeer via de Flediteweg wordt ingegaan in de antwoordnota. *"Vanuit verkeersoogpunt betekent de functieverandering van de Flediteweg, voor bewoners van het gebied aan de zuidkant van het Horsterwold, de 'Zuidlob', inderdaad enig omrijden richting Zeewolde. De provincie is echter van mening, dat de alternatieven voor het autoverkeer voldoende zijn om de bereikbaarheid van Zeewolde te garanderen. Voor het bestemmingsverkeer wordt een oplossing gezocht"*

In juni jl. hebben de gemeenteraden van Almere en Zeewolde en het dagelijks bestuur van het waterschap een advies gegeven over de Structuurvisie inclusief zienswijzen. In september zullen Provinciale Staten van Flevoland hierover een besluit nemen.

Wij hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd. Mocht u nog vragen hebben dan kunt u contact opnemen met de projectorganisatie: oostvaarderswold@flevoland.nl of 0320 265 702 of met een van onze landbouwadviseurs, Joost Tersteeg - 06 5131 6006 en Frits van der Schans - 06 5380 5381.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Flevoland
de secretaris, de voorzitter,

ir. W.H.J. Teeuwisse

A.J. Greiner

Bijlage 1

Insprekers op alfabetische volgorde.

Andel van, P. Winkelweg 21 3897 LH Zeewolde
ANWB Postbus 93200 2509 BA Den Haag
Bavel van, L. & T. Nekkeveldweg 26 3896 LZ Zeewolde
Beek van-Trap, H. Nekkeveldweg 22 3896 LZ Zeewolde
Berg van der- Graaf de, Mts. Nekkeveldweg 10 3896 LZ Zeewolde
Beusichem van L. & J. Duikerweg 10 3897 LM Zeewolde
Boerma, O. Winkelweg 25 3896 LH Zeewolde
Boerma, T. Koraal 31 3893 EL Zeewolde
Bos, M. Appelvinkweg 6 3897 LD Zeewolde
Bossema, P. Gruttoweg 41 3897 LS Zeewolde
Brand van den, J.C.E.M. Dodaarsweg 5 3897 LP Zeewolde
Broersma, F. Nekkeveldweg 1 3896 LZ Zeewolde
Broersma, F. Nekkeveldweg 1 3896 LZ Zeewolde
Bruyne de, H.P. & J.M. Reigerweg 17 3897 LH Zeewolde
Burg van der, A.J.C. Duikerweg 17 3897 LM Zeewolde
Cammingha Spijkerweg 15 8256 RJ Biddinghuizen
Captein, A.F.T. Duikerweg 42 3897 LM Zeewolde

De Alliantie Ontwikkeling Ontwikkeling Stadsring 139 3817 BA Amersfoort
Dijk van, P. & Knook, J. Winkelweg 1 3896 LE Zeewolde
Dijstra-Snel, Familie Schillinkpad 18 3896 LN Zeewolde
Dongen van. G.J.M. Gruttoweg 1 3897 LS Zeewolde
Driehoek advocaten namens Meyer, J.P. Postbus 570 8000 AN Zwolle
Driehoek advocaten namens Vingerhoets, P.A.M. Postbus 570 8000 AN Zwolle
Driehoek advocaten namens Voeten, J.J.P.M. Postbus 570 8000 AN Zwolle
Driehoek advocaten namens Vromans, J.P.A.M. Postbus 570 8000 AN Zwolle
Drost, P. Duikerweg 2 3897 LM Zeewolde
Ekeren van, Families Bloesemlaan 34 3897 LN Zeewolde
Elderen van, Mts. Roerdompweg 13 3897 LJ Zeewolde
Esveld van, J. Kolkerpad 10 3896 LM Zeewolde
Franssen, M.H.M. Gruttoweg 45 3897 LS Zeewolde
Geerse, L.J. Dodaarsweg 33 3897 LP Zeewolde
Geling, M.E. Dodaarsweg 26 3897 LP Zeewolde
Geling, M.H. Gruttoweg 2 3897 LT Zeewolde
Gemeente Almere Postbus 200 1300 AE Almere
Gemeente Zeewolde Raadhuisplein 1 3890 AA Zeewolde

Grijsen, Mts. Duikerweg 18 3897 LM Zeewolde
Hartkamp, H. Schollebaarweg 54 3897 LA Zeewolde
Hartog den, L. Bloesemlaan 4 3897 LN Zeewolde
Hoekman, J.L. Dodaarsweg 6 3897 LP Zeewolde
Hoiting, A. Dodaarsweg 46 3897 LP Zeewolde
Horlings, VOF. Duikerweg 6 3897 LM Zeewolde
Huiberts, Familie Winkelweg 15 3896 LA Zeewolde
Huisman, A. Winkelweg 5 3896 LA Zeewolde
Jager de, J.M.A. Wulpweg 25 3897 LW Zeewolde
Janknegt, Familie Schillinkweg 13 3896 LK Zeewolde
Jonge de, L.L. Reigerweg 5 3897 LH Zeewolde
Jonk- Hauwert, Mts. Duikerweg 22 3897 LM Zeewolde
Kamer van Koophandel Het Ravelijn 1 8233 BR Lelystad
Kamer, C.& M. Tureluurweg 56 1349 CZ Almere
Kempenaar, Families Duikerweg 33 3897 LM Zeewolde
Knijff van der, A. Dodaarsweg 42 3897 LP Zeewolde
Kuipers, W. Reigerweg 9 3897 LH Zeewolde
Langhout & Wiarda namens Hellinga, P. en Luniastate Heidelaan 15 8453 XG Oranjewoud

Leeuwen van, N.C. Nekkeveldweg 25 3896 LZ Zeewolde
Lichtveld, Buis & Partners namens Beek ter, G.S. Postbus 1475 3430 BL Nieuwegein
Liere, A. Winkelweg 2 3896 LH Zeewolde
Lingeman & Ritsema namens Koops Postbus 132 3890 AC Zeewolde
Lingeman en Ritsema namens Marel van der, P.J. Postbus 132 3890 AC Zeewolde
Lingeman en Ritsema namens Potters, J.P.M. Postbus 132 3890 AC Zeewolde
LTO Noord Postbus 186 9200 AD Drachten
Maarsingh, J. Dodaarsweg 50 3897 LP Zeewolde
Maclean, L.A. Duikerweg 25 3897 LM Zeewolde
Meijer, H. Dodaarsweg 49 3897 LP Zeewolde
Meijssen, G. Olstgracht 51 1315 BH Almere
Meinders, H. Dodaarsweg 41 3897 LP Zeewolde
Middelkamp, J. Dodaarsweg 21 3897 LP Zeewolde
Middelkamp, J.J. Dodaarsweg 45 3897 LP Zeewolde
Monsma, D. Winkelweg 61 3896 LH Zeewolde
Mts. Enthoven, N.D & J. Duikerweg 46 3897 LM Zeewolde
OMVR advocaten namens Broeren, L.J.M. & J.A.M. Postbus 308 8070 AH Nunspeet
Perdaems, H. Gruttoweg 38 3897 LT Zeewolde
Put v/d, G. Nekveldweg 2 3896 LZ Zeewolde

Raedthuys Windenergie B.V. Hengelsestraat 569 7500 DC Enschede
Rijkswaterstaat IJsselmeergebied Postbus 600 8200 AP Lelystad
Romme, P. Reigerweg 2 3897 LH Zeewolde
Schelling, J.P. & H., Mts. Ibisweg 6 3897 MA Zeewolde
Schie van, C. Nekkeveldweg 41 3896 LZ Zeewolde
Schipper, J.& M. Ooievaarsweg 22 3897 LG Zeewolde
Sealevel Flowers, Scheperkeuter, J. Wulpweg 42 3897 LW Zeewolde
Smid, S. Dodaarsweg 53 3897 LP Zeewolde
Staatsbosbeheer Postbus 6 7400 AA Deventer
Stichting vogel en natuurwacht zuid Flevoland, Koffijberg, H. Glenn Millerweg 102 1311 RW Almere
Tonkes, Mts. Reigerweg 18 3897 LH Zeewolde
Trip, J. Dodaarsweg 21 3897 LP Zeewolde
Vate van der- Hoving, G. Schillinkweg 9 3896 LK Zeewolde
Veenink, J.A. Dodaarsweg 54 3897 LP Zeewolde
Velzing/ Hilgers, Mts. Schillinkweg 6 3896 LK Zeewolde
Verduyn, H. & N. Priempad 12 3896 LJ Zeewolde
Vernooij, P.J.M. Dorpeldijk 2 3451 RD Vleuten
Verschoor, A. Schollevaarweg 25 3897 LA Zeewolde

Verschure, A. Duikerweg 13 3897 LM Zeewolde
Versteijen, A. Schillinkweg 14 3896 LK Zeewolde
Verwelius Projectontwikkeling B.V. Postbus 1795 1000 BT Amsterdam
Vijzelaar, T. Winkelweg 17 3896 LH Zeewolde
VROM Postbus 30940 2500 GX Den Haag
Vuren van, H. Gruttoweg 62 3897 LT Zeewolde
VVD Fractie gemeente Zeewolde Smaragd 5 3893 EP Zeewolde
Waterschap Zuiderzeeland Postbus 229 8200 AE Lelystad
Weevers, C.P.D. De smaragd 9 8255 AM Swifterbant
Wel van der, Familie Nekkeveldweg 14 3896 LZ Zeewolde
Westeringh van de-Haas, M.G. Winkelweg 7 3896 LH Zeewolde
Westeringh van de-Waard de, W.G. Winkelweg 6 3896 LH Zeewolde
Westers, J.P. en Westers-Medema, J.H. Ooievaarsweg 14 3897 LG Zeewolde
Wijnstekers, J. Bloesemlaan 26 3897 LN Zeewolde
Wilzing, H.A. Winkelweg 37 3896 LH Zeewolde
Winkelman namens mts. Ramshorst van, A. en Borren E. Postbus 307 5240 AH Rosmalen
Zandzee- Koopmans, VOF. Schillinkpad 10 3896 LN Zeewolde
Zonnehoeve, IJzendoorn, P. Priempad 6 3896 LJ Zeewolde

Zuidlobcommissie Winkelweg 37 3896 LH Zeewolde
--

Zwanenburg, C.G. Kluutweg 3 1348 RA Almere
--

Bijlage 2

De verkeersafwikkeling in het zuidelijk deel van het OostvaardersWold

Aanleiding

De Schollevaarweg in combinatie met de Adelaarsweg zijn voornamelijk voor lokaal en bestemmingsverkeer een verbinding tussen het gebied ten noorden van de Hoge Vaart en het gebied ten zuiden van de Hoge Vaart. Deze verbinding vervalt omdat het voor de realisatie van het OostvaardersWold noodzakelijk is de Adelaarsweg gedeeltelijk te verleggen omdat deze door het hart van de groen blauwe zone heen loopt.

In de structuurvisie is voorzien in een nieuw tracé voor de Adelaarsweg direct langs de westzijde van de zone. Daarmee blijft de verbinding tussen de omgeving Gruttoweg en de Zuidlob feitelijk conform de huidige situatie in stand.

Voor de ontsluiting aan de oostzijde van de zone is in de structuurvisie voor gemotoriseerd verkeer een verbinding naar het noorden opgenomen door het verbeteren van de Bosruiterweg en gedeeltelijk omleggen als parallelweg langs de Gooiseweg zodat via de Spiekweg de relatie tussen de landbouwgebieden aan de noordzijde en zuidzijde van de Hoge Vaart in stand blijft. Voor het fietsverkeer is voorzien in enkele nieuwe vrij liggende fietspaden en een nieuwe fietsbrug over de Hoge Vaart.

Door circa 15 insprekers, voornamelijk uit de omgeving Duikerweg, Schollevaarweg en enkelen uit de Zuidlob, wordt de voorgestelde verkeersoplossing aan de zuid-oostzijde van het OostvaardersWold als problematisch ervaren.

Indieners geven aan dat het omleggen van de Schollevaarweg negatieve gevolgen heeft voor de landbouw. Meerdere insprekers geven aan werkrelaties te hebben met bedrijven die straks aan de andere zijde van het OostvaardersWold liggen, waardoor sprake zal zijn van grote omrijdafstanden. Ook geven veel insprekers aan dat zij voor hen sociale relaties gebruik maken van de Schollevaarweg en dat het omleggen leidt tot veel extra kilometers.

Er wordt een aantal voorstellen gedaan voor alternatieve oplossingen. Een aantal insprekers stelt voor de Bosruiterweg te verbreden en daarmee de extra bewegingen van landbouwverkeer te kunnen faciliteren. Andere insprekers stellen voor de fietsbrug over de Hoge Vaart zwaarder en breder uit te voeren en ook open te stellen voor landbouwverkeer. Verder worden er voorstellen gedaan voor het maken van andere aansluitingen, zoals naar de Duikerweg.

In deze notitie worden de overwegingen die ten grondslag liggen aan de verkeersafwikkeling zoals die is opgenomen in de structuurvisie nader toegelicht en er worden enkele andere (verkeerstechnische) oplossingen beschreven.

Overwegingen bij de voorgestelde ontsluiting in de structuurvisie.

Bij het uitwerken van een aangepaste ontsluiting aan de zuidoost zijde van het OostvaardersWold is een analyse gemaakt welke relaties van belang zijn. Daarbij is nadrukkelijk ook naar de langere termijn gekeken. Dit heeft tot de volgende overwegingen en uitgangspunten geleid.

Fietsverkeer.

Fietsverkeer vraagt om veilige routes. Voor het utilitaire fietsverkeer is het daarbij tevens van belang dat het korte routes zijn tussen herkomst en bestemming. Voor het recreatieve fietsverkeer is het daarbij van belang dat het aantrekkelijke routes zijn. Indien mogelijk zijn combinaties van voorzieningen voor utilitair - en recreatief fietsverkeer doelmatig en is er een sterke voorkeur voor vrij liggende fietspaden. Uit verkeersonderzoek is gebleken dat het utilitaire fietsverkeer zowel uit de Zuidlob als uit de omgeving Duikerweg / Schollevaarweg met name gericht is op de kern Zeewolde.

In het plan zijn diverse nieuwe vrij liggende fietspaden en nieuwe fietsbruggen opgenomen die met elkaar, en in combinatie met bestaande voorzieningen een netwerk vormen van veilige, aantrekkelijke en waar nodig snelle routes. Ook het afsluiten van de Flediteweg, waar in de huidige situatie fietsverkeer gemengd is met gemotoriseerd verkeer dat daar regelmatig met hoge snelheid rijdt, draagt in belangrijke mate bij aan de verkeersveiligheid voor fietsers. De conclusie is derhalve dat de situatie voor utilitaire - en recreatieve fietsers in dit deel van het plangebied sterk is verbeterd.

Gemotoriseerd verkeer.

Bij het gemotoriseerd verkeer gaat het om landbouwverkeer en overig verkeer.

Wat betreft verkeersbewegingen en belangrijke relaties is bij het opstellen van de structuurvisie het volgende overwogen.

- Uit verkeersonderzoek is gebleken dat het aantal verkeersbewegingen op de diverse wegen relatief laag is en vrijwel uitsluitend bestaat uit lokaal en bestemmingsverkeer.
- Het landbouwverkeer uit de Zuidlob heeft er, zeker op langere termijn, belang bij dat er een goede verbinding is naar het gebied ten oosten van het OostvaardersWold. Dat is noodzakelijk om ook in de toekomst mogelijkheden te behouden voor teeltwisseling.
- Bij het opstellen van de plannen heeft onderzoek plaats gevonden naar de relaties in eigendom en gebruik tussen de Zuidlob en het gebied rond de Duikerweg / Schollevaarweg. De conclusie daaruit was dat er op basis van beschikbare kadastrale gegevens geen formele relaties in eigendom of in pacht zijn. De verkeersbewegingen tussen de gebieden houden naar verwachting voor een beperkt gedeelte verband met informele zakelijke relaties en voor het grootste gedeelte met sociale contacten.
- De bewoners van het gebied de Zuidlob en het gebied rond de Duikerweg / Schollevaarweg zijn voor school, sport, winkels enzovoort vrijwel allemaal gericht op Zeewolde.
- Net ten noorden van de kern van Zeewolde ligt op het bedrijfsterrein Trekkersveld een loonbedrijf waar veel bedrijven uit de Zuidlob gebruik van maken.

Het voorgaande overwegende is in de Structuurvisie voorzien in het aanleggen van een stuk parallelweg vanaf het kruispunt Nijkerkerweg / Gooiseweg en een kortsluiting naar de te verbeteren Bosruiterweg zodat de route naar het landbouwgebied oostelijk van het OostvaardersWold tot stand komt.

Belangrijk voordeel van deze oplossing is dat de agrarische bedrijven uit de Zuidlob ook op langere termijn een goede verbinding houden richting het landbouwgebied aan de oostzijde van het OostvaardersWold en dat het loonbedrijf op het bedrijventerrein Trekkersveld beter bereikbaar wordt. Door de aan te leggen parallelweg wordt de route via de Bosruiterweg ongeveer een halve kilometer korter en is deze door het verbeteren van de Bosruiterweg bovendien beter bruikbaar dan de bestaande route via Flediteweg en Spiekweg.

Voor de groen blauwe zone is het een voordeel dat er geen verstoring op treedt en de oplossing financieel haalbaar is.

De projectorganisatie heeft daarbij onderkend dat in een beperkt aantal gevallen de verbinding voor gemotoriseerd verkeer tussen de Zuidlob en de omgeving Duikerweg / Schollevaarweg langer wordt. In de huidige situatie is de afstand tussen het kruispunt Duikerweg / Schollevaarweg en het kruispunt Nijkerkerweg / Gooiseweg circa 3,7 km. Bij de route zoals deze in de structuurvisie is opgenomen bedraagt deze afstand circa 10,6 kilometer en is daarmee voor gemotoriseerd verkeer maximaal 7 kilometer langer. Bij de keuze voor een vervangende verbinding heeft de zakelijke relatie voor bedrijven uit de Zuidlob met het Trekkersveld en het landbouwgebied oostelijk van het Oostvaarderswold prioriteit gekregen boven de overwegend sociale contacten tussen de Zuidlob en de omgeving Duikerweg / Schollevaarweg.

De conclusie is dat het voorstel in de structuurvisie voor het landbouw verkeer een structureel goede oplossing biedt die vooral van belang is voor het duurzame agrarische toekomst in de Zuidlob. De autoroutes die voor de sociale contacten in de kern van Zeewolde noodzakelijk zijn blijven in stand. De oplossing voor het fietsverkeer geeft zelfs een sterke verbetering ten opzichte van de huidige situatie.

Alternatieven voor de verkeersafwikkeling Zuidelijk deel OostvaardersWold.

Onderstaand worden tot slot enkele alternatieven beschreven voor de verkeersafwikkeling in het zuidelijk deel van het OostvaardersWold.

Route 1

Deze route loopt vanaf de hoek van de Bloesemlaan binnen de ecologische zone naar het zuiden tot aan de Hoge Vaart en loopt vervolgens direct ten noorden van de Hoge Vaart naar het westen tot aan de verlegde Adelaarsweg en gaat dan verder naar het kruispunt Nijkerkerweg / Gooiseweg. Nadeel van deze route is dat die wel dicht bij de zone blijft maar ondanks dat toch een extra lengte heeft (circa 1,5 kilometer meer dan de huidige verbinding). Voorts loopt deze route dwars door de groen blauwe zone wat extra verstoring oplevert en is een langer ecodeuct nodig over de Hoge Vaart omdat de omgelegde weg daar ook onderdoor moet. Dit maakt het een bijzonder dure oplossing.

Route 2

Deze route loopt vanaf de hoek van de Bloesemlaan binnen de zone naar de Hoge Vaart, gaat dan aan de noordkant van de Hoge Vaart naar het oosten en steekt de Hoge Vaart over ter plaatse van de geplande fietsbrug (die verbreed moet worden om tevens geschikt te zijn voor gemotoriseerd verkeer), loopt dan aan de zuidkant van de Hoge Vaart op enige afstand van de groen blauwe zone (een bosperceel naar het oosten) en vervolgens naar het zuiden om aan te sluiten op de aan te leggen parallelweg langs de Gooiseweg.

Route 2 blijft aan de oostelijke kant van de ecologische zone en met deze route ontstaat een redelijk directe verbinding tussen noord en zuid van de Hoge Vaart. De route is wel wat langer dan de huidige route (circa 2,3 kilometer meer dan de huidige verbinding). De route geeft enige verstoring van de groen blauwe zone en is door het realiseren van een breder brug over de Hoge Vaart naar verwachting wat duurder dan het voorstel in de structuurvisie.

Route 3

Deze route is feitelijk een variant op route 2 waarbij er vanaf het kruispunt Duikerweg / Schollevaarweg een nieuwe weg wordt aangelegd direct naar het zuiden, richting de Hoge Vaart. Door de geplande fietsbrug iets op te schuiven naar het oosten en de brug ook geschikt te maken voor gemotoriseerd verkeer ontstaat een directe verbinding naar de parallelweg langs de Gooiseweg.

Deze route heeft een gelijke lengte met de huidige route en geeft geen verstoring van de groen blauwe zone. Het kostenniveau zal naar verwachting overeen komen met route 2; er hoeft minder nieuwe weglengte te worden gerealiseerd maar er is wel extra grondverwerving nodig tussen de Duikerweg en de Hoge Vaart. Daar zit ook het kritieke punt van deze route, een deel ligt buiten de grens van het plangebied in het blijvende landbouwgebied. Hierdoor zullen tuinders die in het verlengde van de Duikerweg wonen overlast krijgen van het gemotoriseerd verkeer en bovendien een deel van hun areaal kwijt raken.